

Ptačí chřipka

opět masivně udeřila, zásadní je prevence zaměřená na striktní ochranu chovů

Přečíst článek

Návrh programového prohlášení

vlády pro kapitoly zemědělství a životního prostředí

Přečíst článek

Fytolaser,

oceněný start up zaměřený na stimulaci osiva představuje svoji činnost

Přečíst článek

JDEME K NAŠIM ČTENÁŘŮM POUZE JAKO e-VERZE, objednávky na www.akcr.cz

AGRObase ZPRAVODAJ

28. LISTOPADU
2025

**INFORMAČNÍ NOVINY AGRÁRNÍ
KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY**

VYCHÁZÍ JAKO MĚSÍČNÍK

www.akcr.cz

Sledujte nás i online

PF 2026

Agrární komora ČR přeje všem členům, partnerům a příznivcům vše nej do roku 2026

Za svou důstojnou budoucnost musíme zabojovat v Praze i v Bruselu

Letošní rok může pro zemědělce znamenat velké změny, i když se to nemusí na první pohled zdát. Brusel představil poměrně radikální reformu agrární politiky, která může po roce 2027 znamenat méně peněz a sníženou možnost užít se vlastními aktivitami prostřednictvím trhu, o rozsahu a snad snížení povinností se stále ještě jedná.

„Připadá mi to jako cílená a předem plánovaná likvidace zemědělství v Evropě,“ říká prezident Agrární komory ČR Jan Doležal. Zemědělci se proto chystají znovu protestovat. Co si od toho

slibují a mohou ještě něco změnit? Situaci na evropské i národní úrovni po parlamentních volbách hodnotí prezident komory v posledním letošním vydání magazínu Agrobase.

V letošním roce zemědělci znovu protestovali, proti čemu?

Je to tak, protestní akce zemědělců zasáhly Evropu v několika vlnách. Čeští zemědělci ne-

stáli stranou, protože jde i o naši budoucnost a naše živobytí. Tisíce zemědělců vyjely se stovkami kusů zemědělské techniky na silnice po celé republice koncem února. Protesty na národní úrovni nakonec vygradovaly v červencovou evropskou akci v Bruselu a říjnovou ve Štrasburku. Společným jmenovatelem všech protestů byla neodpovědná agrární politika Bruselu, která nastavuje neférové podmínky pro podnikání v zemědělské prvovýrobě napříč Evropou. Škrty ve výdajích na naplňování cílů evropské zemědělské politiky po roce 2027, které byly představeny v letošním roce, znamenají v praxi konec nějakých náhrad za to, co po zemědělcích Evropská unie požaduje.

Od počátku bylo jejich smyslem kompenzovat zemědělcům konkurenční nevýhodu na globálním trhu, která jim povinnostmi navíc vzniká. Dalo by se tedy očekávat, že sníženému objemu financí o 50 % po započtení inflace budou odpovídat i upravené environmentální a další ambice Bruselu, což se ale nestalo. Zasahovat do fungování trhu tímto způsobem hodlají politici dál. Perličkou na tom celém je, že šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová podepsala jménem Evropské unie

obchodní dohodu s jihoamerickým sdružením Mercosur, jejímž cílem je zvýšit objem dovezených potravin bez jasné a často pochybné historie do Evropy. Nevím jak vám, ale mně to připadá jako cílená a předem plánovaná likvidace zemědělství v Evropě.

Nejsou to zbytečné obavy, když nová evropská politika má začít platit až za dva roky?

Rok 2028, kdy má začít platit nová Společná zemědělská politika EU, se může zdát daleko, ale ve skutečnosti není. Diskuze o jejím nastavení probíhají už teď. Rozhoduje se o tom, jak bude vypadat výroba potravin v Evropě dalších sedm let a – jestli, za takových podmínek, vůbec bude. Je také důležité říct, že se to netýká jen zemědělců, ale vlastně všech obyvatel, protože všichni potřebujeme kvalitně jíst. Dovoz potravin do Evropy ze třetích zemí je možný, ale chovy zvířat nebo pěstování plodin například v Jižní Americe neprobíhají v souladu s našimi vysokými standardy, které jsou zárukou vysoké kvality potravin na našem trhu. A tamní podmínky nikdo z Evropy nekontroluje, protože naše kontrolní orgány mají pravomoce přirozeně jenom na našem trhu. Že existuje zcela jiná míra regulací v pravidlech welfare a dostup-

nosti veterinárních léčiv, konkrétně antibiotik, se aktuálně přesvědčila expedice irského zemědělského magazínu Irish Farmers Journal. Bez znalosti místního jazyka, jakéhokoliv receptu či osvědčení byli v běžném obchodu schopni jen tak „přes pult“ koupit veterinární antibiotika, která jsou u nás zcela omezena nebo dostupná pouze veterinárním lékařům a podléhající řádné evidenci. Je tak jasné, že dohoda nepředstavuje nebezpečí pouze pro zemědělce kvůli neférovosti podmínek, ale také pro lidské zdraví z hlediska potenciální antimikrobiální rezistence, kterou může nadměrné, mnohdy preventivní, podávání antibiotik způsobit. Kromě toho dovozy potravin znamenají vyšší uhlíkovou stopu, o jejíž snižování v Evropě usilujeme už mnoho let a restrikcemi k tomu nutíme všechna odvětví národního hospodářství, zemědělství nevyjímaje.

Budou tedy další protesty?

Jako zemědělci máme dvě možnosti. Můžeme se smířit s tím, že o výrobu kvalitních potravin, a tedy o naši práci, není v Evropě zájem. Podnikání v zemědělství budeme postupně utlumovat a začneme se věnovat něčemu jinému, třeba nevýrobní a výrazně levnější údržbě krajiny. Anebo se pokusíme to změnit a budeme upozorňovat na rizika, která reforma evropské agrární politiky představuje pro potravinovou bezpečnost Evropy včetně Česka. V tuto chvíli je jasné, že evropští zemědělci zvolili druhou možnost, protože práce v zemědělství je pro mnohé z nich srdeční záležitostí a uvědomují si odpovědnost, jaká z toho plyne, kdyby se na to takzvaně vykašlati.

Proto evropské sdružení zemědělců a družstev COPA–COEGACA naplánovalo další zemědělský protest, a to na 18. prosince v Bruselu, kde by mělo podle organizátorů vyjít do ulic kolem deseti tisíc zemědělců a vyjet stovky kusů zemědělské techniky. Chystají se na něj i zemědělci z Česka.

Změny se dějí i u nás, kde se letos konaly parlamentní volby. V jakém stavu předává agrární sektor Fialova vláda?

Zemědělci se potýkají se stále stejnými bolestmi a v posledních čtyřech letech i s vyššími politickým nezájmem. Největšími problémy jsou už zmiňované nerovné podmínky na evropském i domácím trhu, které se v praxi projevují vysokými náklady a neodpovídajícími výkupními cenami, což snižuje naši konkurenceschopnost. Následkem toho klesá naše potravinová soběstačnost a tím i bezpečnost. Projevuje se to například nestabilitou cen pro zákazníka i u základních potravin. Ke zlepšení situace rozhodně nepomůže to, že už tak přísnou evropskou zemědělskou legislativu končící vláda promítla do legislativy v ještě přísnější formě. Například redistributivní platba činí neuvěřitelných 23 % podílu obálky přímých plateb, což je vysoko nad evropským průměrem ve výši 10–12 %. Vláda dále napří-

klad slíbila ve svém programovém prohlášení snížit byrokratickou zátěž a přijala antibyrokratický balíček. Ve výsledku, prezentovaném ministrem Výborným jako úžasný úspěch, se však jedná jen o více méně kosmetické úpravy a některé se produkčních zemědělců ani netýkají. Například možnost vydávání povolenek k lovu ryb v elektronické podobě míří na hobby rybáře, profesionálům vůbec nepomůže. Podle informací z terénu je administrativy dlouhodobě příliš, stále roste a není neobvyklé, že se do podniku dostaví i několik kontrol během jediného týdne.

Jak tedy hodnotíte končící vládu?

Vláda dávala po celou dobu svého mandátu najevo, že pro ni nejsme partneři, skutečné problémy sektoru ji nezajímají, a naopak velký důraz byl kladen na propagaci činnosti Ministerstva zemědělství směrem k široké veřejnosti, ačkoliv z našeho provozního pohledu šlo o úplné marginálie.

Podle názoru odborné veřejnosti se jednalo vesměs o drobné změny, které nepřispěly k řešení tíživé situace českých zemědělců. A koncepční pomoci se nám nikdy nedostalo, naopak konsolidačním balíčkem přišli zemědělci o peníze, s nimiž už počítali. Škrty se podpory pro zpracovatele, ale třeba i pro chovatele dojníc, s populistickým argumentem „co by chtěli, peněz mají dost“. Rozpočet kapitoly se lepí na poslední chvíli... Zemědělci, a to i ti, kteří před čtyřmi lety volali po změně, jsou z takového přístupu zklamaní a ztratili ve vládu chaosu veškerou důvěru.

Velkým problémem je dlouhodobá absence nějaké vize pro budoucnost českého zemědělství. Vláda sice přišla s novou tzv. strategií, která však vůbec neodpovídá současným potřebám sektoru a působí opět a jen jako líbivé gesto směrem k široké veřejnosti. Nicméně vzhledem k tomu, že Ministerstvo zemědělství neakceptovalo naše věcné podněty k přepracování konceptu materiálu, které vycházely z připomínek naší členské základny i profesních svazů, tak jej Agrární komora ČR odmítla a zároveň vytvořila společně s dalšími zemědělskými nevládními organizacemi svou vizi rozvoje a nabídla ji ještě před volbami politickým stranám.

Nejvíc vám tedy vadí nekoncepční přístup k zemědělství?

Ano, ilustruje to i stav financí a národního agrárního rozpočtu. V kapitole Ministerstva zemědělství nyní chybí značné prostředky na zajištění sektorových podpor. Konkrétně pro letošní rok zde stále je deficit 1,5 miliardy korun jenom do znevýhodněných oblastí, k tomu jsou zde další chybějící řádově miliardy do lesního hospodářství – a i když vláda na svém jednání schválila přesuny mezi resorty, dokud nezačnou výplaty podpor, nelze jásat. Ještě horší je fakt, že v rozpočtu na příští rok je potřeba zajistit dalších 8,5 miliard korun a odpověď

ministra „to se sežene jako předchozí roky“, nelze akceptovat. Příslib národních dotací ve výši 3,2 miliardy na další rok je také chudou variantou, když naše propočty mluví o potřebě minimálně 5 miliard. Ostatně, je to jen další doklad o nekoncepčním přístupu.

Shrnu-li to, nejméně 10 miliard korun není vůbec vyčleněno ve státním rozpočtu pro žadatele o nárokové dotace. Tuto situaci vnímáme jako mimořádně závažný problém, který může mít negativní dopad na cash flow zemědělských podniků, jež s těmito financemi ve svých plánech počítaly. Farmám hrozí nutnost sjednávat provozní úvěry na pokrytí závazků, jako jsou mzdy, nákup krmiv nebo pohonných hmot. Dále očekáváme, že dojde k nucenému odkladu již plánovaných investičních projektů. A je to také dluh pánů Výborného, Stanjury a Fialy vůči zemědělcům, který tato vláda nedořešila a nezodpovědně jej přehazuje na tu nyní vznikající.

Co si tedy slibujete od příští vlády?

V obecné rovině vítáme směr, jakým se podle prvních informací zatím ubírá programové prohlášení nové vlády v kapitole zemědělství. Oceňujeme především záměr pohlížet na zemědělství a potravinářství jako na strategické sektory a zajištění tomu adekvátních finančních alokací, bude-li to vůbec v současné rozpočtové díře možné. Naším zemědělcům by rovněž velmi pomohlo avizované snížení byrokratické zátěže, na což Agrární komora ČR opakovaně a celé roky upozorňovala nejenom tuto končící vládu.

Současně jsme nejenom stranám podílejících se na vznikající vládě představili společné priority, na nichž jsme se shodli s dalšími rozhodujícími zemědělskými a potravinářskými organizacemi, a jsme připraveni spolupracovat na jejich plnění. S partner-

skými organizacemi jsme se zároveň shodli, že důležitý post ministra zemědělství by měl podle nás zastávat odborník, který začne okamžitě pracovat ve prospěch českého zemědělství, potravinářství, lesnictví a venkova. Proto jsme ve shodě navrhli společného kandidáta Martina Šebestyána, který se léta pohyboval ve státní správě a má zkušenosti i ze soukromé sféry a prostředí nevládních organizací. Jeho zkušenosti, erudice a dostatečně kvalitní komunikace jsou pro nás dostatečnou zárukou. My jsme připraveni být mu nejenom plně nápomocni, ale zároveň mu vytvořit názorovou opozici směřující k opětovnému posílení postavení zemědělců, potravinářů a všech dalších odvětví a partnerů podnikajících v sektoru.

Co byste popřál zemědělcům do příštího roku?

Všem zemědělcům v Česku bych chtěl popřát, aby se jim dostalo ocenění za jejich nelehkou práci, ve které často neexistují víkendy nebo noční klid. Nemluvím teď jenom o finančním ohodnocení, ale také o uznání ze strany široké veřejnosti, jejich obchodních partnerů a samozřejmě politiků, kteří svými rozhodnutími ovlivňují jejich budoucnost. Zajišťují pro nás všechny kvalitní potraviny vyrobené v souladu s vysokými standardy a nejenom z mého pohledu si to dlouhodobě zaslouží. Zároveň bych jim chtěl poděkovat za pevnou vůli, se kterou se starají o zvířata nebo hospodaří na polích, ale třeba i ve sklenicích a sadech, a přeji jim, aby překlenuli i současnou nepřízeň a ve své práci vydrželi. Aniž by si to mnozí nyní uvědomovali, potřebujeme je. Všem čtenářům pak přeji veselé Vánoce strávené s rodinou a přáteli – ideálně u českého stromečku, českých vánočních květin a bohatého stolu prostřeného z českých potravin.

Redakce Agrobaze

Celoevropský protest zemědělců proběhne 18. prosince v Bruselu

Organizace COPA–COGECA, sdružující všechny významné evropské agrární organizace, svolala na 18. prosince do Bruselu masivní protestní akci, na které očekává až deset tisíc zemědělců ze všech koutů Evropy, stovky kusů traktorů a další zemědělské techniky.

významné v tom, že předsedkyně EK Ursula von der Leyenová odjíždí do Brazílie podepsat dohodu MERCOSUR a zároveň v tuto dobu jednájí premiéři členských zemí na klíčovém zasedání Evropské rady o budoucím rozpočtu EU. A právě jim je nezbytné předat silné a jednotné poselství ochraňující všechny formy a velikosti zemědělského podnikání, které lze shrnout do tří hlavních bodů:

- silná, společná a dobře financovaná SZP i po roce 2027;
- spravedlivá a transparentní obchodní pravidla, která chrání normy EU a nejcitlivější odvětví;
- skutečné zjednodušení, lepší regulace a právní jistota.

Za nepřekročitelné limity považujeme návrh Komise na razantní snížení rozpočtu SZP, protože podpora zemědělství a výroba potravin musí zůstat základní prioritou Evropy. Alokace pro SZP tak musí zůstat alespoň na úrovni stávajícího období, včetně zohlednění inflace. V této souvislosti je také nezbytné odmítnout jakékoliv krácení finančních prostředků, které znevýhodňuje zemědělce zaměřené na náročnější odvětví a výrobu komodit nezbytných pro produkci potravin. EU si svými činy protiřečí, na jedné straně klade na zemědělce stále více přísnějších požadavků, za stále více svázaných režimů, a na straně druhé jim nechce za tyto povinnosti – v ostatním světě prakticky nevidané, již dále kompenzovat. Volné podnikání v zemědělství se tak postupem času stalo diktátem nesmyslných pravidel, která už často nemají ani nejmenší ambici zohlednit přírodní zákonitosti.

EU by také měla mnohem více zohlednit trvalý růst nákladů na straně vstupů, jako jsou energie, mzdy, hnojiva a další. V opačném případě hrozí odklon k pouhému neproduktivnímu hospodaření v krajině, snížení stavů hospodářských zvířat, ale také ke snížení potřeby zaměstnanců, a to včetně negativních dopadů, které představuje snížení příjmů a odvodů pro státní rozpočet, tak na potenciální zvýšení výdajů do sociální oblasti, například na podporu v nezaměstnanosti či rekvalifikace. Společná zemědělská politika nemá zavádět jednotné

Akci prozatím aktivně podporuje více než 40 členských organizací. Cílem shromáždění je veřejně odsoudit rostoucí „zastírání problémů a klamání“ ze strany politiků EU zasahující celý sektor zemědělské prvovýroby a produkce potravin.

Jak ve své výzvě COPA–COGECA konstatovala, zemědělci od roku 2024 soustavně varují vrcholné politiky EU před unáhlenými reformami SZP a snížením rozpočtu, před nadměrnou regulací, která omezuje zemědělské aktivity, a před neuváženou snahou uzavírat nepřijatelné obchodní dohody bez ochrany vlastního trhu, jako je dohoda MERCOSUR. Nyní, na konci roku 2025, i přes veškeré vyřčené sliby, zůstávají očekávání zemědělců silně nenaplněna. Snaha Komise pokračovat v tzv. reformách bez ohledu na stávající

situaci, by pro evropský model zemědělství představovalo historickou chybu, protože právě silné a samostatné zemědělství a zajištění vlastní potravinové bezpečnosti jsou základními kameny bezpečnosti a suverenity Evropy.

Navzdory politickým deklaracím o významu zemědělství jako strategického odvětví jsou návrhy Komise opačného charakteru a signalizují ústup od společných zemědělských ambicí EU. Roste tak propast mezi slovy a činy, která zároveň představuje silné riziko pro samotnou existenci zemědělců, a samozřejmě i pro spotřebitele. Evropské zemědělství se tímto blíží bodu zlomu.

COPA–COGECA proto ustanovila 18. prosinec jako celoevropský den zemědělských protestů, svolaných do Bruselu. Toto datum je

a striktní požadavky napříč Evropou, protože nedokáže zohlednit potřeby, specifika a geografickou nebo regionální rozdílnost jednotlivých členských států. Tyto dílčí úpravy musí zůstat v kompetenci národních zemědělských politik i s ohledem na strukturu a požadavky jejich agrárního sektoru. Vstřícně a více efektivně musí být také nastaven systém pro větší zapojení mladých a nastupujících farmářů, včetně finanční motivace jak k zahájení činnosti, tak k usnadnění generační výměny.

Agrární organizace také téměř jednohlasně nesouhlasí se zrušením současné dvou pilířové struktury a umožnění národního dofinancování potřeb pro Společnou zemědělskou politiku, které výrazně zvýhodní zemědělce ze zemí se silnou ekonomikou nebo zaměřené na masivní agrární produkci. V případě kofinancování národních podpor by měl být stanoven jejich strop.

Změnit se také musí přístup bruselských institucí, tedy primárně Evropské komise a Evropského parlamentu, které navrhují a následně tvrdě prosazují naprosto zásadní změny SZP bez jakékoli studie proveditelnosti a analýzy dopadů. Politická a úřednická rozhodnutí tak vznikají na základě zadání vycházejících z dojmů a pocitů, která však reálně dopadají na zemědělce a jejich rodiny či na zemědělské podniky a jejich zaměstnance. Zde je nezbytné přenastavit systém tak, aby každé rozhodnutí předcházela důkladná příprava, vycházející z věcné komunikace s těmi, kterých se bezprostředně dotýká. Opakovaně tak upozorňujeme na to, že do politických debat je naprosto zásadní zahrnout také názory zemědělských odborníků a expertů.

Samotnou kapitolou pak je růst další administrativní náročnosti, resp. naprosto zásadní požadavek jejího odmítnutí, a naopak přikročení

k revizi požadavků legislativy a pravidel. Současný systém SZP, včetně košatých národních požadavků, je tak nesmyslně přebujelý, že se v něm nedokáže nikdo vyznat, a to ani jednotlivé kontrolní orgány, jejichž činnost se navíc často překrývá. Požadujeme proto provedení zásadní revize byrokratických, legislativních a kontrolních požadavků a jejich zjednodušení na maximální možnou úroveň. Společným cílem EU musí být návrat k zajištění jednoduchých a uživatelsky srozumitelných pravidel, které zajistí potravinovou suverenitu Unie jako celku, i jejích členských států a zároveň posílí postavení evropského zemědělství a potravinářství ve světovém měřítku.

Také proto evropští zemědělci odmítají otevírání trhu EU produkci ze třetích zemí, která nesplňuje přísné parametry kladené na jejich vlastní produkci, jasným příkladem je na-

příklad dohoda EU–MERCOSUR, kde dovozy z Jižní Ameriky jen dále podrazí evropskou kvalitu, bezpečnost a především její cenu. Ústupky ve prospěch automotive či průmyslu budou vykoupeny opět na úkor agrárního sektoru.

Jednotlivé a již konkrétnější požadavky projednají také agrární organizace zemí V4 na svém zasedání, které se koná ve dnech 3.–5. prosince 2025 na Slovensku.

Evropská komise hazarduje s budoucností celé EU, a i proto se Agrární komora ČR, Zemědělský svaz ČR a další tuzemské nevládní organizace k tomuto protestu aktivně připojí, sledujte prosím interní poštu, kde naleznete další informace.

Úřad AK ČR

Ptačí chřipka opět udeřila

V prvních týdnech listopadu se na území České republiky na několika lokalitách v zájmových malochovech i v komerčních chovech vyskytla, a prostřednictvím následných laboratorních vyšetření také potvrdila, vysoce nakažlivá ptačí chřipka. I přes dosavadní preventivní opatření musí chovatelé zlikvidovat desetitisíce kusů chovné i výkrmové drůbeže.

Pro drůbež vysoce nakažlivá ptačí chřipka se šíří především v podzimním období, tedy v době zvýšené migrace volně žijících ptáků, ale v posledních letech nejsou výjimkou ani ostatní období roku. Ostatně to potvrzuje její průběžný výskyt v komerčních chovech v Polsku, Maďarsku, Německu nebo Itálii, kde již letos zaznamenali desítky ohnisek. V Česku se přes klidný průběh posledního půl roku objevila ptačí chřipka během několika málo listopadových dní na několika rozdílných lokalitách republiky jak v zájmových, tak především v komerčních chovech. Riziko zachytu dalších ohnisek může růst s ohledem na snižující se teploty, v nichž virus lépe přežívá. K přenosu nákazy je náchylná zejména vodní drůbež, jako jsou kachny nebo husy, ale bohužel bez větší výjimky zasahuje i do chovů hrabavé drůbeže.

Agrární komora České republiky při této příležitosti a opakovaně doporučuje chovatelům drůbeže striktně dodržovat zásady biologické bezpečnosti v komerčních i domácích chovech a zamezit kontakt s volně žijícími zvířaty. Žádoucí je preventivně provést kontrolu technického stavu objektů, tedy pevné střechy, utěsněné stěny a neporušené oplocení.

Nejlepším řešením je chovy zasíťovat, pokud je to možné, a umístit krmivo a vodu do vnitřních prostor. Pracovníci by měli při vstupu do prostor hospodářství dbát na trvale čisté oblečení, čistou obuv a pravidelné mytí rukou, používání dezinfekčních přípravků a zamezení křížení pohybu napříč jednotlivými středisky, nebo snad i přes venkovní či soukromé chovy. Rizikem je rovněž pohyb nepovolaných osob v hospodářství, proto by měl být omezen na maximální možnou míru. Informační letáky k minimalizaci rizik vydala jak Státní veterinární správa ČR, tak Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a s ohledem na zabezpečení zdravých chovů a minimalizace ekonomických ztrát z neuskutečněné produkce a návazných nákladů lze jen doporučit se jimi striktně řídit.

S ohledem na závažnost situace, ale i s ohledem na zamezení šíření viru je v případě jakéhokoliv podezření na výskyt ptačí chřipky, jako je změna vitality hejna, příznaků malátnosti vyššího počtu jednotlivých kusů či zvýšených úhynů v chovu, nutné neprodleně uvědomit Státní veterinární správu. Ta situaci vyhodnotí, v případě podezření odebere vzorky a zajistí jejich vyšetření ve Státním veterinár-

ním ústavu. Podle závažnosti pak rozhodne o organizaci dalších kroků. Přestože pro manipulaci s nakaženými hejny je nezbytná striktní osobní ochrana všech zúčastněných, je směrem ke spotřebitelům nezbytné opakovaně připomenout, že tepelnou úpravou masa a vajec a dodržením základních pravidel hygieny se vir spolehlivě likviduje.

Jak již bylo výše uvedeno, zavlečení nákazy do chovů a nedostatečná eradikace ohnisek může mít závažné ekonomické dopady, jak jsme ostatně viděli v letošním roce ve Spojených státech. Zde s přibývajícím ohnisky a likvidací nakažených drůbeže došlo k omezení vlastní farmářské nabídky vajec a tento stav byly Spojené státy nuceny řešit přednostní poptávkou na jiných světových trzích bez ohledu na probíhající debaty o nastavení celní politiky USA. V tomto podzimním a zimním období je navíc přirozeně zvýšená poptávka po vejcích z důvodu příprav na vánoční svátky.

Co se týká České republiky, cenový vývoj vajec zároveň negativně ovlivňuje blížící se zákaz chovu nosnic v obohacených klecích, který bude platný od 1. ledna 2027. Přestože jednotliví chovatelé usilovně pokračují v přestavbách ustájení nosnic a hotova je více než polovina kapacit, je už nyní zřejmé, že někteří termín nestihnou nebo to pro ně bude další překážka pro chov, kterou už neustojí, a domácí produkce se tak bude snižovat. Výsledkem více faktorů, jako jsou náklady na změnu technologií, ptačí chřipka, předvánoční zhroupení nákupní křivky, ale také růst dalších nákladů na samotnou produkci pak je to, že cena vajec výrazně roste.

Nadto se zákaz týká pouze tuzemských chovů nosnic, ale už ne prodeje, a tedy dovozu produkce stále původem z klecových chovů. Nadále tak bude možné levnější vejce z těchto chovů dovážet, což považujeme za zásadně neférovou konkurenci pro tuzemské chovatele a podporujeme jednotný přístup v celé Evropské unii. V tomto směru nepomáhá ani přístup některých obchodních řetězců, které nedodrží původní veřejný závazek nabízet od začátku roku našim spotřebitelům pouze vejce pocházející z chovů s vyššími standardy welfare.

Úřad AK ČR

POZOR NA PTAČÍ CHŘIPKU!

informace pro chovatele

Státní
veterinární
správa

Co je ptačí chřipka?

Ptačí chřipka neboli aviární influenza (AI), je nakažlivé virové onemocnění ptáků. Zdrojem onemocnění jsou volně žijící vodní ptáci, kteří vylučují virus do vnějšího prostředí především trusem. Příznaky onemocnění mohou být různé od snížení příjmu krmiva a vody, po průjmy, dýchací potíže a pokles produkce vajec. Může dojít i k náhlým úhynům bez předchozích příznaků. Některé kmeny viru AI mohou být za určitých podmínek přenosné i na člověka.

Zdroj AI a její šíření

- přímý kontakt drůbeže s volně žijícím vodním ptactvem na zemi i na vodě
- trusem kontaminované krmivo, voda, stelivo
- pasivní přenos prostřednictvím hlodavců
- zavlečení prostřednictvím pracovníků (oděv, obuv)

Preventivní opatření

- zamezení kontaktu drůbeže s volně žijícím vodním ptactvem pomocí sítí a plotů
- oddělený chov hrabavé a vodní drůbeže
- umístění krmiva a vody pro drůbež uvnitř budovy nebo pod přístřešky
- důsledná dezinfekce, dezinfekce a deratizace
- použití bezpečného krmiva a steliva
- použití vyhrazeného pracovního oděvu a obuvi

Na všechny případné dotazy Vám odpovíme na každé KVS.

WWW.SVSCR.CZ

Zjednání Komoditní rady pro drůbeží maso a vejce

Poslední letošní jednání Komoditní rady pro drůbeží maso a vejce při Agrární komoře České republiky se uskutečnilo ve čtvrtek 13. listopadu 2025 ve Valticích. Z důvodu nepříznivé nálezové situace proběhla v pátek 14. listopadu prohlídka farmy nosné drůbeže pouze pro zástupce z Ministerstva zemědělství a Státního zemědělského a intervenčního fondu.

v říjnu bylo zaznamenáno v Evropě již 66 ohnisek nákazy ptačí chřipky. V České republice byla v listopadu zaznamenána ohniska této nebezpečné nákazy v komerčních chovech vodní drůbeže, včetně jatek v jižních Čechách, a byly utraceny jednotky tisíc kachen a v reprodukčním chovu masné drůbeže, kde bylo utraceno okolo 53. tis. kusů drůbeže. V letošním roce bylo zaznamenáno 17 ohnisek ptačí chřipky v malochovech ptáků. Česko tedy ztratilo podle Světové organizace pro zdraví zvířat WOAH status země prosté ptačí chřipky. Zdůraznil, že ptačí chřipka v Česku není už jen sezónní záležitostí migrujících ptáků, virus cirkuluje a infekční tlak je vysoký, a proto apeloval na striktní dodržování zásad biologické bezpečnosti v chovech. Co se týká salmonelového programu, ve všech kategoriích drůbeže jsou výsledky pod maximální povolenou hranicí. Podle veterinárního ředitele je to zásluha fungujících preventivních programů a zřejmě zůstane zachován interval odběr vzorků pro příští rok.

Předseda komoditní rady Zdeněk Štěpánek na úvod přivítal přítomné a představil hosty z Ministerstva zemědělství, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, Státní veterinární správy a Státního zemědělského intervenčního fondu. Krátce informoval o proběhlých jednáních s ministrem zemědělství, shrnul informace z Agrární komory České republiky a informace o evropském zemědělském rozpočtu na období 2028–2034, který Evropská komise představila v polovině července a má být podle prvního návrhu o 22 % nižší oproti aktuálnímu období. S tím souvisí i reforma evropské zemědělské politiky, proti které už protestovali zemědělci napříč Evropou a Agrární komora ČR společně se Zemědělským svazem ČR plánují na 18. prosince 2025 aktivní účast členských základen během protestu v Bruselu.

Následovalo tradiční vystoupení hostů. Vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství Petr Jílek informoval o stavu vyplácení dotačních titulů 8

a 20 v letošním roce a pohovořil o výhledu i pro příští dotační období. Krátce shrnul informace o navýšení rozpočtu a rozdělení investičních dotací v 6. kole příjmu žádostí o dotaci na rozvoj venkova. Tisková zpráva k tomuto tématu byla vydána následně v úterý 18. listopadu 2025, více zde: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/6-kolo-rozvoje-venkova-mladi-zemedelci-dostanou-rekordnich-1-5-miliardy-korun-na-investice-do-zemedelskych-podniku-bude-temer-3-5-miliardy>

Rovněž informoval o změnách ve vyplácení náhrad za likvidaci ohnisek ptačí chřipky. O vyjednávání animal welfare legislativy na úrovni Rady a Komise informovala vedoucí Oddělení ochrany zvířat Eva Kaděrková, kde největší diskuse momentálně probíhá o prostorových a teplotních požadavcích u transportu zvířat.

Ředitel veterinární sekce Státní veterinární správy Petr Šatrán shrnul zhoršenou nákazovou situaci v České republice a Evropě, kdy

Zástupci Ústavu zemědělských informací a ekonomiky shrnuli ceny komodit a krmných směsí v Evropě a ve světě. Zástupce Státního zemědělského intervenčního fondu shrnul harmonogram výplaty dotačních titulů pro chovatele drůbeže, počty žádostí a částky doplatků u dotačních titulů. Dále informoval o Organizacích producentů u vajec. Z informací z trhu je patrné, že situace u producentů vajec je příznivá. V obohacených klecích je ke konci září letošního roku stále 43 % nosnic v klecích. Tristní situace je u chovatelů masné drůbeže, kdy sice v posledním čtvrtletí došlo k navýšení výkupní ceny ze strany jatek, ale stále neodpovídá vysokým vstupním nákladům chovatelů a výkupním cenám na polských porážkách. Z tohoto důvodu bude zřejmě výplata dotačních titulů rozdělena zvlášť pro producenty konzumních vajec a chovatelům ostatních kategorií drůbeže. V diskusi členové komoditní rady mimo jiné varovali před dalším snižováním soběstačnosti Česka v produkci drůbežního masa a vajec.

Úřad AK ČR

ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ
POJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

**Známe i jednodušší způsob,
jak chránit vaše chovy**

Pojištění zvířat s nejširší pojistnou ochranou na trhu

- pojištění všech druhů hospodářských zvířat a koní
- kvalitní a rychlá likvidace škod

241 114 114
www.generaliceska.cz

 GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Partner Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR

Zamyšlení nad aktuálním stavem věcí agrárních v komoditě cukrová řepa a cukr

Odolnost cukrové řepy vůči výkyvům počasí je skutečně pozoruhodná. Jsme hrdí na to, že cukrová řepa za posledních 20–30 let urazila pořádný kus cesty. Její výnosy se během tohoto období zdvojnásobily. Časy se ale mění, stejně jako se mění klima a podnikatelské prostředí, ve kterém se pohybujeme.

Cukrová řepa je klíčovou plodinou nejen pro české zemědělství, ale i pro evropskou potravinovou soběstačnost. V době, kdy Evropa řeší dekarbonizaci, klimatické změny a rostoucí tlak na konkurenceschopnost vůči mimoevropským producentům, se právě sektor cukru stává ukazatelem odolnosti a smysluplnosti evropské zemědělské politiky. Proměnlivost počasí a jeho variabilita, kdy je každý další rok jeho průběh jiný, o tom mohou nejvíce vyprávět právě zemědělci, které tato nestálost nejvíce ovlivňuje. Ovlivňuje jejich výsledky, výtěžky i rentabilitu jednotlivých plodin. Je to

věc, která provází zemědělce po staletí, a vždy se s těmito změnami museli nějak vyrovnávat.

Zkratkovité závěry, které často slyšíme v médiích a které často v podobném duchu prezentují významní představitelé, že „zemědělci na to berou dotace“, jsou populistické a vlastně velmi zjednodušené. Nový, právě diskutovaný a odmítaný návrh SZP od roku 2027 znamená snížení podpor, díky kterým jsou potraviny stále levné. Do zemědělství má během příštích sedmi let směřovat podle nového návrhu přibližně 300 miliard eur, což

znamená pokles o 22 % oproti stávající situaci, nezapočítáváme-li inflaci. Budoucí podoba evropské zemědělské politiky se změní. Uvažuje se o zastopování zemědělských dotací a podpory se mají snižovat v závislosti na velikosti zemědělského podniku. Co přesně budou tyto změny znamenat pro české, ale i evropské zemědělství, není úplně jasné. Žádná dopadová studie neexistuje. Návrh nicméně obsahuje i procentuální navýšení podpory na citlivé komodity VCS (nově CIS) ze 13 % (+2 % na bílkovinné plodiny) na 20 % (+5 % na bílkovinné plodiny). Do toho je zahrnuta i cukrová řepa. Avšak vzhledem k tomu, že navýšení bude vycházet z nižšího alokovaného rozpočtu, se velmi pravděpodobně žádné faktické navýšení konat nebude. V praxi to znamená, že snižování rozpočtu SZP může vést ke ztrátě konkurenceschopnosti evropského zemědělství vůči dovozům, nárůstu závislosti na importech potravin a ohrožení stability venkova. Bez stabilního rámce podpory bude stále obtížnější udržet strategické plodiny, jako je právě cukrová řepa.

Jak to bude s případnou podporou cukrové řepy nebo cukrovarnického sektoru, tedy není jasné. Evropští výrobci cukru v EU podléhají nejprísnejším environmentálním, sociálním a pracovním standardům, mají v průměru o 40 % vyšší výrobní náklady (stav oproti roku 2020), zejména kvůli dekarbonizaci, cenám energií, a, jako jediní z potravinářského sektoru, platbám za emisní povolenky. V Brazílii, Kolumbii nebo na Ukrajině, ale nejen v těchto státech, operují velkoplošné agroholdingy s obrovskými úsporami vyplývajícími z rozsahu hospodaření. Běžně používají pesticidy zakázané v EU a nejsou povinny dodržovat standardy vyžadované při hospodaření v EU. V některých zemích přetrvávají i závažná porušení pracovních práv, např. dětská práce.

Vstoupili jsme opět do období, kdy zažíváme obrovský tlak na evropské zemědělství a bezprecedentní tlak na sektor cukru. Neregulované objemy cukru, vyrobené a dovezené za těchto podmínek, destabilizovaly trh EU. V případě, že země EU odsouhlasí

smlouvu Mercosur, je zde prostor pro dovoz až 1,7 milionu tun cukru vyrobeného za zcela jiných standardů, a tedy i za jinou cenu. To je přibližně 10% roční spotřeby v EU. Jedná se tedy o dovozy ze zemí s nižšími sociálními, environmentálními i bezpečnostními normami, což představuje soutěžní výhodu na úkor tzv. evropské odpovědnosti.

Celkem bylo v Evropě od roku 2017 uzavřeno 20 cukrovarů, což představuje přibližně pětinu celkové kapacity EU. Jen v roce 2025 došlo k uzavření pěti cukrovarů, včetně cukrovaru v Hrušovanech. Tento trend vede v těchto oblastech k regionálnímu vyliďňování, úpadku subdodavatelských řetězců a ztrátě klíčové výrobní infrastruktury. Každý uzavřený cukrovar znamená zánik stovek přímých i nepřímých pracovních míst v regionu a má strukturální dopad. Zemědělci ztrácejí stabilního odběratele a snižuje se diverzifikace plodin na polích.

Nárůst cen energií a emisních povolenek bude nově doplněn o další zdroje příjmů k financování rozpočtu EU, z nichž zmíním připravované emisní povolenky „pro každou domácnost“ (ETS2) anebo připravovanou korporátní daň. To povede pouze k většímu přerozdělování veřejných peněz a dalším nárůstu byrokracie.

Samostatnou kapitolou jsou množící se zákazy, regulace a nařízení, z nichž některá sice jdou vstřícně životnímu prostředí, což je chválné, jiná jsou vyloženě kontraproduktivní a výrazně komplikují podnikání. Zářným příkladem je zákaz použití neonikotinoidních látek od roku 2024 pro moření osiva cukrové řepy. Do roku 2024 byly v ČR, na základě výjimek vydaných ÚKZÚZ, tyto látky součástí moření osiva cukrové řepy. Zátěž účinné látky byla přibližně 70 gramů na hektar, fungovala jako systémový insekticid s velmi dobrou účinností proti mšicím, drátcům, dřepčíkům a dalším škůdcům v cukrové řepě. Účinnost trvala 6 až 8 týdnů od zasetí. Po jejich zákazu je praxe tři až pět insekticidních postřiků s neselektivní aplikací insekticidů, s množstvím účinných látek v řádu kilogramů a s velmi špatnou účinností na cílové škůdce. A to se stále ještě nedostal problém v podobě epifytie virové žloutenky řepy (BYV), což může být fatální. Ohniska této infekce se však už podařilo lokalizovat. Argument o jedovatosti neonikotinoidů vůči včelám je stejně pravdivý jako argument, že technická cukrová řepa na poli nekvete a včela medonosná na cukrovou řepu cíleně nelétá. Výsledek? Environmentální zátěž se zvýšila a pěstování řepy se výrazně zkomplikovalo.

Pěstování cukrové řepy tedy komplikují stále nové a nové zákazy používání přípravků na ochranu rostlin bez adekvátních náhrad. Již více než pět let výnosy stagnují. Používaná technologie CONVISIO® SMART je v současné době na limitním vrcholu a dotýkáme se

**Dříve stačilo
70 gramů neonikotinoidů
na hektar, dnes
aplikujeme kilogramy
málo účinných látek.**

problémů vznikajících rezistencí plevelů vůči sulfonylmočovinám. Osivo cukrové řepy šlechtitelské firmy výrazně zdražily s odvoláním na zvýšené náklady na výrobu a výzkum. To je zřejmě realita. A cena cukru a cukrové řepy? Cena cukrové řepy je spojená s cenou cukru. Akceptuje cena cukru aktuální podmínky a požadavky na trhu EU? Ne! Takže logika věci říká, že je něco špatně a bude to mít důsledky.

Přes deklarace evropských i národních autorit o snižování byrokratické zátěže a přebujelé administrace v zemědělství stále dochází k neřízené produkci nových předpisů a novel starých předpisů, kterým už přestávají rozumět i samotní úředníci. Mladí se do zemědělství nehrou, vždyť se dá přece žít a vydělávat peníze přece daleko jednodušeji. EU léta intenzivně regulovala a podporovala sektor zemědělství. Po válkách, které v minulém století dosáhly potravinové bezpečnosti, a to jak z hlediska soběstačnosti, tak z hlediska kvality. Dá se říct, že zajistit cenově dostupných a kvalitních potravin se tedy podařilo. Potravinu produkovanou v EU máme dnes nejen kvalitní a kontrolované, ale je jich i dostatek, respektive i nadbytek. Trh s cukrem v EU tak ztrácí schopnost reflektovat reálné výrobní náklady. Bez cenové stability a rentability, jak u pěstitelů, tak u zpracovatelů, hrozí další eroze evropské cukrovarnické základny.

Evropa žije v blahobytu, ale je přeregulovaná. Ve 2. století byl Řím na vrcholu své síly a neporazitelnou supervelmocí. V horizontu

pár století byly všechny jeho zdroje vyčerpané a říše se topila v chaosu. O důvodech tohoto pádu pojednává řada knih. Bylo by zajímavé vědět, zda platí a budou dále platit teze, že lidstvo je nepoučitelné a že historie se opakuje.

Ale nakonec přece jen něco pozitivního. Přes všechna uvedená negativa v tomto článku se letošní výsledky výnosu cukrové řepy jeví jako pozitivní. Kořen cukrové řepy je většinou velmi dobře narostlý, cukernatosti jsou sice nižší, než bylo očekávání, ale výsledný přepočtený výnos lze očekávat nadprůměrný. Dramatický propad ploch v ČR se tedy zatím v produkci cukru zřejmě nijak zásadně neprojeví, první odhad Ministerstva zemědělství k 6. říjnu informuje o 580 tis. tun cukru, přestože letos již bez hrušovanského cukrovaru.

Slušná očekávání a výsledky vysokých výnosů cukrovky se odhadují u jiných významných evropských producentů cukru. Vzhledem k propadu cen cukru a vzhledem k přebytkům cukru v našem regionu to však není úplně pozitivní signál pro zotavení cen. Lze tedy předpokládat, že zpracovatelé, ale i pěstitelé, budou plochy cukrové řepy držet na současné úrovni nebo je i redukovat.

Budeme mít nového ministra zemědělství a novou vládu. A právě postoj a přístup nové vlády bude mít velký vliv na další vývoj v zemědělství. Zásadní bude, zda si uvědomí strategický význam domácí produkce potravin a potřebu stability venkova, nebo zda zemědělství zůstane jen okrajovým tématem pod tlakem jiných priorit. Směr, který vláda zvolí, ovlivní nejen konkurenceschopnost českých zemědělců, ale i potravinovou soběstačnost a odolnost celé společnosti v neisté době. Máme před sebou opět nelehké období, ale jsem optimista. Prostě to musíme zvládnout!

*Ing. Karel Chalupný
agronomický ředitel, Tereos TTD*

Informace z jednání Komoditní rady pro ovoce a zeleninu

Dne 5. listopadu 2025 se uskutečnilo další řádné jednání Komoditní rady pro ovoce a zeleninu. Jednání se účastnili hosté z Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského a intervenčního fondu, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací a Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

V úvodu jednání předseda komoditní rady Jiří Stodůlka přivítal hosty, seznámil přítomné s programem a předal slovo viceprezidentovi Agrární komory Martinu Ludvíkovi, který shrnul aktuální informace z AK ČR. Hlavní řešenou otázkou jsou chybějící finance pro zemědělce v rozpočtu pro letošní a příští rok. Dále zmínil Víceletý finanční rámec a jeho odmítnutí několika členskými státy EU, v této návaznosti připravuje COPA-COGECA celoevropský protest v Bruselu. Rovněž EP se vymezuje a dokument odmítá schválit v současné podobě. AK ČR plánuje protest podpořit a za Českou republiku realizovat výjezd dvou autobusů, stejně tak i Slovenská republika plánuje vyslat dva autobusy.

Příští týden proběhne jednání o aktualizaci vyhlášky k agrolvoltaice týkající se bateriových úložišť a rozšíření způsobů ploch o některé druhy zeleniny, která má nabýt účinnosti 1. prosince 2025. V případě instalace agrolvoltaiky bude nutné, aby se na pozemku alespoň jednou za tři roky pěstovala plodina, na kterou se podá žádost o podporu VCS. Na závěr zmínil společnou podporu kandidáta na post ministra zemědělství Martina Šebestýána, kterou vyjádřilo sedm organizací včetně AK ČR.

Dále vystoupil tajemník Ovocnářské unie ČR Roman Chaloupka s informací z jednání o fytozaničních otázkách v Bruselu. Stále probíhají projekty Horizon na monitoring aplikace účinných látek a hledání alternativních přístupů nebo postupů v ochraně rostlin. Novelizace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES má přinést udržitelné používání pesticidů, jelikož snahou EU co nejvíce snížit jejich užívání a nahradit je nechemickými alternativami. Prezentované výsledky představují značnou časovou i personální náročnost. V dalším případě jde také o náročnost finanční. Evropská komise po šestnácti letech přistoupila k přepracování předpisu o schvalování látek (Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1107/2009). O jeho budoucí podobě se nyní diskutuje. Část novely se bude týkat zjednodušení povolování biopesticidů, ale další část by měla řešit i povolování klasických pesticidů. Na Zemi živitelce v Českých Budějovicích komisař pro výživu a zemědělství Christophe Hansen přislíbil, že nebude docházet k zákazu účinných látek bez adekvátní náhrady, tento návrh se ale zasekl v Evropském parlamentu. Používání dronů pro cílenou aplikaci účinných látek je globálně rozšířené, ale evropské právní

předpisy to neumožňují, jelikož aplikace dronů se považuje za leteckou aplikaci, která je standardně zakázána, což negativně dopadá na naši konkurenceschopnost. Pěstitelé ovoce a zeleniny jsou si vědomi, že pokud i nadále bude docházet ke zpříšňování podmínek a zákazu aplikace dalších účinných látek, nebude možné pěstovat tyto komodity pro globalizovaný trh s udržením konkurenceschopnosti. Ministerstvo požádalo o dokumenty připravené nevládními organizacemi k tématu změn ve výše uvedeném nařízení a přislíbilo podporu pro jednání v Radě. V novele zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, připravuje MZe a ÚKZÚZ zjednodušení pro dronové aplikace, limitem zde ale jsou rezervy v evropské legislativě.

Následně s aktuálními informacemi vystoupil vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání z Ministerstva zemědělství Petr Jílek. Uvedl, že rozpočet na národní dotace pro rok 2026 se aktuálně projednává, předpokládá se alokace ve výši 3,2 mld. Kč. V prvním kvartálu roku 2026 se bude také řešit otázka výše financí z rozpočtu EU, předpokládá se objem 8 mld. Kč. V pravidlech SZP je nově možné využít až 20 % rozpočtu na citlivé plodiny (VCS) a 5 % na bílkovinné plodiny. Otevřená zůstává otázka financování potravinářství a krmiv, které by nově nemělo jít z obálky pro zemědělství. Otázka zastropování je také aktuálně v diskusi, kvůli sníženému rozpočtu bude zřejmě v nějaké podobě přijato. Za Českou republiku bude nezbytné posunout strop a trvat na odečtu nákladů na zaměstnance. Poznamenal, že vzhledem k rozdílné struktuře zemědělských podniků v EU není plošně uplatnění totožných pravidel realistické. Polské farmy pocítí zastropování jen nepatrně, avšak v českém prostředí by způsobilo výrazné obtíže. Dále uvedl, že v příštím týdnu zveřejní PGRLF sazbu podpory pro příští rok.

Předseda komoditní rady v diskusi uvedl, že v národní legislativě je zakotvena povinnost využívat veškerou vyrobenou energii pro zemědělskou prvovýrobu, což představuje problém. Podniky využívají energie doplňkově například pro potřeby ubytoven pro zaměstnance nebo pro zpracování zemědě-

ských produktů. Podniky mají pro tento účel podepsat čestné prohlášení. Posun zavedení povinnosti na rok 2028 dává prostor připravit novou a nastavit lepší podmínky využití v podnikání. Dále konstatoval, že při zpracovávání novely o snížení sociálních odvodů z dohod o provedení práce v sektoru ovoce a zeleniny zde byla zřejmě omylem zakotvena podmínka, že zaměstnavatel s nárokem má podanou žádost o platbu VCS (záměr byl, že pěstuje druhy způsobitelné pro výplatu VCS). Z nároku tak nejspíše vypadly kryté plochy, na které není možné žádat o přímé platby. Předpis je potřeba prostudovat a případně upravit, tak jako tak bude třeba pro zaměstnávání v zemědělství zavést zcela nový nástroj, kde by celkové odvody byly do 10%, jako mají např. v Belgii nebo Polsku.

Zástupkyně Státní zemědělské a potravinářské inspekce Šárka Hanzelková uvedla, že v průběhu května a června proběhla ústředně řízená akce na kontrolu hladiny pesticidů v jahodách dovezených ze zemí mimo EU, při které byl ze dvaceti odebraných vzorků jeden nevyhovující.

Na závěr vystoupili Vítězslav Vopava a Robert Zavadil ze Státního zemědělského a intervenčního fondu. Informovali, že v říjnu bylo spuštěno vyplácení záloh přímých plateb (mimo VCS, kde jsou stanovené další podmín-

ky) a celý harmonogram výplat jednotlivých dotací je zveřejněn na stránkách SZIF. Také začalo vyplácení financí za škody způsobené povodněmi v minulém roce, k tomuto bodu poznamenali, že je těžké ověřit, zda byly škody způsobeny na daném území rok zpětně. Proto všem doporučuje pořizovat fotografie s datováním místa a času, jelikož se jedná o prokazující a nezpochybnitelný důkaz.

U podpor na společnou organizaci trhu (SOT) se dotace ze žádostí za první pololetí 2024 vyplácely od prosince 2024 do července 2025. V žádostech za druhé pololetí 2024 od července 2025 do 14. října 2025 vykazovala jedna žádost vady, po jejich odstranění se počítá s výplatou v prosinci. V letošním roce se otevřelo šest operačních programů v novém režimu (u jednoho subjektu proběhla kontrola na místě), v roce 2026 budou všechny OP v oblasti ovoce a zelenina již v novém režimu. SZIF uvítá, kdyby některé OP chtěly podat žádost o prodloužení operačního programu, v takovém případě by bylo potřeba žádost nepodávat až v srpnu, ale ideálně již v květnu. Ve druhé polovině ledna 2026 je naplánována schůzka zástupců organizací producentů v sektoru ovoce a zeleniny se SZIF k problematice operačních programů.

Během závěrečné diskuse byl vznesen dotaz, proč se od příštího roku mění časový limit

pro zaorání hnoje do půdy ze 48 na 24 hodin. Tento krok bude v praxi složitě proveditelný a bude vytvářet tlak na personál. Bylo vysvětleno, že impulz ke změně přišel ze strany Ministerstva životního prostředí v rámci snahy o lepší ochranu ovzduší s tím, že zkrácením doby zaorávky dojde k výraznému snížení emisí z aplikace hnoje a nebude tak třeba ukládat žádné další omezující podmínky.

Úřad AK ČR

Na národní dotace 2026 je připraveno 3,2 miliardy korun

Ministerstvo zemědělství (MZe) chce v příštím roce směřovat 3,2 miliardy korun z národních zdrojů na živočišnou i rostlinnou výrobu. Příspěvky pomohou vylepšit životní podmínky hospodářských zvířat, zemědělci je mohou použít na prevenci před zavlečením chorob do chovů, případně poslouží k ozdravování polních plodin.

V roce 2026 získají zemědělci v ČR celkem 3,2 miliardy korun ze státního rozpočtu. Podle návrhu MZe jsou více než 3 miliardy korun určeny na neinvestiční dotace a téměř 152 milionů na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Největší část peněz směřuje do živočišné výroby (2,4 miliardy korun), do rostlinné výroby (téměř 489 milionů), potravinářství (111 milionů) a na ostatní aktivity (více než 201 milionů). Rozdělení prostředků zachováva kontinuitu s předchozími roky a odráží možnosti rozpočtu MZe.

Součástí vládou schváleného materiálu je i Rámcový program pro řešení rizik a krizí v zemědělství, který může být spuštěn v případě nenadálé katastrofy, která by postihla

zemědělský sektor. V letošním roce byly prostřednictvím tohoto programu například kompenzovány škody způsobené povodněmi na rybních obsádkách, hospodářských zvířatech a zemědělských pozemcích.

Podrobné podmínky pro podávání žádostí, rozhodování a přiznávání dotací najdou zájemci v Zásadách pro rok 2026, které MZe zveřejní do konce listopadu. Dotace bude vyřizovat a proplácet platební agentura Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) s výjimkou dotačního programu Genetické zdroje, který má na starosti přímo MZe.

Vojtěch Bílý
tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství

Digitální revoluce mění zdraví zvířat

Mluvit o umělé inteligenci v oblasti zdraví zvířat mohlo před mnoha lety znít jako science fiction. Dnes je to však hmatatelná realita, která mění odvětví chovu hospodářských zvířat. Nejde jen o technologický pokrok, ale také o změnu paradigmatu, která předefinovává naše chápání zdraví zvířat, jejich dobrých životních podmínek a udržitelnosti tohoto odvětví.

Odvětví zdraví zvířat je v současné době v čele technologické a digitální transformace, s významnými pokroky v biotechnologii, detekčních nástrojích, robotice, genomickém testování a pokročilých vakcínách, které se stanou nezbytnými nástroji pro udržitelnou budoucnost jak chovu hospodářských zvířat, tak veterinární profese.

Krok k lepší prevenci

Digitalizace nyní umožňuje veterinárním odborníkům a chovatelům hospodářských zvířat spravovat své farmy pomocí úkolů, jako je předpovídání a prevence nemocí, sledování příznaků nemoci nebo říje, diagnostika infekcí a léčba. Senzory mohou monitorovat zdraví zvířat v reálném čase, což umožňuje předvídat nástup nemocí a upozorňovat na změny v chování skotu. Například senzory používané k identifikaci přežvykávání u krav mohou detekovat nemoci až 5 dní před objevením klinických příznaků, zatímco inteligentní obojky s monitorovacími technologiemi propojenými s telefonními aplikacemi pomáhají zemědělcům přesně identifikovat různé fáze plodnosti dojníc, detekovat až 95 % skutečných říjí, zlepšovat efektivitu farmy a snižovat ztráty v produkci mléka. Dokonce i použití ušních značek

umožňuje integraci dat, která lze analyzovat za účelem optimalizace sledovatelnosti, produkce a v konečném důsledku i řízení zdraví v souladu s předpisy platnými v celé Evropské unii. Tyto pokroky nejen zlepšují produktivitu, ale také zvyšují welfare zvířat a uspokojují požadavky stále lépe informovaných spotřebitelů v oblasti zdraví, welfare zvířat a udržitelnosti.

Propojitelnost urychluje pokrok těchto technologií a umožňuje integrovat a analyzovat data z ušních senzorů, inteligentních obojek a systémů monitorování farem, což poskytuje komplexní přehled o zdravotním stavu celého stáda v reálném čase.

Revoluci v tomto odvětví přináší také technologie vizuálního monitorování: monitorování skotu pomocí kamer připojených k telefonním aplikacím prokázalo v šestiměsíčních pokusech snížení kulhání ve stádě z 25,4 % na 13,5 % a zvýšení včasné detekce z 2 % na 7 %.

V oblasti automatizovaného krmení mohou krmítka číst jak krmení, tak behaviorální vzorce a pomocí vysoce přesných parametrů detekovat respirační onemocnění skotu nejméně jeden den před klinickou diagnózou.

Lídrem je Španělsko

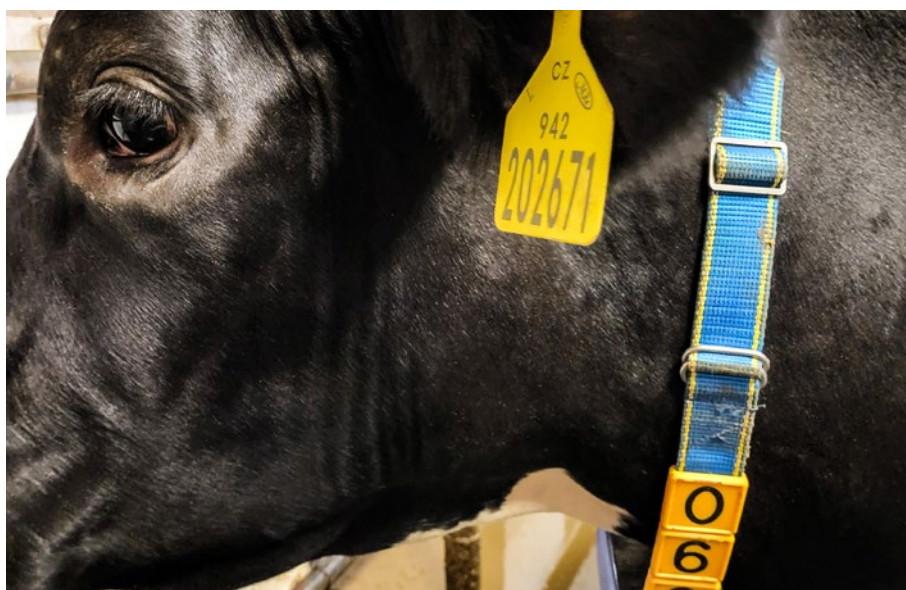
Odvětví zdraví a výživy zvířat den za dnem dokazuje, že je v čele této digitální revoluce v oblasti inovativních činností. Ve Španělsku se například tento sektor pevně zavázal k výzkumu, vývoji a inovacím a věnuje na ně v průměru 6 % svého celkového obratu, v některých případech až 18 %, ve 28 high-tech centrech rozmístěných po celé zemi, kde se navrhuje a vyvíjejí inovativní řešení, která umožňují poskytovat veřejnosti veterinární léčiva a další produkty pro zdraví a výživu zvířat nejvyšší kvality, bezpečnosti a účinnosti.

Analýza velkých dat umožňuje veterinářům modelovat různé scénáře zdraví zvířat a činit informovaná preventivní rozhodnutí. Veterinární informační nástroje, poháněné miliony datových bodů, nyní mohou předvídat riziko onemocnění a doporučovat konkrétní opatření na úrovni farmy i jednotlivých zvířat.

Chytré systémy řízení prostředí také mění farmy. Na farmách chovajících prasata a drůbež mohou senzory prostředí propojené s automatickými řídicími systémy monitorovat a upravovat vhodné podmínky prostředí, zajišťovat optimální podmínky po celou dobu a snižovat stresové faktory. Nová technologie monitorování zvuku na farmách chovajících prasata pomáhá farmářům detekovat respirační onemocnění a reagovat na ně až o pět dní dříve než konvenčními metodami.

Pomocí dat zachycených živými videokamerami a vložených do algoritmů mohou být chovatelé drůbeže upozorněni, kdy by měla být drůbež držena uvnitř, aby se minimalizovalo riziko zavlečení ptačí chřipky.

Výzvy, kterým čelí společnost a zejména odvětví zdraví zvířat, jako jsou změna klimatu, rezistence vůči antimikrobiálním látkám a společenské požadavky na větší welfare zvířat a udržitelnost, vyžadují rychlá a přesná řešení. V tomto kontextu jsou klíčové digitalizace, big data a umělá inteligence. Tato řešení by nikdy neměla nahrazovat veterinární odborníky nebo chovatele hospodářských zvířat, ale spíše jim pomáhat v jejich činnosti.

Stručně řečeno, digitalizace a umělá inteligence jsou již realitou v odvětví zdraví a výživy zvířat a v odvětví chovu hospodářských zvířat a jejich dopad přesahuje rámec inovací: představují nový způsob chápání vztahu mezi lidmi a zvířaty,

kte se technologie stává mostem k lepší péči, účinné prevenci a většímu respektu ke zvířatům. Konkrétní příklady těchto technologií ukazují, že jsme svědky transformace, která již přináší měřitelné výsledky v oblasti zdraví

a dobrých životních podmínek zvířat, veřejného zdraví a ekonomické a environmentální udržitelnosti, čímž posiluje koncept „One Health“.

faktaomase.cz

Pouze pravá kůže může být nazývána kůží

Významného vítězství v oblasti ochrany spotřebitelů, které potvrzuje právo na jasné, transparentní a nezavádějící informace o produktech, které lidé kupují, se dosáhlo díky přelomovému rozhodnutí Vyššího zemského soudu v Kolíně nad Rýnem v Německu, který ve svém nálezu prohlásil, že pouze pravá kůže může být legálně nazývána „kůží“, a zakázal používání termínů jako „Apfelleder“ (jablečná kůže) pro materiály, které neobsahují žádné složky živočišného původu.

Odvolání, které soud potvrdil, podalo Německé sdružení kožedělného průmyslu (Verband der Deutschen Lederindustrie e.V., VDL), které je členem Konfederace národních asociací koželuhů a kožedělníků Evropského společenství (COTANCE).

Neopodstatněné a zavádějící formulace

K terminologickému sporu došlo tehdy, když společnost vyrábějící obkvy a vodítka pro psy popsala své výrobky jako vyrobené z „Apfelleder“, materiálu složeného z ovocného odpadu a plastových dílů. Soud rozhodl, že použití termínu „leder“ (kůže) je v tomto kontextu neoprávněné a zavádějící, protože naznačuje přítomnost pravé kůže, která v produktu zcela chybí. Podle soudců by takové znění mohlo uvést spotřebitele v omyl a přimět je věřit, že kupují přírodní a autentický produkt, zatímco ve skutečnosti se jedná o syntetický materiál.

Kůže je ze své podstaty materiál živočišného původu, který se získává činěním surových kůží. Termín „Apfelleder“ je proto nejednoznačný a potenciálně zavádějící pro spotřebitele, kteří by jej mohli mylně interpretovat jako pravou kůži činěnou rostlinnými látkami, jako je tomu v případě materiálů ošetřených přírodními extrakty, jako je „Olivenleder“ (olivová kůže) nebo „Rhabarberleder“ (rebarborová kůže).

Zlomový bod pro kožedělný průmysl

Soud rovněž poukázal na to, že slovo „vegan“ se objevovalo pouze v podružných částech webových stránek propagujících produkty a nebylo okamžitě viditelné, kvůli čemu byly informace neúplné, netransparentní a nedostatečné pro ochranu spotřebitele. Proto definitivně zakázal používání termínu „Apfelleder“ pro produkty, které neobsahují alespoň minimální množství pravé kůže.

Toto rozhodnutí představuje zlomový bod pro celý tradiční kožedělný sektor a vytváří důležitý precedens v oblasti regulace označování alternativních materiálů k živočišné kůži. Slouží jako jasné varování před greenwashingem, tedy praktikou používání zavádějících „ekologických“ štítků nebo terminologie k prodeji produktů, které nejsou skutečně udržitelné. Potvrzuje základní princip: pouze materiály pocházející ze zvířecích kůží mohou být legálně označovány jako kůže, zatímco všechny ostatní, i když jsou podobné vzhledem nebo strukturou, musí být jasné a přesně označeny, aby se zabránilo nejednoznačnosti a klamání spotřebitelů.

Kožedělný sektor: jasné ne zavádějícím označením

Gustavo Gonzalez-Quijano, generální tajemník COTANCE, rozhodnutí uvítal a označil jej za „vítězství nejen pro kožedělný průmysl, ale pro všechny spotřebitele, pravdu a transparentnost v marketingu“. „Nejsme proti inovacím,“ prohlásil, „ale proti zavádějícím označením, která matou spotřebitele a znehodnocují autentické přírodní materiály.“

Andreas Meyer, generální ředitel VDL, rovněž vyjádřil spokojenost s rozhodnutím a znovu potvrdil, že materiály vyrobené z ovocného odpadu nebo plastových kompozitů nelze nazývat „kůží“ pouze proto, že se jí vizuálně podobají. Používání termínů jako „jablečná kůže“ nebo „kaktusová kůže“, když není přítomna žádná pravá kůže, představuje formu klamavé reklamy, která může podkopat důvěru veřejnosti.

Kůže pochází ze zvířete

Rozhodnutí kolínského odvolacího soudu vysílá silný a jasný signál: kůže je kůže pouze tehdy, pokud pochází ze zvířete. Potvrzuje tak

jednoduchý, ale zásadní koncept a otevírá cestu k větší transparentnosti na trhu s „alternativními“ materiály. Tento princip přesahuje rámec tohoto konkrétního případu, protože chrání obecná práva spotřebitelů na jasné a pravdivé informace. Případ také upoutal pozornost na evropské úrovni a zdůraznil rostoucí potřebu přísnějších předpisů týkajících se názvů výrobků, zavádějících štítků a klamavých praktik v EU, což je významný krok vpřed v boji proti greenwashingu a podpoře transparentnosti.

faktaomase.cz

Vznikající vláda zveřejnila své programové prohlášení

KAPITOLA 12. ZEMĚDĚLSTVÍ

- Považujeme české zemědělství a potravinářství za strategický sektor zajišťující potravinovou bezpečnost České republiky a budeme realizovat prorůstovou strategii s cílem snížit jeho závislost na dotacích, zvýšit konkurenceschopnost sektoru, soběstačnost a cenovou dostupnost kvalitních domácích potravin pro naše občany.
- Budeme prosazovat prorůstovou politiku zaměřenou na zvyšování produktivity, přidané hodnoty a inovací v zemědělství a potravinářství, současně s udržitelným hospodařením s půdou, vodou a lesy s důrazem na nejmodernější formy zemědělského hospodaření, vycházející mj. z principů precizního zemědělství.
- Přijmeme soubor opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti a potravinové soběstačnosti České republiky, zejména v hlavních polních plodinách, zelenině, trvalých kulturách (ovoce, chmel, víno) a ve výrobcích živočišné produkce – s důrazem na produkci domácích potravin, nikoli pouze vývoz komodit.
- Naším cílem je zajistit občanům kvalitní, cenově dostupné a bezpečné české potraviny prostřednictvím podpory domácí produkce a zpracování, snížení nákladů a byrokracie, omezení marží řetězců a dovozu nekvalitních potravin a vytvoření férových podmínek pro české zemědělce i spotřebitele

- Budeme nekompromisně bránit český trh před levnými a nekvalitními dovozy a prosazovat spravedlivé podmínky pro naše spotřebitele, zemědělce a potravináře v rámci Evropské unie pro období let 2028–2034.
- Zajistíme transparentnost v potravinovém řetězci – prosadíme na úrovni EU i doma dosledovatelnost původu u všech kategorií potravin a přehledné zveřejňování marží. Pro tyto účely zřídíme funkci potravinového ombudsmána v rámci stávajících kapacit státní správy bez vytváření nových úřadů a bez zvýšení nákladů na byrokracii.
- Přijmeme opatření ke snížení byrokratické zátěže, včetně redukce počtu kontrol, podmínek a právních předpisů, podle zásady „Když navrhuješ, tak zjednodušuj a staré zruš“.
- Budeme podporovat rozvoj všech forem zemědělského podnikání s důrazem na rozvoj malých a středních regionálních farem. Podpora ale bude směřovat na zemědělce, kteří skutečně produkují potraviny a krmiva, zatímco dotace pro neaktivní subjekty budou omezeny.
- Podpoříme rozvoj venkova a zaměstnanosti – budeme podporovat tvorbu přidané hodnoty v zemědělství a zpracování komodit, posílíme generační obměnu a snížíme náklady českých aktivních zemědělců prostřednictvím daňových a fiskálních opatření.
- Podpoříme ochranu zvířat včetně podpory dobrých životních podmínek zvířat v cho-

vech a ochrany proti týrání. Podpoříme obce v péči o toulavá, týraná a zanedbaná domácí zvířata. Zvýšíme tresty za týrání zvířat, policie a další státní orgány budou vybaveny kompetencemi tak, aby mohly nekompromisně postupovat vůči nelegálním množinám zvířat.

- Provedeme revizi dotačních titulů a budoucího nastavení Společné zemědělské politiky s cílem přesměrovat podporu na aktivní zemědělskou produkci a efektivní využití prostředků pro posílení konkurenceschopnosti a soběstačnosti.
- Zabráníme spekulacím se zemědělskou půdou, ochráníme majetek před spekulanty ze zemí mimo EU a zavedeme přísnější pravidla pro vyjímání zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, tak aby byla zachována pro budoucí generace.
- Připravíme zákon o předkupním právu na zemědělskou půdu pro aktivní zemědělce, podpoříme moderní formy hospodaření prostřednictvím precizního zemědělství, rozvoj závlahových systémů a adaptačních opatření, zajistíme lepší hospodaření s vodou a půdní úrodností.
- Zrušíme současné vymezení erozních oblastí, které jsou nepřesné, jdou nad rámec přístupu v EU a zbytečně administrativně zatěžují zemědělce i stát. Ochranu půdy také doplníme o praktická opatření v terénu.
- Provedeme revizi redistribučních plateb na plochu, aby podpora skutečně pomáhala menším a středním podnikům podle jejich výkonnosti a produkce, nikoli jen podle výměry půdy.
- České zemědělství se řadí mezi nejšetnější v Evropě. Spotřeba pesticidů i minerálních hnojiv se dlouhodobě drží pod průměrem EU a podíl ekologického hospodaření stabilně roste. Není důvod trestat zemědělce, kteří dosahují lepších výsledků než jejich kolegové na Západě. Přístup k používání hnojiv, pesticidů a přípravků bude vycházet z vědeckých poznatků a agronomické praxe, nikoli z ideologických tlaků. Rozhodovat mají odborníci, nikoli aktivisté.
- S cílem sblížit občany měst a venkova se zemědělci spustíme program „Zemědělství pro občany a venkov“, který propojí podporu zemědělství s rozvojem infrastruktury, zdra-

votní a sociální péče i kulturních a rekreačních služeb. Společně s obcemi podpoříme zájmové činnosti našich občanů a spolků – myslivost, rybářství, včelařství a zahrádkářství, a to včetně rozvoje komunitních aktivit.

- Odmítáme zavedení spotřební daně na tiché víno.
- Investujeme do obnovy našich rybníků a podpory rybářství a rybaření. Zavedeme programy na ochranu rybích populací a zajištění čistoty vod.
- Podpoříme lesnictví a dřevozpracující průmysl, zachováme veřejné vlastnictví lesů a investujeme do jejich obnovy. Podpoříme výsadbu odolných dřevin a posílení zadržování vody v krajině, rozvineme programy na podporu dřevostaveb, využití dřeva a biomasy.

KAPITOLA 13. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Ochrana životního prostředí musí vycházet z reálných potřeb, dostupných technologií a ze zdravého rozumu. Změny klimatu probíhají a jejich dopady pocítujeme i v České republice. Naši odpověď je rozumná adaptace – přizpůsobit se těmto změnám s cílem chránit životy, zdraví i přírodu.
- Odmítáme jednostranná opatření, která oslabují konkurenceschopnost Evropy a zvyšují náklady pro občany, aniž by měla skutečný dopad na globální klima. Zaměříme se na projekty, které přinášejí konkrétní výsledky – úspory energií, čistší ovzduší a obnovu krajiny.
- Klimatická politika bude pragmatická, opřená o vědecké poznatky a respekt k vlastnickým právům. Nesmí se stát nástrojem byrokracie ani omezování svobod. Nové evropské klimatické cíle považujeme za nerealistické a ekonomicky likvidační.
- Green Deal je v současné podobě neudržitelný, proto budeme prosazovat jeho zásadní revizi. Zákaz prodeje a výroby aut se spalovacím motorem od roku 2035 je nepřijatelný.

Energetika a životní prostředí

- Prosadíme realistický a stabilní energetický mix, v němž má mimo nízkoemisních technologií (jádro a OZE) své místo rovněž uhlí a plyn.
- Nebudeme přijímat neuvážené a ekonomicky zatěžující kroky rychlé dekarbonizace, jako je zavádění povinné instalace fotovoltaiky na rodinné domy, zákazy plynových kotlů atp.

Ochrana půdy

- Zásadně zrevidujeme stávající erozní

vyhlášku, která v současné podobě znehodnocuje půdu a svazuje hospodaření. Namísto byrokratických tabulek budeme vycházet z moderních poznatků půdní biologie, humifikace a hydrologie. Podpoříme dobrovolná adaptační a retenční opatření v krajině – remízky, větrolamy, meze a malé vodní nádrže.

Odpad a oběhové hospodářství

- Budeme uplatňovat realistický a efektivní přístup k odpadovému hospodářství. Systém zálohování PET lahví a plechovek bude zaveden jen při prokázání jednoznačného ekologického přínosu a bude-li zajištěno, že nenaruší funkční obecní systémy třídění odpadů.
- Nezavedeme recyklační poplatky zatěžující tisk a distribuci reklamních letáků, které jsou důležitým zdrojem informací o slevách a nabídce zboží zejména pro seniory.
- Podpoříme rozvoj zařízení pro energetické využití odpadu (ZEVO), která snižují objem skládkovaného odpadu a současně s vysokou účinností produkují teplo a elektrickou energii. Na evropské úrovni budeme prosazovat, aby se systém emisních povolenek nerozšiřoval na energetické využití odpadu.
- Pro podporu lokálního cirkulárního hospodářství prosadíme odstranění nadbytečné byrokratické regulace pro menší recyklační a odpadové provozy. Zachováme zákaz skládkování komunálního odpadu po roce 2030.

Vodní hospodářství

- Zajistíme nové zdroje kvalitní pitné vody. Podpoříme výstavbu malých a středních vodních nádrží a retenčních opatření. Urychlíme výstavbu strategických vodních nádrží (Nové Heřminovy, Vlachovice a Skalička). Tyto projekty jsou klíčové pro snížení rizika povodní a sucha, přispívají k ochlazení krajiny a zvyšují biodiverzitu.
- Zabráníme blokádám budování vodních děl aktivisty. Důsledkem této jejich činnosti jsou opakované a ničivé následky povodní,

kteří zbytečně ohrožují životy i majetek.

- Zrychlíme výstavbu kanalizací a čistíren ve stovkách obcí. Zajistíme, aby i v menších obcích byla dostupná kvalitní infrastruktura. Rozšíříme úspěšný projekt na vybudování domovních čistíren ve všech krajích.
- U obcí s nestabilním zdrojem pitné vody podpoříme jejich připojení k vodovodům.

Lesy a hospodaření s nimi

- Podpoříme rozumné a udržitelné pěstební postupy, včetně zvyšování příměsí listnáčů, avšak bez zákazu obnovy smrku v oblastech, kde je jeho pěstování klimaticky a ekonomicky vhodné.
- Odmítneme zavádění restrikcí, které by nepřiměřeně zvyšovaly náklady, činily lesní hospodaření ztrátovým a ohrožovaly ekonomiku venkova. Omezíme princip tzv. bezzásahovosti tam, kde ohrožuje funkčnost ekosystému, ekonomickou udržitelnost nebo ochranu života a majetku, aniž by tím byla dotčena ochrana nejcennějších a nejpřísněji chráněných území.

Ochrana zvířat

- Zpřísníme tresty za týrání zvířat a nelegální množení psů a koček. Prosadíme zákaz norování, tj. lovu zvěře pod zemí za pomoci loveckých psů.

Efektivní využití veřejných prostředků

- Zastavíme dotace pro neziskové organizace, které blokují rozvoj a investice. Zásadní revizi projde i financování ekologických iniciativ z veřejných prostředků. Uvolněné finance nasměrujeme k investicím do reálných adaptačních opatření v krajině a obcích.

Ochrana přírody není ideologie

- Budeme prosazovat vizi životního prostředí, které slouží lidem, přírodě i ekonomice. Odmítneme přehnané regulace, které jdou nad rámec evropské legislativy.

Redakce Agrobaze

Spotřeba veterinárních antibiotik od roku 2008 klesla o 70 procent

Ve třetím listopadovém týdnu si organizace z oblasti humánní a veterinární medicíny a resortu životního prostředí po celém světě, včetně Státní veterinární správy (SVS), připomínají Světový antibiotický týden.

Jeho cílem je upozornit na zodpovědné používání antibiotik. Pokud jde o veterinární oblast, je dobrou zprávou, že se spotřeba antibiotik v českých chovech hospodářských zvířat dlouhodobě snižuje a je nižší než průměr Evropské unie.

Ze statistik Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) vyplývá, že minimálně od roku 2008 plynule klesá celková spotřeba veterinárních léčiv u zvířat v ČR z 95,5 tuny v roce 2008 na 29,66 tuny v roce 2024, tedy bezmála o 70 %. Ve srovnání evropských zemí zaujímá Česká republika se svými 50 mg/PCU místo hluboko pod průměrem spotřeb veterinárních antibiotik Evropy (84,4 mg/PCU). Česká republika tak již v roce 2021 splňovala evropský cíl pro rok 2030, který je stanoven na průměr 59,2 mg/PCU. Zásadní podíl na tomto pozitivním vývoji má proaktivní přístup chovatelů, veterinárních lékařů i státních institucí v této oblasti a dlouhodobá osvěta.

(Pozn. redakce: Hodnota mg/PCU, tedy miligramy na populační korekční jednotku, zohledňuje celkový počet zvířat v dané zemi a jejich odhadovanou hmotnost v době léčby antibiotiky, což umožňuje srovnávat spotřebu mezi různými zeměmi EU a druhy hospodářských zvířat).

Rizikem plynoucím z nadměrného podávání antibiotik v chovech je jak možný přenos rezistentních bakterií mezi jednotlivými zvířaty, tak „přenos rezistencí“ mezi jednotlivými mikroorganismy. Potenciální riziko představují také případné zbytky antibiotik v živočišných produktech a životním prostředí.

SVS se společně s Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem životního prostředí podílí na národním antibiotickém programu, jehož cílem jsou opatření vedoucí k minimalizaci rizika antimikrobní rezistence. S cílem koordinace těchto opatření byl zpracován pracovní dokument, který zahrnuje na základě respektování principu „Jedno zdraví“ soubor opatření ke snižování antimikrobiální rezistence, jak v oblasti humánní, tak i v oblasti veterinární medicíny.

Během Světového antibiotického týdne se 18.–19. 11. konala v Brně mezinárodní

vědecká konference OneHealth 2025. Konferenci pořádalo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci se Státní veterinární správou. Jejímí hlavními tématy byly pandemické hrozby, vektorové nákazy, alimentární nákazy a antimikrobiální rezistence. Mezi odbornými přednáškami konference mimo jiné zazněly příspěvky k aktuální nakažové situaci ptačí chřipky, surveillance (monitoring) vektorů či trendy ve spotřebách antiparazitik určených pro společenská zvířata, z pohledu ochrany před zoonózami a nemocemi přenášenými vektory.

V rámci Národního antibiotického programu provádí SVS ve svých laboratořích (SVÚ Praha, SVÚ Jihlava a SVÚ Olomouc) program sledování rezistence k antimikrobiálním látkám (ATM), nabízí veterinárním lékařům a chovatelům možnost využít stanovení citlivosti k ATM ZDARMA u vybraných veterinárně významných patogenů skotu, prasat a drůbeže. Národní antibiotický program zpracoval také informační leták pro chovatele a veterinární lékaře.

Antibiotika se v chovech hospodářských zvířat používají v medicínsky odůvodněných indikacích s cílem zachovat dobrý zdravotní stav a užitkovost. Minimalizují například četnost, závažnost a zdravotní dopady výskytu infekčních onemocnění zvířat a s tím i spojené nepříznivé ekonomické dopady. Protože používání antibiotik přináší také řadu rizik, je v celé Evropské unii od roku 2006 zakázáno používat antibiotika coby stimulatory růstu a produkce u potravinových zvířat. Od roku 2023 také vstoupilo v platnost evropské nařízení vyhrazující seznam antimikrobiálních látek, které se nesmí ve veterinární medicíně používat ani registrovat a jsou určeny pouze jako záloha pro humánní medicínu.

V loňském roce pracovníci SVÚ během plánovaných kontrol reziduí a kontaminantů (tzv. cizorodých látek) vyšetřili celkem 1744 vzorků na rezidua antibiotik. U velkých hospodářských zvířat odebrali z každého vyšetřovaného kusu vždy vzorky svalů, jater a ledvin, aby mohli stanovit zbytky antibiotik. U drůbeže a králíků zase vyšetřovali vzorky svaloviny a jater, pozornosti neušly ani ryby, mléko, vejce a med. Překročení maximálního limitu reziduí antibiotik pracovníci SVÚ zjistili pouze

v jednom případě. Jednalo se o prasnici, u níž byl překročen limit pro dihydrostreptomycin v játrech. Důvodem, proč pracovníci zjistili nedodržení požadavků na maximální limity reziduí, je většinou to, že chovatelé nedodrželi ochrannou lhůtu po poslední aplikaci léčivého přípravku, použili ho nesprávným způsobem nebo neprodloužili dostatečně ochrannou lhůtu po jeho aplikaci. V žádném případě pracovníci SVÚ nezjistili překročení maximálního limitu reziduí v tkáních hospodářských zvířat u hromadně podávaných léků cestou medikovaného krmiva nebo vody k napájení.

Další, řádově stovky vzorků, pracovníci SVÚ vyšetřují na jatkách při každém podezření na nedodržení ochranné lhůty nebo informace o předchozí léčbě zvířat. Vzorky potravin živočišného původu pracovníci odebírají a vyšetřují také při kontrolách zásilek v místě určení ze zahraničí. Ve všech případech zjištění nevyhovujícího nálezu jsou nařízena opatření, aby se kontaminované potraviny nedostaly ke spotřebiteli, nebo jsou zpřísněna kritéria dozoru na hospodářství s cílem zabránit většinou nesprávnému použití léčiva nebo nedodržení ochranné lhůty.

Petr Vorlíček
tiskový mluvčí SVS

Obchodní sdělení

Veselé Vánoce a šťastný nový rok

**Přejeme Vám klidné prožití vánočních svátků,
pevné zdraví a hodně úspěchů do nového roku.**

Děkujeme Vám za přízeň a těšíme se na další spolupráci v roce 2026.

R RENOMIA
AGRO

Vždy ve Vašem zájmu.

Český chmel v době klimatické změny, 2. část

Nové aroma pro české pivo: odrůdy Juno, Ceres a Saturn přináší specifické svěží ovocné vůně a odolnost vůči suchu

České chmelařství vstupuje do nové éry, kterou určují flavor odrůdy Juno, Saturn a Ceres. Tyto moderní chmely přináší svěží ovocné a citrusové vůně, stabilní kvalitu i vyšší odolnost k suchu a rychle si nacházejí pevné místo v pivovarské praxi. Zájem sládků roste každým rokem a poptávka po těchto odrůdách převyšuje nabídku. Odborníci i praxe jasně ukazují, že flavor odrůdy mají velký potenciál a jejich pěstování je bezpečnou cestou k budoucnosti českého chmele.

Degustační komise 3. kola 2025

V první části našeho seriálu jsme představili projekt ODOLCHMEL QK21010136 „Aplikace nových odrůd a genotypů chmele odolných k suchu do pěstitelské a pivovarské praxe“, jeho cíle i novou metodiku hodnocení tolerance chmele vůči suchu. Zároveň jsme se zaměřili na dvě perspektivní jemně aromatické odrůdy Saaz Shine a Saaz Comfort, které vynikají výbornou tolerancí k suchu, stabilně vysokým výnosem, velmi dobrou česatelností a skvělými sensorickými vlastnostmi. Tyto vlastnosti se naplno uplatňují zejména ve spodně kvašených pivech českého typu, tedy v ležácích a výčepních pivech, kde nové odrůdové typy přináší moderní aroma, ale současně zachovávají tradiční český chmelový charakter.

V této druhé části přinášíme informace o dalších odrůdách odolných k suchu. Tentokrát jde o flavour odrůdy Juno, Saturn a Ceres, které představují moderní aromatickou větev českého chmele a otevírají nové možnosti jak pro pěstitele, tak pro pivovary.

Praktický návod pro nové tolerantní odrůdy

Jako součást projektu ODOLCHMEL vznikla také nová metodika pro pěstitele chmele, která reaguje na klimatickou změnu a potřebu stabilizovat výnosy u odrůd tolerantních k suchu, tedy Saaz Shine, Saaz Comfort, Juno, Ceres a Saturn. Metodika shrnuje doporučené postupy od přípravy půdy přes výsadbu až po řez a sklizeň a poskytuje pěstitelům jasný návod, jak nové odrůdy

úspěšně zakládat a udržovat v podmínkách České republiky.

Autoři zdůrazňují kvalitní přípravu pozemku, hlubší výsadbové jamky či brázdy, správný spon výsadby podle typu odrůdy a využití uznané sadby s dobře vyvinutým kořenovým systémem. Z provozních výsadeb se potvrdilo, že dostatečně hluboké jamky, organická hmota a širší spon významně podporují růst rostlin už v prvním roce. Metodika rovněž doporučuje rozdílné termíny a hloubku řezu podle odrůdy a stáří porostu, protože správně volený řez výrazně ovlivňuje výnos i obsah alfa kyselin.

Metodika je nyní v certifikačním řízení Ministerstva zemědělství a po dokončení bude

volně dostupná všem pěstitelům, což podpoří rychlé a bezpečné rozšíření nových odrůd do praxe.

Jak seznamujeme sládky i veřejnost

Důležitým nástrojem, jak uvést nové odrůdy do pivovarské praxe, je soutěž Česká pivní vize, která sládkům umožňuje vařit různé styly piva s použitím odrůd Saaz Shine, Saaz Comfort, Juno, Ceres, Saturn a Uran (tuto odrůdu představíme ve 3. části našeho seriálu). Soutěž má tři kola ročně a její význam rychle roste, od 19 vzorků v roce 2023 přes 50 v roce 2024 po 45 v roce 2025. Piva hodnotí odborná komise profesionálních degustátorů z VÚPS, Chmelařského institutu, VŠCHT, Bohemia Hop, zástupci sládků a další experti na sensoriku. Vyvrcholením je tradiční lednové slavnostní vyhlášení v Žatci spojené s panelovou diskusí, kde si sládky předávají zkušenosti s používáním nových chmelů v různých pivních stylech.

Žájem pivovarů přitom roste každým rokem. Nové odrůdy jsou po sklizni okamžitě vyprodány, protože sládky oceňují jejich aroma i stabilní kvalitu. Je tedy zřejmé, že poptávka převyšuje nabídku a je zapotřebí osázet další plochy. Pěstitelé se nemusejí obávat, že by o tyto odrůdy nebyl zájem; praxe ukazuje pravý opak.

Flavour odrůdy jsou příležitost

Flavour odrůdy Juno, Saturn a Ceres ukazují, že české chmelařství má v rukou silné nástroje, jak reagovat na měnící se klima i narůstající poptávku pivovarů po moderním aromatu. Každá z těchto odrůd přináší jedinečný sensorický profil, od svěžích ovocných tónů Juna přes výraznou ovocnost se dřevitým podtónem u Saturnu až po čisté citrusové aroma Ceres. Společně vytvářejí paletu, která otevírá nové možnosti pro česká ležácká i svrchně kvašená piva a dokáže oslovit domácí i zahraniční pivovary.

To, že sládky mají o tyto odrůdy zájem, je jasným signálem pro pěstitele, aby se nebáli rozšiřovat pěstební plochy, protože odbyť těchto aromatických chmelů je dlouhodobě zajištěn. Díky nové pěstitelské metodice bude navíc jejich zakládání a ošetřování ještě snazší a stabilnější.

Flavour odrůdy tak představují nejen inovaci v pivovarské praxi, ale i strategickou příležitost pro české chmelařství. Pokud dokážeme využít jejich potenciál, mohou se stát významnou součástí sortimentu a přispět k tomu, aby český chmel zůstal světově ceněnou surovinou i v podmínkách klimatické změny.

JUNO

Svěží ovocný charakter inspirovaný přírodou
Odrůda Juno, registrovaná v roce 2022, vznikla křížením aromatické odrůdy Kazbek a samčí rostliny planého kanadského chmele.

Odrůdy chmele Juno, Saturn a Ceres

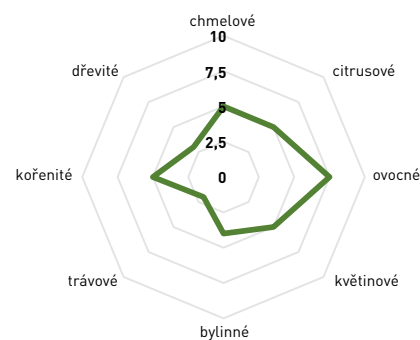
Spojuje tak tradiční chmelový profil s genetikým základem divokého chmele, který přinesl výraznější aroma a zároveň lepší adaptaci na klimatické výkyvy. Průměrný výnos se pohybuje mezi 1,7–2,2 t/ha, což z této flavour odrůdy činí stabilní volbu i pro méně příznivé podmínky.

Juno vytváří středně mohutné až mohutné rostliny s pravidelným válcovitým habitem. Réva je zelená, o síle 18–25 mm, kvetení probíhá před 5. červencem. Pazochy jsou středně dlouhé (cca 63 cm) a hlávky mají střední velikost (3,4 cm). Velkou výhodou této odrůdy je vysoká česatelnost, která usnadňuje sklizeň.

Juno se vyznačuje středně intenzivní, ale velmi bohatou a vrstevnatou vůní. Podle dlouhodobého hodnocení (2015–2025) dosahuje nejvyššího skóre ovocná složka (7,5 bodu) – typicky jablko, banán, meloun či mango. Vůně chmelová, citrusová, květinová a kořenitá se pohybují kolem 5 bodů a vytvářejí vyvážený, pestrý aromatický profil. Citrusová složka zahrnuje citrón, limetkovou kůru, mandarinku i pomeranč, v pozadí se objevují tóny květin, bylin a koření.

Průběžné výsledky degustací potvrzují, že Juno je univerzální flavour odrůda vhodná jak pro spodně kvašená piva, tak pro celou škálu svrchně kvašených stylů, kde umožňuje vyniknout svým svěžím ovocným a citrusovým tónům. Juno tak představuje odrůdu, která

Obrázek 1: Chmelové aroma odrůdy Juno

přináší do českého chmele moderní aroma a zároveň si udržuje stabilitu a spolehlivost potřebnou v době klimatické změny.

SATURN

Výrazné ovocné tóny a vysoký výnos

Odrůda Saturn, registrovaná v roce 2022, vznikla křížením aromatické odrůdy Kazbek a evropského samčího genotypu 11/08. Díky této kombinaci nabízí vysokou aromatickou variabilitu a současně stabilní výnos, který se pohybuje mezi 1,9–2,5 t/ha. Saturn patří mezi nejperspektivnější české flavour odrůdy nové generace.

Rostlina má mohutný vzrůst a pravidelný válcovitý habitus. Réva je zelená, o síle 18–26 mm. Pazochy jsou středně dlouhé

Tabulka 1: Obsah a složení chmelových pryskyřic v odrůdě Juno

Alfa kyseliny (% hm.)	Beta kyseliny (% hm.)	Poměr alfa/beta	Kohumulon (% rel.)	Kolupulon (% rel.)
4,98 ± 0,66	3,77 ± 0,53	1,33 ± 0,13	37,59 ± 2,2	62,45 ± 2,09

Tabulka 2: Obsah a složení chmelových silic v odrůdě Juno

Obsah silic	Myrcen (% rel.)	Karyofylen (% rel.)	Farnesen (% rel.)	Humulen (% rel.)	Seleniny (% rel.)
1,03 ± 0,31	42,23 ± 13,05	11,42 ± 2,03	0,27 ± 0,24	2,82 ± 1,91	5,80 ± 1,78

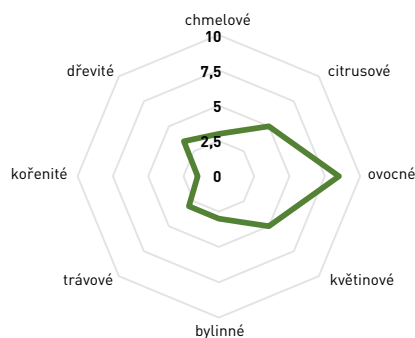

(cca 67 cm) a hlávky mají střední velikost s průměrnou délkou 2,8 cm. Odrůda kvete později, obvykle po 15. červenci, a vyznačuje se vysokou česatelností, což usnadňuje sklizeň a snižuje ztráty.

Saturn má střední až vysokou intenzitu vůně, přičemž nejvýraznější složkou je ovocné aroma (8,5 bodu, obrázek 2). Profil tvoří tóny meruňky, broskve, melounu a manga, které odrůdě dodávají výrazně moderní charakter. Citrusová a klasická chmelová složka dosahují kolem 5 bodů. Významným prvkem je také dřevitý tón (3 body), který pivu propůjčuje zemitější, strukturovaný základ. V pozadí se objevují jemné citrusové nuance (citrón, grapefruit, mandarinka, lehký závor), květinové tóny (růže, citrusové květy, lékořice) a kořenité akcenty (černý pepř, anýz, jemná česneková linka).

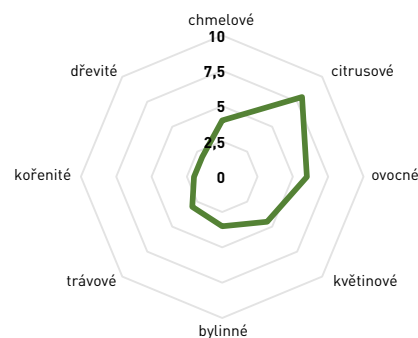
Díky své aromatické komplexitě je Saturn vhodný pro široké spektrum pivních stylů,

Obrázek 2: Chmelové aroma odrůdy Saturn

od českých ležáků až po moderní svrchně kvašená piva, kde zaujme především svou ovocností a jemným dřevitým podtónem. Saturn se tak řadí mezi odrůdy, které mohou českým sládkům nabídnout nové aroma a zároveň pěstitelům poskytnout stabilní

Obrázek 3: Chmelové aroma odrůdy Ceres

a perspektivní výnosy i v náročnějších podmínkách.

CERES

Čisté citrusové tóny pro moderní pivní styly

Odrůda Ceres, registrovaná v roce 2023, vznikla křížením aromatické odrůdy Kazbek a evropského samčího genotypu 11/12. Je součástí nové generace českých flavour chmelů, které přinášejí moderní aroma a zároveň udržují stabilní kvalitu i při suchších podmínkách. Výnos se pohybuje v rozmezí 1,6–2,1 t/ha.

Ceres vytváří středně mohutné rostliny pravidelného válcovitého tvaru. Réva je zelená, o síle 16–24 mm. Kvetení probíhá od 5. do 15. července. Pazochy jsou dlouhé, s průměrnou délkou 90 cm, což je nejvíce ze všech flavour odrůd představených v této části. Hlávky jsou středně velké (3,35 cm) a odrůda se vyznačuje vysokou česatelností, která usnadňuje sklizeň.

Ceres má nízkou až střední intenzitu vůně, ale její charakter je mimořádně čistý a výrazně citrusový (obrázek 3). Dlouhodobé hodnocení (2015–2025) ukazuje nejvyšší bodové hodnoty v citrusové vůně (8 bodů) – typicky citrón, limeta, grapefruit a pomeranč. Ovocná složka dosahuje 6 bodů, s tóny meruňky a vodního melounu. V pozadí se objevují lehké nuance zelených tónů (rajčatový list, kopřiva, čerstvě řezaná tráva), jemně kořenité (badyán) a dřevité (kůra, tabák).

Ceres je ideální zejména pro svrchně kvašená piva, kde její čisté citrusové aroma nejlépe vynikne. Zároveň je mimořádně vhodná pro studené chmelení, což potvrdily degustace a senzorická srovnání. Ceres tak přináší do českého chmelářství jasné citrusové aroma, které odpovídá trendům současného pivovarského světa a rozšiřuje možnosti, jak oslovit moderní spotřebitele.

Česká pivní vize: https://beerresearch.cz/produkty-pro-pivovary/ceska_pivni_vize/

RNDr. Jana Olšovská, Ph.D.
Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s.
Ing. Vladimír Nesvadba,
Chmelařský Institut, s.r.o., Žatec

Sklizeň odrůdy Saturn

Tabulka 3: Obsah a složení chmelových pryskyřic v odrůdě Saturn

Alfa kyseliny (% hm.)	Beta kyseliny (% hm.)	Poměr alfa/beta	Kohumulon (% rel.)	Kolupulon (% rel.)
7,51 ± 1,51	3,61 ± 0,46	2,08 ± 0,33	45,33 ± 3,95	62,96 ± 3,07

Tabulka 4: Obsah a složení chmelových silic v odrůdě Saturn

Obsah silic	Myrcen (% rel.)	Karyofylen (% rel.)	Farnesen (% rel.)	Humulen (% rel.)	Selineny (% rel.)
1,57 ± 0,52	34,54 ± 10,86	10,63 ± 2,190	0,20 ± 0,16	26,10 ± 4,96	2,12 ± 0,93

Tabulka 5: Obsah a složení chmelových pryskyřic v odrůdě Ceres

Alfa kyseliny (% hm.)	Beta kyseliny (% hm.)	Poměr alfa/beta	Kohumulon (% rel.)	Kolupulon (% rel.)
6,05 ± 1,14	3,38 ± 0,47	1,80 ± 0,30	35,07 ± 3,40	53,61 ± 3,33

Tabulka 6: Obsah a složení chmelových silic v odrůdě Ceres

Obsah silic	Myrcen (% rel.)	Karyofylen (% rel.)	Farnesen (% rel.)	Humulen (% rel.)	Selineny (% rel.)
1,11 ± 0,38	34,70 ± 9,25	10,96 ± 2,08	0,28 ± 0,27	27,41 ± 3,59	1,83 ± 0,96

**AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky**

Společně

pro budoucnost českého zemědělství
a potravinářství

Agrární komora České republiky je největší nevládní zemědělská organizace. Zastupuje všechny – malé, střední i velké zemědělce, soukromníky i společnosti. Její členové obhospodařují téměř 1,4 milionů hektarů orné půdy, což je zhruba 60% zemědělské plochy. Významně tak přispívá k podobě českého venkova a krajiny.

Naleznete u nás zájmové svazy chovatelů a pěstitelů, ale i potravináře, lesníky či rybáře. Řešíme každodenní problémy i dlouhodobá témata. Členům pomáháme prosadit jejich práva k podnikání. Bojujeme za férové prostředí a silnější

pozici českých zemědělců na jednotném evropském trhu. Usilujeme o srovnatelné podmínky s kolegy z okolních zemí. Podílíme se na tvorbě agrární politiky a snažíme se dosáhnout co nejsilnějšího zemědělského rozpočtu.

Celostátní struktura

55 okresních komor	2 regionální komory	11 krajských komor
---------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Řešíme podporu náročných odvětví rostlinné a živočišné výroby, ale věnujeme se také péči o krajinu, vodu a lesy, ekologii, myslivost, ochranu zvířat, rybářství a potravinářství či vzdělávání.

Chcete se stát členem?

www.akcr.cz/krajske-ak | www.akcr.cz/chcisestatclenem

Odpovědná energie: Kompenzační opatření na vodních elektrárnách

Obnovitelné zdroje dnes představují nejen technologický pokrok, ale i příležitost k harmonickému soužití s přírodou. Provozované zdroje Skupiny ČEZ dlouhodobě potvrzují, že i technická zařízení, jako jsou vodní elektrárny, mohou být citlivě začleněna do krajiny a přispívat k její ochraně. Díky promyšleným kompenzačním opatřením se z těchto elektráren stávají nejen zdroje čisté energie, ale i spojenci ekologické stability.

Vodní elektrárny poskytují také zásadní společenské a environmentální benefity nad rámec energetiky. Hrají klíčovou úlohu v ochraně před účinky klimatických změn tím, že slouží k tlumení povodňových vln a přesunu vody v objemu, který v daný moment dává největší smysl. Stejně tak je důležitá v době sucha jejich schopnost skladovat vodu, aby se zajistily minimální průtoky, které jsou nezbytné pro udržení základních životních podmínek vodních živočichů a rostlin v tocích. Tímto komplexním přístupem k vodnímu hospodářství Skupina ČEZ prokazuje, že provoz vodních elektráren má převážně pozitivní environmentální dopady na regionální správu vody.

Kompenzační opatření, která Skupina ČEZ začleňuje do provozovaných vodních elektráren, nejsou pouhými technickými úpravami. Jsou vyjádřením našeho odpovědného přístupu, který kromě přínosu výroby čisté energie stavíme na respektu k přírodě, úzké spolupráci s odborníky a dlouhodobé udržitelnosti. Ať už jde o zprůchodnění toků pro ryby, revitalizaci okolí, nebo vzdělávání veřejnosti, každé opatření má s ohledem na lokalitu svůj malý i velký význam.

Bukovec: Moderní elektrárna v souladu s tokem

Malá vodní elektrárna Bukovec je ukázkovým příkladem toho, jak může moderní energetika fungovat v souladu s přírodou. Nachází se na řece Berounce a od samého počátku byla navržena tak, aby nejen vyráběla čistou energii, ale zároveň respektovala přirozený život vodního toku. Jedním z nejvýraznějších ekologických prvků elektrárny jsou dva rybí přechody, které umožňují volný pohyb ryb a dalších vodních živočichů. Tyto přechody představují technické opatření směřující k zachování biodiverzity a obnově přirozených migračních tras, které jsou pro zdravý vodní ekosystém klíčové.

Elektrárna je navíc plně automatizovaná, což umožňuje její efektivní provoz bez nutnosti trvalé obsluhy. Vizually je stavba citlivě zasazena do krajiny, což přispívá k jejímu pozitivnímu vnímání veřejností i odborníky.

Bukovec tak není jen zdrojem obnovitelné energie – je příkladem moderního přístupu k vodnímu hospodářství, kde se technika a příroda navzájem podporují.

Dalešice: Voda, která chrání krajinu

Přečerpávací vodní elektrárna Dalešice je výjimečná nejen svou energetickou funkcí, ale i tím, jak citlivě přistupuje k okolnímu prostředí. Díky své schopnosti regulovat průtoky pomáhá udržovat rovnováhu v řece Jihlavě, zejména v obdobích sucha, kdy je potřeba vodu nadlepšovat. Tento stabilizační vliv má pozitivní dopad na kvalitu vody i životní podmínky vodních živočichů, včetně citlivých druhů, které se v oblasti pod elektrárnou úspěšně vyskytují, konkrétně se jedná o raky říční a pstruhy obecné potoční. Oba druhy se vyznačují zvýšenou citlivostí na znečištění vody, a právě proto slouží jako spolehlivý bioindikátor její kvality v dané lokalitě.

Elektrárnu ČEZ navíc průběžně modernizuje s důrazem na efektivitu a šetrnost. Nové technologie umožňují provoz s menšími dopady na životní prostředí, což je důležité nejen pro přírodu, ale i pro dlouhodobou udržitelnost energetiky. Dalešice tak ukazují, že i velké vodní projekty mohou být v souladu s přírodou a přinášet pozitivní dopady pro krajinu i komunitu.

Hučák: Spojení techniky, přírody a vzdělávání

Malá vodní elektrárna Hučák v Hradci Králové je výjimečná nejen svou secesní architekturou, ale i přístupem k ekologii a osvětě. Elektrárna je citlivě zasazena do městského prostředí a její provoz je veden s ohledem na přírodní hodnoty okolí. Vzdělávací a osvětlová funkce elektrárny, realizovaná prostřednictvím Informačního centra, představuje důležitý nástroj pro podporu povědomí o bezemisních zdrojích. Informační centrum od svého vzniku navštívilo již více než 250 tisíc lidí všech věkových kategorií, kteří se zde interaktivně seznamují s principy ekologické energetiky, významem obnovitelných zdrojů a šetrným přístupem k vodnímu hospodářství. Díky modernizaci a citlivé péči o historické

prvky elektrárna působí jako harmonická součást městské krajiny, která nejen vyrábí energii, ale také přibližuje tisícům návštěvníků principy udržitelné energetiky.

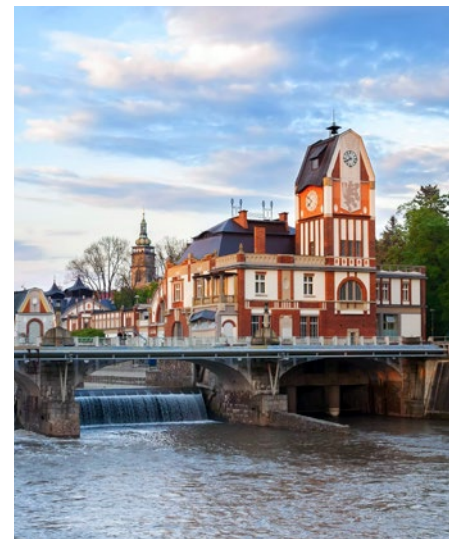
Odpovědný přístup ruku v ruce s modernizací

Pomáhat přírodě znamená nejen předcházet problémům, ale také vytvářet vhodné podmínky, které jí umožní čelit opakujícím se výzvám, například stále častějším obdobím sucha během roku.

Jedním z příkladů tohoto přístupu je modernizace vodních elektráren. Nejde jen o výměnu starých zařízení za nová, která jsou efektivnější, ale také o schopnost vyrábět elektřinu při nižších průtocích vody. To je zásadní v době, kdy dlouhé dny bez srážek snižují průtoky řek a hladiny vodních nadrží.

Modernizační a kompenzační opatření tak mají praktický význam nejen pro ochranu přírody, ale i pro dlouhodobou stabilitu. Skupina ČEZ integruje ekologická opatření do technického provozu napříč svými zařízeními, čímž vytváří funkční model udržitelné energetiky.

ČEZ, a.s.

Soběstačná a zdravá země

Vodní elektrárna Dlouhé stráně

Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.

Jsme ČEZ. Jsme Čistá Energie Zítřka.

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA**

www.cez.cz

Vítězové soutěže „Rostlinolékařství – obor budoucnosti“ v Bruselu

Rostlinolékařství je obor s obrovským potenciálem a strategickým významem v boji za udržitelné zemědělství a ochranu přírody.

Asociace CropLife Česká republika si tuto skutečnost dobře uvědomuje, a proto již šestým rokem podporuje nadané studenty v soutěži „Rostlinolékařství – obor budoucnosti“, kterou pořádá Česká společnost rostlinolékařská. Tato dlouhodobá podpora vyvrcholila ve dnech 4. až 6. listopadu 2025 studijní cestou do Bruselu, kterou CropLife odměnila vítěze a jejich pedagogy ze všech kategorií.

Cílem odměny bylo nejen ocenit znalosti mladých talentů, ale především jim poskytnout možnost nahlédnout přímo do centra evropského rozhodování, které formuje zemědělskou politiku Evropské unie. Studenti a jejich doprovod se setkali s panem Tomášem Vacenovským, vedoucím Oddělení zemědělství a životního prostředí ze Stálého zastoupení ČR při EU, a klíčovou osobou byla europoslankyně Veronika Vrecionová, předsedkyně Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI). Účastníci měli dokonce možnost navštívit zasedání výboru AGRI EP, kde se právě

probírala i problematika podpory mezigenerační obměny v zemědělství, a pochopit, jak klíčovou roli hraje evropská legislativa pro formování podmínek celého sektoru. Diskuse se vedla o tématech udržitelnosti a inovací v ochraně rostlin.

Součástí inspirativního programu byla i návštěva historického univerzitního města Lovaň (Leuven) s proslulou univerzitou, což posloužilo jako inspirace pro další studium. Absolutním vyvrcholením bylo slavnostní předání prestižní Medaile profesora Ctibora Blatného, kterou uděluje Česká společnost rostlinolékařská. Toto ocenění získala paní Naděžda Fúsková, dlouholetá pedagožka Střední odborné školy Jarov v Praze, za mimořádný přínos ve vzdělávání. Medaili osobně předala europoslankyně Veronika Vrecionová.

Kromě zahraničních cest, jako byla ta do Bruselu či dřívější návštěva sídla FAO v Římě, CropLife ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze odměňuje i vítěze třetích

míst čtyřdenním kurzem „Vědce na vlastní kůži“. Cílem je formování budoucích odborníků a ukázat, že rostlinolékařství je obor s perspektivní budoucností.

A co dál? Česká společnost rostlinolékařská již zveřejnila témata pro jubilejní 10. ročník soutěže „Rostlinolékařství – obor budoucnosti“. Pokud máte ve svém okolí někoho, koho obor ochrany rostlin zajímá, podpořte jej v účasti. I na vítěze 10. ročníku čeká kromě peněžních odměn velmi zajímavá studijní cesta do evropských institucí či jinde do zahraničí, jako tomu bylo v případě Bruselu. Nenechte si tuto jedinečnou šanci a možnost získat cenné kontakty ujít! Více informací naleznete na webu ČSRL.

www.rostlinolekari.cz/clanky/vyhlaseni-10-rocniku-projektu-rostlinolekarstvi-obor-budoucnosti

Miluše Dvoržáková
CropLife Česká republika

PRÁCE, CO MÁ BUDOUCNOST!

PRO TY, CO PRÁCI HLEDAJÍ.
I PRO TY, CO JI NABÍZEJÍ.

www.pracevzemedelstvi.cz

Personální agentura AgroJobs s.r.o., dceřiná společnost Zemědělského svazu ČR, propojuje zaměstnavatele se zájemci o práci v zemědělství. Ať už hledáte práci či naopak zaměstnance, stačí navštívit náš inzertní portál www.pracevzemedelstvi.cz. A my pro Vás najdeme příležitosti v oblasti, která má budoucnost – v zemědělství! Připravíme pro Vás výběrové řízení na míru. Najdeme Vám ekonoma nebo třeba ředitele společnosti.

Více informací na

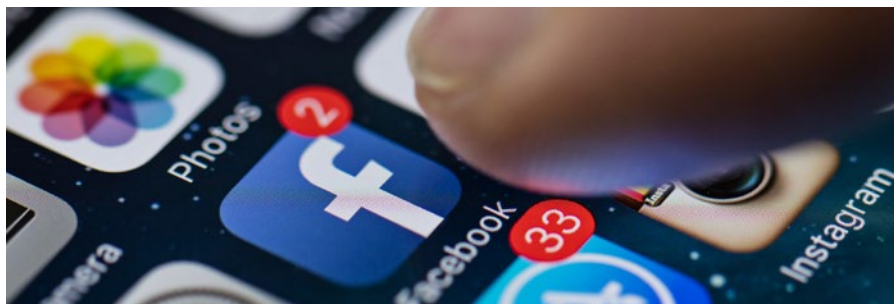
www.pracevzemedelstvi.cz

nebo na

www.zscr.cz

Sledujte nás také, ať víte první, co zaznělo na Facebooku Agrární komory ČR

f Politici chtějí do EU pustit Frankensteina

EU se chystá ratifikovat dohodu o bezcelním obchodu s Jižní Amerikou, respektive státy Mercosur, a Komise přitom tvrdí, že jihoameričtí farmáři budou produkovat za stejných standardů jako ti evropští. Je to ale tak? O korupci tamních kontrolních orgánů jsme slyšeli před několika lety v souvislosti s dovozem drůbežního masa napadeného salmonelou. Nedávno se v mase objevily zakázané karcinogenní růstové hormony. Nejnověji se do Brazílie vypravila delegace zástupců Irish Farmers Journal, kde si ověřila pro Evropu nepředstavitelně snadnou dostupnost veterinárních antibiotik, která byla zakoupena v místním obchodě bez nutnosti lékařského předpisu, znalosti místního jazyka či jakýchkoliv dalších regulací. Tato praxe volného prodeje a rutinního podávání léčiv hospodářským zvířatům, často za účelem podpory růstu, vyvolává vážné obavy. Nekontrolované užívání antibiotik totiž představuje významné riziko pro rozvoj antimikrobiální rezistence. Vznikají tak vysoce odolné bakterie, které představují globální hrozbu pro lidské zdraví, protože by mohly selhat současné způsoby léčby infekcí.

📅 21. listopadu 2025

f Další povinnosti bez kompenzací

Logika unijní zemědělské politiky byla v posledních letech jednoduchá. Zemědělci měli omezovat produkci ve prospěch udržitelnosti, a EU to kompenzovala dotacemi. Tento koncept ale v budoucí zemědělské politice po roce 2027 podle všeho končí. Zemědělci mají sice nadále produkovat méně, ale žádné kompenzace nebudou. V realu se podpora pro české zemědělce kvůli inflaci propadne až o 55%. Výsledek je jasný: pro zemědělské podniky nastanou ekonomické potíže a pravděpodobně to ve svých peněženkách pocítí i spotřebitelé.

📅 19. listopadu 2025

f Dýně na poli už dávno není vzácnost

Češi si oblíbili dýně a cukety a projevuje se to i v neustále rostoucích statistických číslech. Tuzemští zelináři na velký zájem spotřebitelů aktivně reagují a rozšiřují osevňovací plochy. Podle dat Českého statistického úřadu vzrostla osevňovací plocha tykví (včetně cuket) mezi rokem 2023 a letošním rokem o 90 hektarů, čímž dosáhla celkových 870 hektarů. Tento nárůst je jasným důkazem, že dýně už dávno nejsou jen sezónní dekorací. Stále častěji se totiž využívají v gastronomii a stávají se tak důležitou součástí našich jídelníčků.

📅 10. listopadu 2025

f Svatý Martin a husí hody

Poptávka po českých svatomartinských husách každoročně stoupá. Preference jsou totiž jasné! Češi nechtějí většinou zmrazenou zahraniční produkci, ale sází na lokální původ a kulinařskou kvalitu, i když je často o něco dražší. Velký zájem spotřebitelů však letos naráží na propad domácí produkce hus. Podle České drůbeží se v České republice letos vylíhlo pouhých 145 tisíc housat, což je o 13% méně než v loňském roce. To znamená, že kvalitní české husy budou letos „nedostatkovým“ zbožím.

📅 5. listopadu 2025

f Likvidační návrh odmítáme

České zemědělce čeká kritické období! Peníze na budoucí unijní zemědělskou politiku po roce 2027 mají klesnout o 87 miliard na 300 miliard eur. To sice nominálně znamená propad „jen“ o 22%, pro Česko však kvůli vysoké inflaci zbude ještě méně peněz. Reálná podpora se sníží o téměř 55%, zatímco pro zbytek EU je to 45%. Takto drastické seškrtání dostane některé tuzemské zemědělské podniky do ekonomických potíží a může vést ke zvýšenému tlaku na růst cen potravin. Bude to velký zásah nejen do rozpočtů českých zemědělských firem, ale pravděpodobně i do peněženek spotřebitelů.

📅 29. října 2025

ŽIJEME

na venkově

ZPRAVODAJ
AGRObase

28. LISTOPADU 2025

Ptačí chřipka mění podmínky chovů drůbeže i ceny vajec

Jedním z významných faktorů zvyšující pravděpodobnost šíření ptačí chřipky, a tedy zvyšující riziko nákazy drůbeže (a dokonce nejen drůbeže), je zvýšená migrace volně žijících ptáků na konci podzimu a na začátku jara v průběhu kalendářního roku.

Migrace volně žijících ptáků se tak bohužel potkává se zvýšenou spotřebitelskou poptávkou po vejcích v období před vánočními svátky a před Velikonocemi, a tato skutečnost pak vytváří tlak na růst cen této jedné z celosvětově nejvíce konzumované zemědělské komodity.

Postupná letošní expanze ptačí chřipky se již také na růstu cen vajec podílí. Ceny vajec se

začaly zvyšovat již v průběhu letošního září, podle Evropského statistického úřadu Eurostat meziměsíčně o necelých 6 % za celou EU. V ČR se pak ceny vajec jen od září do počátku listopadu zvýšily téměř o 20 % a lze očekávat, že do Vánoc ještě o něco porostou. Nasvědčují tomu také aktuální data Českého statistického úřadu, podle nich se jen v říjnu 2025 zvýšily meziměsíčně ceny vajec od zemědělských výrobců o 6,4 % (a také ceny drů-

beže o 2,3 %) a meziročně vzrostly ceny vajec v ČR od výrobců v říjnu dokonce o 48,3 %.

Nová ohniska ptačí chřipky totiž dále přibývají, navíc v průběhu listopadu zasáhla nemoc také i komerční chovy v ČR. Ještě v polovině října přitom nebyla situace tak dramatická – podle francouzského úřadu pro dohled nad zdravím zvířat (ESA) bylo v té době v 11 evropských zemích 56 ohnisek nákazy, což byl relativně

optimistický údaj, pokud si uvědomíme, že jen v ČR bylo loni (včetně malochovů) 53 ohnisek.

Migraci volně žijících ptáků samozřejmě nemohou zemědělci nijak ovlivnit a cestou je tak zatím minimalizovat ztráty chované drůbeže v profesionálních i zájmových chovech. Reálný odraz situace lze vidět mimo jiné v sousedním Německu, které informovalo o zavedení povinnosti chovat drůbež v uzavřených a ohraničených prostorách, aby se omezil kontakt chované drůbeže s volně žijícími ptáky, kteří jsou přenašeči nemocí. To je v Německu nový prvek a je otázkou, zdali se nebude šířit také v dalších zemích EU právě kvůli každoročně větší expanzi ptačí chřipky, což představuje pro chov drůbeže ve volném prostoru stále větší riziko.

Zmiňované riziko se také zřejmě promítne i do budoucího vývoje legislativy EU v oblasti zpřísňování životních podmínek (nejen) chované drůbeže. Lze totiž očekávat, že se sníží tlaky na chov (jakýchkoli) hospodářských zvířat ve volné přírodě, v níž se pro veškerá

hospodářská zvířata vyskytují přenašeči nemocí, jejichž důsledkem je vybití chovů. To bude zřejmě platit i pro zákaz klecových chovů nosnic, o kterém se na úrovni EU léta diskutuje, ale který nebyl dosud přijat, což znevýhodňuje naše chovatele, neboť u nás přijat byl. A naskytá se tak otázka, zdali by nebylo žádoucí tuzemský zákaz přehodnotit, když stejně ještě není v praxi platný, a nehrozí tak přímé riziko retroaktivity. Podle průzkumu Českomoravské drůbežářské unie (ČMDU) se navíc přebudování chovů nosnic v ČR do roku 2027 nestihne a hrozí tak pokles počtu chovaných nosnic i propad tuzemské produkce vajec.

Přehodnocení zákazu by sice znamenalo jistou diskriminaci těch tuzemských chovatelů, kteří již investovali do příslušných technologií. Vzhledem ke stále postupující inflaci by ale bylo (respektive je) výhodou těch, kteří k investicím přistoupili dříve, že je takový krok vyjde nebo již vyšel levněji. Náklady na technologie a obecně i náklady na služby navíc rostou, a zřejmě i nadále porostou rychleji než

náklady na prostou zemědělskou prvovýrobu. Nejen v této souvislosti by proto bylo žádoucí, byť to může být i předmětem kritiky, zvažovat také opětovné zavedení dotačního titulu 13 – „Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu“ v národních dotacích, zlepšující přístup k investicím pro velké zpracovatelské podniky.

Rostoucí riziko nemocí hospodářských zvířat, a nejde přitom jen o ptačí chřipku, je ovšem také výzvou pro vědu a výzkum k hledání nových cest minimalizace rizik prostřednictvím nových technologií. Jednu z možností představují, alespoň teoreticky, biotechnologie uplatňované při šlechtění zvířat. Zejména metoda editace genů (CRISPR) by mohla identifikovat u hospodářských zvířat geny, které ovlivňují vnímavost zvířat k onemocnění ptačí chřipkou (a dalšími nemocemi), a zvýšit tak odolnost zvířat vůči nim. Lze jen připomenout, že při využití CRISPR je právě zvýšení odolnosti vůči různým škůdcům (nebo teplotám, které ale také hrají vliv při expanzi škůdců) napadající hospodářské plodiny jedním z cílů, které se podařilo u mnohých komodit úspěšně naplnit. Jsme-li u metod šlechtění, pak je vhodné také připomenout, že i konvenční šlechtění plemen hospodářských zvířat je jedním z faktorů, který zvyšuje rizika nemocí, neboť nová „přešlechtěná“ plemena nemají ve svých genech ještě zakotvenou odolnost proti nim.

Pokud se pak týká přehodnocení (nejspíše tedy možného odkladu) zákazu klecových chovů z roku 2020, pak to by mohla být jedna z mnoha zemědělských výzev pro budoucí vládu. Že je možné a zřejmě i nutné „vaječnou legislativu“ upravovat, naznačily ostatně i změny schválené pro letošní rok. Na základě tlaku ČMDU, který podporovat i Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, se změnila podmínky tuzemské vyhlášky o požadavcích na maso, masné produkty a obecně živočišnou produkci tak, že od počátku letošního roku je možné skladovat vejce při nekolísavé teplotě do 24 °C, na rozdíl od původního požadavku na teplotu maximálně 18 °C. To v praxi znamená snížení nákladů na skladování vajec a také sjednocení podmínek v ČR s praxí v EU. To samé by se mělo týkat i celoevropského postupu při zákazech klecových chovů. V této souvislosti je vhodné také ještě připomenout změnu vyhlášky o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, která prodloužila lhůtu pro dodání vajec spotřebiteli na 28 dní od snůšky, zatímco dosud to bylo 21 dní. Stejná vyhláška pak upřesnila, že drobní chovatelé mohou v takzvaném prodeji ze dvora prodat konečnému spotřebiteli až 6 000 vajec za měsíc.

Obě uvedené změny sice mohou růstu cen vajec částečně bránit, trendům sezónního zdražování v období expanze ptačí chřipky ale zabránit nemohou. Poptávka po vejcích z ma-

lochovů sice u části spotřebitelů roste, vejce z nich jsou ale obvykle dražší a pro většinu tuzemských spotřebitelů citlivých na ceny není tento způsob nákupu řešením. Z hlediska naší země představuje z hlediska odbytu tuzemských vajec problém i skutečnost, že podle statistik je naše produkce o něco dražší, než je cena vajec u našich sousedů a největších obchodních partnerů, tedy v Polsku a Německu. Soběstačnost v produkci vajec sice zatím není žádnou katastrofou (podle poslední Zele-

né zprávy za rok 2024 činí zhruba 90 %), to se ale může změnit, což by nebyla dobrá zpráva ani pro chovatele, ale ani pro spotřebitele.

I proto je třeba se zabývat odkladem povinnosti zákazu klecových chovů, také ale přehodnocením prodeje vajec z neklecových chovů v podání maloobchodních sítí. Ty se již letos potýkaly s nedostatkem takových vajec, a od svého poněkud populistického úmyslu je vůbec neprodávat ustupují. Expanze

ptačí chřipky, zasahující i země s vysokým podílem neklecových chovů, přitom nabídka vajec z chovů na podestýlkách (a dalších forem chovů) zřejmě ještě dále sníží. A volně chovaná drůbež ve výbězích bude v budoucnosti více než v současnosti čelit rizikům ptačí chřipky, kterou, a to je další negativní zpráva, šíří do chovů stále rozsáhlejší spektrum volně žijících ptáků, nejen druhů vázaných na vodu.

Redakce Agrobases

Čím lze v přípravě pokrmů nahradit vejce

Možný přechodný nedostatek vajec, respektive jejich vysoké ceny, mohou vést část spotřebitelů k úvahám, jak je možné a v jakých případech vejce při přípravě pokrmů v domácnostech nahradit.

Plnohodnotně nicméně vejce nahradit nelze, zvláště když doporučované alternativy jsou prakticky ve všech případech suroviny rostlinného původu, a také proto se o nich zájemci dočtou především na webových stránkách příznivců veganské a vegetariánské stravy. Hlavní rozdíl přitom spočívá v rozdílném složení vajec a možných alternativ – tím, že jsou vejce potravinou živočišného původu, obsahují jiné složení mastných kyselin (tuků), a to takových, které rostlinné produkty vůbec neobsahují. Vhodné je pak v této souvislosti připomenout, že mléčná syrovátka a vejce patří nutričně k nejkvalitnějším zdrojům živočišných bílkovin, takže nahrazovat vejce je sice možné, ale přicházíme tím o řadu látek, které jsou pro lidský organismus a jeho zdraví velmi žádoucí.

Mezi nejčastěji zmiňované alternativy vajec přitom patří (poměrně logicky) rostlinné oleje. Obvykle se doporučuje kvalitní slunečnicový olej, obecně ale jakýkoli olej, platí ale, že takto lze nahradit jen zhruba jedno vejce (tomu odpovídá zhruba 60 ml rostlinného oleje), jinak by se nemálo změnila chuť a konzistence výsledného pokrmu. Další alternativou jsou lněná nebo chia semínka, což jsou také komodity obsahující rostlinné oleje, přičemž jednomu vejci má odpovídat jedna lžičce rozemletých semínek smíchaných s jednou až třemi lžicemi vody, podle druhu připravovaného pokrmu.

Jednou z mála alternativ v náhradě vajec surovinami živočišného původu je bílý jogurt nebo zakysaná smetana, zejména při pečení. Jednomu vejci odpovídá v tomto případě zhruba 60 gramů jogurtu či smetany. Dodát lze jen, že to samé má platit i pro jogurty a smetany vyrobených z rostlinných náhražek. Další ná-

hradou pak může být rozmixované tofu (zhruba 50 gramů), na rozdíl od jogurtů a smetany vhodné pro slané produkty. Přímou jako náhrady vajec jsou pak vytvořeny univerzálně použitelné směsi, jako je například Hraška, plnicí v pokrmech funkci zahušťovadel. Náhradou bílku pak může být rozmixovaný nálev z cizrny.

Alternativu místo vajec může ale také představovat v některých případech ovoce. Nejčastěji se přitom zmiňují rozmačkané banány, zejména při přípravě sladkých pokrmů, a také jablečné pyré, opět spíše při přípravě sladkých pokrmů, které navíc neovlivňuje výslednou chuť pokrmu tolik jako banány. Jednomu

vejci má odpovídat asi 80 ml jablečného pyré. Jako pojivo a jako ingredience, která prakticky neovlivní chuť výsledného pokrmu, lze také použít v zásadě jakýkoli škrob (asi nejdostupnější je bramborový) s tím, že se smíchají dvě lžičce škrobu se dvěma až třemi lžicemi vody.

Možné náhrady za vejce jsou náplní celé řady webových stránek, z nichž některé nabízejí až 20 různých alternativ. Přesto lze konstatovat, že stále platí v minulosti dříve často zmiňované úsloví, podle kterého „vejce ničím (zcela) nenahradíš“.

Redakce Agrobases

Hroznovou kozu uložili na zimu u šenkýřky. Práci ve vinici ukončili vinobraním

Úroda sklizena, vinohrady osiřely a vinaři na Znojemsku slaví v duchu folklóru. Spolek přátel Hroznové kozy – symbolu hlídače vinohradů, a vinaři z Dobšic a Vrbovce uspořádali pro místní i návštěvníky vinobraní.

Šestnáct otevřených sklepů a stovky návštěvníků. Tak vypadalo vinobraní v Dobšicích. Atraktivitu akce podpořil společný průvod místních vinařů a družiny spolku Přátel Hroznové kozy, který připomněl obnovené tradice předků. U každého otevřeného stanoviště proběhla krátká ochutnávka vína doplněná vtipným hodnocením ukončení letošní sklizně.

„Od časného jara do sklonku léta neznal vinař nic než dřinu v horách viničních. Okopával, stříhal, škůdce hubiti musel. A když se pak hrozny révy vinné nalévatí započly a sládky, tu jsme my, hotaři, nastoupili, horu zarazili a před hejny špačků i před nenechavci člověčí ji chránili...“ vyvolávali hotaři před každým otevřeným sklepem.

Některé z místních sklípků jsou vykutané v pískovci, propletené chodbami, jiné mají zděnou klenbu. Návštěvníci v nich ochutnávali nejen vína, ale také nealkoholické vinné mošty.

Sestup do tamních sklepů byl pro neznalého návštěvníka překvapením. Tajemnou atmosféru klenutých stěn z písku či zdiva pokryté plísněmi podtrhovalo sporadické osvětlení.

Tamní drobní vinaři na dotváření originality regionu spolupracují jednotně. Jsou to především členové zahrádkářského svazu v Dobšicích, členové vinařského spolku, ale i neorganizovaní pěstitelé a malovýrobci vína pro svoji potřebu. Snaha sjednotit a společně udržovat tradice a kvalitu vín je zřejmě především z aktivit Spolku dobšických vinařů.

Jižněji od Znojma, ve Vrbovci, zakončili poté členové Spolku přátel Hroznové kozy sezónu ve vinohradech docela. Hroznového kozla ozdobil střapci bobulí a slavnostně ho uložili k zimnímu odpočinku u šenkýřky, aby na jaře mohl opět hlídat úrodu ve vinohradu.

Dagmar Sedláčková
Foto: pořadatelé

Na dva tisíce hostů na Pražském hradě ochutnalo špičková vína ze Salonu vín ČR

Na předávání státních vyznamenání prezidentem Petrem Pavlem v úterý 28. října nechyběla vína z Moravy a Čech. Ve Španělském sále Pražského hradu si zhruba dva tisíce hostů mohlo vychutnat deset vín z aktuální kolekce Salonu vín. Degustaci vín na slavnostní recepci věnoval již tradičně Vinařský fond.

„Je pro nás velkou poctou, že můžeme podpořit tuto akci a hostům na slavnostním ceremoniálu nabídnout výběr ze stovky nejlepších českých a moravských vín ze Salonu vín ČR. Naše vinařství má více než tisíciletou historii a naše vína jsou proto tím správným nápojem pro takový významný okamžik,“ uvedl ředitel Vinařského fondu Zbyněk Vičar. Vinařský fond vybraná vína zakoupil z aktuální nabídky Salonu vín, který spravuje Národní vinařské centrum. To potom zajistilo i jejich prezentaci na místě.

Vína na Pražském hradě hostům rozlévali zástupci zúčastněných vinařství v čele s národní sommeliérkou Klárou Kollárovou. „Setkání u sklenky vína s první dámou Evou Pavlovou, oceněnými osobnostmi i dalšími vzácnými hosty večera je pro nás mimořádnou událostí,“ popsala výjimečné okamžiky Klára Kollárová a dodala, že měla také příležitost předat první dámě dárkovou kazetu s tuzemskými víny.

Výběr vín, tradičně složený z vín oceněných v Salonu vín ČR, zahrnoval tentokrát deset špičkových vzorků. „Hosté měli možnost ochutnat typické odrůdy, jako je Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský, Ryzlink vlašský a Pálava, ale také Rulandské bílé nebo Cabernet Blanc. Nabídku bílých vín doplnilo jedno rosé a tři červená vína,“ vysvětlila Klára Kollárová.

Vinný lístek na slavnostní recepci na Pražském hradě zahrnoval: Veltlínské zelené 2023, pozdní sběr, z Vinařství MERLON, dále Rulandské bílé 2023, pozdní sběr, ze Zámeckého vinařství Bzenec, Ryzlink vlašský 2022, výběr z hroznů, z Vinofolu, Ryzlink rýnský 2019, pozdní sběr, ze Školního statku Středočeského kraje a také Cabernet blanc 2023, pozdní sběr, z Vinařství Štěpán Maňák. Z řady aromatických vín nechyběla Pálava 2023, pozdní sběr, z Rodinného vinařství Skoupil. Milovníci růžových vín si vychutnali rosé Frankovku 2023, VOC, od Víta Sedláčka. Z červených vín se podávalo Rulandské modré

2022, výběr z hroznů, z Vinařství Svoboda, Frankovka 2022, pozdní sběr, z THAYA vinařství. Výběr uzavíralo Cuvée 348 2022, pozdní sběr, z Vinařství Jan Plaček.

Dagmar Sedláčková
Foto: Salon vín a vinaři

Květiny pro vánoční období od českých zahradníků

V zimním období, kdy příroda spí, je velmi důležité zkrášlit si obydlí pokojovými rostlinami, které jsou typické pro vánoční období. Které to jsou a které z nich pěstují a dodávají na trh čeští zahradníci? Na prvním místě je to bezesporu vánoční hvězda a na druhém brambořík.

Poinsettia pulcherrima, TU-FLOR, s.r.o.

**SVAZ KVĚTINÁŘŮ
A FLORISTŮ ČR
PŘEDSTAVUJE**

PRYŠEC PŘEKRÁSNÝ, VÁNOČNÍ HVĚZDA, PONZÉCIE (EUPHORBIA PULCHERRIMA)

Tato tradiční vánoční květina patří mezi nejdekorativnější pokojové rostliny právě v tomto období přicházející zimy. Husté, sametové listy tvoří pozadí zářivě barevných listenů. Můžete si vybrat hvězdu malou i velkou, různé zbarvenou, dokonce zapěstovanou na kmínku nebo do pyramidy.

Pryšec překrásný (*Euphorbia pulcherrima*), známý též jako vánoční hvězda a ve Spojených státech jako Poinsettia, je rostlina z čeledi pryšcovitých, která pochází z Mexika a dalších států Střední Ameriky. Je obzvláště známá pro své červené a zelené listeny, díky kterým je spojována s vánoční výzdobou. Její druhé známé jméno, poinsettia, má původ v příjmení prvního velvyslance USA v Mexiku Joela Robertse Poinsetta, jenž rostlinu do Spojených států přivezl roku 1825.

Vánoční hvězda je nepřehlédnutelná, pestrá a slavnostně vyhlížející rostlina, ačkoli jsou její květy drobné a nenápadné. To, co běžně považujeme za květy, jsou nádherně vybar-

vené listeny pod kvítky. Nejčastěji jsou jasně červené, což v kontrastu s tmavou zelení listů působí slavnostně. Ale vyšlechtěny jsou i odlišně zbarvené odrůdy. Krásně působí varieta s růžovými, broskvovými či krémovými listy, krásné jsou i listeny sněhově bílé. Vyšlechtěny jsou dokonce i odrůdy pestrobarevné, listeny jsou i různorodě tvarované. V roce 2009 pěstitelé představili novinku Princettie, která se vyznačuje bohatými výhony a nádherně zbarvenými listeny. Okrasnou hodnotu si uchovává celý rok.

Pěstební nároky

Poinzécie je teplomilnou rostlinou a pěstování ve skleníku je náročné na vyšší pěstební

teploty, a tedy na spotřebu tepla. Je důležitá teplota substrátu i vzduchu, které se musí udržovat kolem 20° C. Vegetativní množení a vysazování řízků začíná už v srpnu. Na začátku srpna se množí vícevýhonové, na konci srpna potom jednovýhonové rostliny. Většina podniků kupuje řízky v zahraničí, nebo může mít i svou vlastní, licenční matečnici, ze které si odebírá řízky. Poinzécie je krátkodenní rostlina a k založení květů potřebuje krátký den (12 a méně hodin). V zahradnictví se pěstují výhradně v řízené kultuře, aby se dosáhlo kvetení na začátku listopadu. Vánoční hvězdy se pěstují převážně v rašelinových substrátech s minerální složkou (granulovaný jíl apod.), což u spotřebitele pozitivně ovlivňuje stabilitu substrátu z hlediska obsahu živin a vody, protože substrát nevysychá tak rychle a do Vánoc není nutné květinu ani přihnojovat. První expediční termíny se datují těsně po Dušičkách, to znamená, že čeští zahradníci jsou schopni dodávat na tuzemský trh své výpěstky v prvním listopadovém týdnu a až do vánočních svátků. V ČR je tato rostlina vnímána jako vánoční záležitost a to ji předurčuje jen pro krátkodobé sezónní využití.

Rady pro nákup vánoční hvězdy a domácí péče

Pokud možno, není vhodné kupovat vánoční hvězdu v nevytápěných prodejnách, nebo dokonce z venkovního prodeje. Při nákupu by měl kvalifikovaný prodejce květinu zabalit tak, aby ji zákazník donesl v pořádku domů. V pokojových podmínkách potom vánoční hvězda nemá nijak zvláštní nároky a neliší se jimi od jiných pokojových rostlin. Optimální je umístit ji na světlé místo, teplotně stabilní, s pravidelnou záhlvkou, kterou nijak nepřeháníme.

Česká produkce vánočních hvězd

V letošním roce v České republice zahradníci vypěstovali přibližně 1,5 milionu vánočních hvězd. Z toho pět velkých zahradnických podniků, sdružených v odbytovém družstvu CZ-FLORA, se podílí na produkci více než 660 000 kusů. Významnou část tvoří jednovýhonové červené hvězdy ve velikosti K 11, kterých je přibližně 280 000 kusů. Celková domácí produkce pokrývá zhruba 50 % českého trhu, zatímco druhou polovinu tvoří dovoz ze zahraničí. Vánoční hvězdy vypěstované v ČR nesou označení Česká květina. Jejich hlavní výhodou je vysoká kvalita a čerstvost, která je dána minimálním chladovým stresem při přepravě. Díky tomu si zákazníci mohou užívat krásné kvetoucí rostliny po celou dobu vánočních svátků.

BRAMBOŘÍK PERSKÝ (CYCLAMEN PERSICUM)

Brambořík pěstuje v naší republice několik velkých zahradnických podniků a uplatňuje se v jejich nabídce většinou od podzimu do jara. Předpokládaná produkce českých pěstitelů je 400 000 kusů. Zbytek poptávky

Poinsettia pulcherrima, TU-FLOR, s.r.o., trendem jsou barevné odrůdy

Poinsettia pulcherrima, TU-FLOR, s.r.o., stále nejvíce žádaná červená vánoční hvězda

Nové odrůdy bramboříků se snaží zaujmout tvarem květu, bohatým habitem i delší trvanlivostí

Cyclamen Super Serie® Merengue F1, neonově růžová

Cyclamen Super Serie® Merengue F1, čistě bílá

se doplňuje dovozem. Jeho odbyt bohužel ovlivňuje doporučená teplota pokojových podmínek. Brambořík je chladnomilná rostlina a vysoké teploty našich obydlí mu nevyhovují.

Pověst nelehkého uchování bramboříků v domácích podmínkách mají na svědomí také importy kvetoucích bramboříků, které jsou vypěstovány v zahraničí ve více než ideálních skleníkových podmínkách. Tato skutečnost způsobí krátkověkost rostliny poté, co si ji zakoupíme a umístíme do bytu o běžné bytové teplotě. Rostliny reagují na změnu prostředí negativně a vytvářejí u veřejnosti mylné povědomí, že doma se brambořík pěstovat nedá. Brambořík je navíc vnímán jako květina našich babiček, proto se mnoho zahraničních firem věnuje šlechtění nových atraktivních odrůd, které mají za úkol oslovit mladší generaci. Některé šlechtitelské firmy u nových odrůd ani nepíší, že se jedná o brambořík, právě z důvodu současné stigmatizace rostliny jako nemoderní. Jedná se například o brambořík Illusia® F1, kde ho nizozemská firma Schoneveld Breeding nabízí přímo pod názvem Illusia (Iluze) bez toho, aby byl zařazen do kategorie bramboříků. Je to velká škoda, protože pestrost květů, variabilita, kresba listů je natolik široká, že si určitě každý musí vybrat. Navíc při dodržení několika zásad se můžeme z bramboříku radovat poměrně dlouhou jak v interiéru, tak ve venkovním prostředí.

Charakteristika rostliny a pěstování

Původní druh roste v Řecku, jihozápadní Asii a Tunisu ve vlhčích horských lesích. Suché teplé období rostliny přečkávají zatažené do hlízy. Kulovitá hlíza je velká a slouží jako zásobní orgán. Srdčité listy jsou mramorované stříbřitou kresbou a jsou dekorativní samy o sobě. Květní stopky přerůstají listy a nesou jednobarevné i vícebarevné květy s květními lístky směřujícími nahoru. Květní plátky jsou u hybridních odrůd roztrpené nebo zvlněné, bílé, růžové, červené, fialové nebo se skvrnou ve středu květu. Pěstitelé produkují různé velikostní kategorie, od velkých rostlin přes středně velké po malé a miniaturní odrůdy. Liší se výškou a průměrem rostlin. Bramboříky jsou, stejně jako pokojové azalky, v prodeji od podzimu do jara. Patří k nejvýznamnějším tržním kulturám okrasným květem pro vánoční období, ale je možný i jejich celoroční prodej. Brambořík se využívá jako krátkodobá rostlina, svědčí mu opět chladnější interiér. V teplejších interiérech je problematické udržet ho pro další pěstování. Některé odrůdy jsou vhodné i pro sklizeň květů na řez.

Nároky na pěstební prostředí

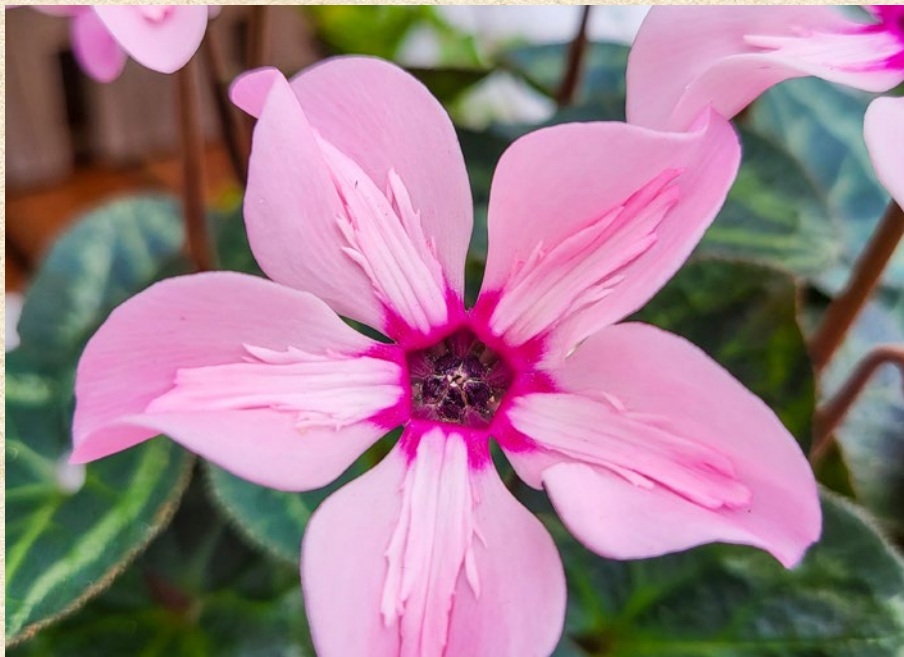
Mladé rostliny se musí pěstovat při teplotách 18–20 °C, při nich dojde i k založení květů. Pro jejich vývoj je vhodná snížená teplota na 15 °C a před prodejem klesá až k 12 °C. Teploty, které zajistí dlouhé kvetení v interiéru, se

pohybují také kolem 12–15 °C. Bramboříky vyžadují vyšší vzdušnou vlhkost, ale jsou náchylné na zahňvání spodních listů a hlízy. Proto závluku aplikujeme výhradně spodní a důkladně odstraňujeme řapíky listů a stopky květů vytrhnutím, abychom předešli jejich zahňvání. Pěstební substrát je smíšený s podílem rašeliny a pH 5,5–6,8. Pro další udržení rostlin po odkvětu se rostliny od května umísťují do polostínu a udržují v suchu. Hlíza zatahne, v září po přesazení začíná rostlina opět rašit. Brambořík se množí nejlépe čerstvým semenem.

Nové zajímavé odrůdy

Super Serie® Djix F1 je zajímavá svým jedinečným tvarem květů a okvětními lístky směřujícími dolů. Kališní lístky jsou bílé, což tvoří působivý kontrast s barvou okvětních lístků, které můžou být červené, tmavě červené a lososové. Podobají se malým deštříčkům. Předností je také vynikající trvanlivost, protože neustále vytváří nové květy. Patří právě mezi ty moderní odrůdy, které mají za úkol oslovit zákazníky novým unikátním tvarem květu.

Super Serie® Merengue F1 představuje velmi atraktivní třepenité květy, které přitahují zrak zákazníka. Jsou velmi kompaktní, spolehlivě kvetoucí a ideální pro předvánoční prodej.

Illusia® F1, „Light with Eye“

Illusia® F1 je díky jedinečnému tvaru květu velmi nápadným a atraktivním produktem šlechtění bramboříků. Předností je také velké množství květů, které rostlina neustále nasazuje, a její trvanlivost. Illusia F1 je prozatím k dis-

pozici v jedné barevné verzi „Light with Eye“ a je vhodná pro květináče od 10,5 do 13 cm.

Text a foto Ing. at Bc. Marcela Nachlingerová Svaz květinářů a floristů ČR

Ing. Zdeněk Nachlinger, významná osobnost českého květinářství

Ing. Zdeněk Nachlinger oslavil 24. listopadu 80 let. Jeho životní dráha je pevně spjata s oborem, do kterého vstoupil už jako chlapec vyrůstající v zahradnické rodině v Úvalech u Prahy. Právě rodinné prostředí jej přirozeně nasměrovalo k volbě budoucí profese.

Po absolvování základní a měšťanské školy nastoupil na zahradnickou školu v Mělníku, kde v roce 1963 maturoval.

Následně krátce pracoval v podniku „Sady, lesy a zahradnictví“ na středisku květinářské výroby v Praze-Veleslavíně. Po roce přesídlil na studium na zahradnické fakultě v Lednici, kterou v roce 1969 absolvoval s titulem inženýra.

Pracovní působení a profesní dráha

Jeho kariéra v květinářství začala v nově vznikajícím podniku Sempra Kadaň – konkrétně na středisku v Tušimicích. Krátce po nástupu v květnu 1972, kdy mu bylo teprve 26 let, dostal důvěru a firma ho pověřila vedením střediska 02 v Tušimicích. Od roku 1982 nastoupil na generální ředitelství podniku Sempra v Praze jako vedoucí odboru květinářské a skleníkové výroby.

Po roce 1990, v době transformací a privatizací, přešel do nově vzniklé servisní firmy Pragoseed a. s., kde působil až do roku 1992 jako vedoucí úseku zahradnických služeb. Poté – od 1. ledna 1993 – se stal součástí firmy Bohemiaseed s. r. o., kde převzal funkci vedoucího úseku služeb pro zahradníky.

Zásadní role při vzniku profesního sdružení

Jedním z významných mezníků jeho pro-

fesního života byla jeho účast na vzniku profesního sdružení po roce 1990. Ing. Nachlinger patřil k těm, kteří stáli u založení organizace sdružující české květináře. Spoluutvářel struktury, které se později staly základem dnešního Svazu květinářů a floristů ČR, a stal se jeho prvním předsedou.

Tím výrazně přispěl k profesionalizaci oboru v nových podmínkách a pomohl nastavit systém, který dodnes podporuje vzdělávání, odborné akce i mezinárodní kontakty. Věnoval se také organizaci zahraničních exkurzí a zájezdů, které měly zásadní význam pro předávání zkušeností.

Dodnes zůstává v oboru aktivní. Pro SKF ČR vypracovává statistiky a zprávy o stavu českého květinářství a pravidelně přednáší na odborných akcích.

Zahradnická tradice pokračuje

Rodinná zahradnická tradice navíc nezanikla. Oba jeho synové pokračují v zahradnictví, což připomíná, do jaké míry se jeho profesní život stal i životem rodinným.

Text a foto: Ing. Dagmar Krupičková Svaz květinářů a floristů ČR

Objevte kouzlo Vánoc na ikonických místech v republice

Zažijte tradiční i moderní kouzlo českých Vánoc. Můžete přitom rozjímat, občas se i bát, zabavit ratolesti nebo také pořídit originální dárky na trzích. První adventní neděle v tomto roce připadá na 30. listopad 2025. Poté následuje šňůra mnoha akcí po celé republice. Vybrali jsme pro vás desítku nejzajímavějších z nich.

Krampus show na Výstavišti v Praze

29. listopad 2025 15:00–21:30 hod.

Děsivá atmosféra rakouských krampus čertů na louce za Křížíkovými pavilony. Letošní rok vás bude děsit více než 200 krampus postav z proslulých rakouských průvodů. Ti jsou známí svými propracovanými maskami, kravskými zvonci, kožichy, řetězy a ohni. Akce je rozdělena na odpolední Krampus family show (mírnější pro děti) a večerní Krampus night show pro dospělé.

Den otevřených dveří na Pražském hradě s vánoční výzdobou

29. listopad 2025 9:00–17:00 hod.

Pražský hrad opět otevře své brány. I tentokrát si budete moci projít zcela zdarma běžně nepřístupné reprezentační prostory, které budou navíc vánočně nazdobené a provoněné jehličím. Nahlédnete tak třeba do místností, ve kterých mívá prezident Petr Pavel důležitá jednání nebo přijímá významné hosty. Prohlídková trasa povede od slavnostní Matyášovy brány přes Plečnickovu sloupovou síň, Rothmayerův a Španělský sál, Rudolfovu galerii i Trůnní sál až po Habsburský a Zrcadlový salon.

Adventní a vánoční čas v Zoo Jihlava

29. listopad 10:00–16:00 hod. | 27. prosinec 17:00–19:00 hod. | 28. prosinec 16:00–17:00 hod.

Zažijte kouzlo adventu v Zoo Jihlava! Od živého betléma po speciální večerní prohlídky se zoologem, Jihlava nabízí zimní zábavu pro celou rodinu. Během adventu můžete v Zoo Jihlava zažít živý betlém, vánoční vyrábění, koledy a rozsvícení vánočního stromku. Na vánoční večerní prohlídku se zoologem je třeba se předem registrovat.

Vánoční prohlídky na Bitově

6. prosinec 2025 10:00 – 7. prosinec 2025 15:00 hod.

Část vánočně vyzdobeného prvního patra hradu si budou návštěvníci procházet sami. Prohlídka tradičně skončí v panské hradní kuchyni, kde návštěvníky čeká malé vánoční občerstvení, kastelán zve na grilované klobásky. Zazní zpívání vánočních písní a koled v hradní kapli, po oba dny vždy v 11.00 a ve 13.00 hodin. V sobotu vystoupí Schola Pavla Szabó z Moravských Budějovic a v neděli Kdousovská schola. Vstup zdarma.

Čertovská Stezka korunami stromů v Krkonoších

6. prosinec 2025

Stezku korunami stromů v Krkonoších ovládnou rohatí čerti se svými děsivými škleby. Jelikož ale dobro vždy vyhrává nad zlem, na konci Čertovské stezky budou čekat Mikuláš a anděl se sladkými odměnami pro všechny odvážné a hodné děti. Stezka korunami stromů v Janských Lázních si pro děti již tradičně připravila den plný čertovské zábavy.

Valašský mikulášský jarmek

6. prosinec 2025 9:00–16:00 hod.

Ve Valašských Kloboukách se naladíte do předvánočního období, podíváte se pod ruce šikovným řemeslníkům, zanotujete si s muzikanty a ochutnáte výtečné valašské speciality. Ale především budete moci znovu obdivovat tradici mikulášské obchůzky, která má v kraji nezaměnitelné kouzlo.

Advent v Písku

30. listopad 2025 – 24. prosinec 2025
Přijďte si užít adventní kouzla v Písku s celou

rodinou. Čekají na vás vánoční koncerty, originální trhy i bruslení. Pro děti je připravena Čertovská stezka hřištníků, která se koná 5. prosince. O víkendech se konají vánoční koncerty a rodinným programem, na řemeslných trzích od 12. do 14. prosince najdete originální dárky a tradiční výrobky. Návštěvníci si mohou užít i bruslení na ledovém kluzišti.

Vánoční jarmark ve Valašském muzeu v přírodě

13. prosinec 2025 9:00 – 14. prosinec 2025 16:00 hod.

Prožijte sváteční atmosféru a valašské vánoční zvyky v Rožnově pod Radhoštěm. Čeká vás nabídka dáreků z dílen lidových výrobců, koledování, obchůzky Lucek a čertů či oživené expozice ve Valašské dědině a Dřevěném městečku.

Adventní trhy na kolonádě v Mariánských Lázních

28. listopad 2025 – 21. prosinec 2025
10:30–18:00 hod.

Objevte kouzlo adventních trhů v Mariánských Lázních, plné vánočních písniček, uměleckých vystoupení a tradičních akcí. Během prvního adventního víkendu se konají vánoční písničky, slavnostní rozsvícení vánočního stromku a vystoupení tubačů. Druhý adventní víkend zahrnuje mikulášskou nadílku a sbírku a rockové koledy. Ve třetím adventním týdnu

vystoupí Folklorní soubor Marjánek s programem Cesta do Betléma.

Adventní víkendy v Českém Krumlově

28. listopad 2025 – 4. leden 2026

Prožijte kouzlo Vánoc v Českém Krumlově. Během prvního adventního víkendu můžete navštívit hudební program na náměstí Svornosti a slavnostní zahájení adventu s rozsvícením vánočního stromu. Druhý adventní víkend nabízí hudební program, mikulášskou nadílku a Dragon Krampus pekelný průvod. Třetí adventní víkend zahrnuje Andělský průvod městem a hudební program na náměstí Svornosti. Čtvrtý adventní víkend je plný hudebních programů, vánočních tvořivých dílen a rozdávání Betlémského světla.

Dagmar Sedláčková
Zdroj: Kudyznudy.cz a pořadatelé

Zpátky k tradici. Jevišovičtí obnovili slavnost posvícení

Letos první ročník slavnosti Jevišovického posvícení, přesně v duchu tradice, si koncem října užili obyvatelé Jevišovic na Znojemsku.

Nejmenší město Jihomoravského kraje s asi 1200 obyvateli, ale také s rozsáhlým zámekem zaplnily na tři dny slavnostní lidové kroje, hudba i mše v kostele.

Organizace se zhostila tamní chasa spolu s městem. Na úvod nechybělo páteční žehnání krojů a tanec krojované chasy pod májů. V sobotu se obyvatelé sešli na večerní posvícenské zábavě. V neděli ráno zase v kostele svatého Josefa na posvícenské Mši svaté.

Akce se setkala s velkým ohlasem tamních obyvatel a obnovu tradice podpořil i Jihomoravský kraj, který tamní chasa zaplatil pořízením podhoráckých krojů.

Dagmar Sedláčková
Foto: pořadatelé

Rekordní rok: třicet čtyři párů orlů královských nad Českem

Rekordní počet orlů královských letos potvrdil společný monitoring Skupiny pro ochranu a výzkum dravců a sov při České společnosti ornitologické a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Ty zaznamenaly 34 teritoriálních párů orlů královských.

Třicet z nich si postavilo hnízda, 20 pak úspěšně vyvedlo mláďata, kterých bylo celkem 38. Ze sedmi hnízd byla dokonce vyvedena mláďata tři.

„Jádrem výskytu orla královského je chráněná krajinná oblast Soutok. Z šesti párů zde čtyři vyvedly mláďata. Další dva úspěšné páry bylo možné pozorovat v bezprostředním okolí CHKO. U jednoho z nich se jednalo o náhradní hnízdění, což je jev u orlů královských velmi vzácný. Dochází k němu tehdy, když původní hnízdění není úspěšné,“ vypočítává David Horal z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

„Během projektu LIFE Eurokite se podařilo doposud vybavit tři mláďata z hnízd na Břeclavsku vysílačkami. Dvě právě v letošním roce. Umožní to zkoumat migrační zvyklosti orlů královských, získané znalosti nám pomohou v jejich účinnější ochraně. Tyto nádherné ptáky ohrožuje zejména ilegální pronásledování. Problém jsou i nezabezpečené sloupy vysokého napětí, které obecně představují v naší krajině pro řadu dravců hlavní rizikový faktor,“ vysvětluje Zdeněk Vermouzek z České společnosti ornitologické.

Část mláďat ornitologové kroužkují barevnými odcítacími kroužky. Díky tomu se podařilo zjistit, že jedno loňské mládě z CHKO Soutok

doputovalo až do jižní Francie, do oblasti Camargue. Jedná se teprve o čtvrtý známý případ migrace mláďete z panonské populace směrem na západ. Většina našich mláďat zůstává v oblasti střední Evropy, menší část pak první zimu tráví v Řecku, případně Turecku.

Díky důsledné ochraně a řadě ochranných projektů početnost orlů královských stoupá. Rekordní rok 2025 zaznamenalo i Rakousko, kde zahnízdilo 50 párů. V Srbsku sčítání potvrdilo 19 hnízdících párů, trvalý nárůst je registrován i na Slovensku a především u jádrové maďarské populace. Druh přibývá také v Bulharsku.

„Populace orla královského nejenže roste, ale jeho hnízdní areál se rozšiřuje směrem k severu, severozápadu i západu. Doložen je pokus o zahnízdění v jihovýchodním Bavorsku, asi 150 km západně od dosud nejzápadnějšího hnízdního páru, i ve středních Čechách. Jeden pár úspěšně vyhnízdil ve východních Čechách a dva páry na střední Moravě. Ornitologové předpokládají, že orel královský postupně osídlí i nížinné části Polska,“ dodává David Horal z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

Dospělý orel královský má žlutavě zbarvenou zadní část hlavy. To mu v kombinaci

s bílým zbarvením na lopatkách připomínajícím královský hermelín zajistilo přívzvisko královský, v jiných jazycích dokonce císařský nebo carský. Původně obýval stepi a lesostepi s roztroušenými křovinami. V našich podmínkách nejčastěji volí malé lesíky, větrolamy, porosty na březích řek či rybníků, které navazují na rozsáhlé zemědělské otevřené plochy, kam létá za potravou. Hnízdo si staví ve vrcholových partiích stromů na okrajích porostů, často na trsu jmelí nebo ochmetu. Samička snáší jedno až tři vajčka a na hnízdění se podílejí oba rodiče. Pohlavní dospělosti obvykle dosahují ve věku 5–6 let, ale úspěšně zahnízdit mohou i mladší, plně nevybarvení ptáci, dožít se mohou i několika desítek let.

Smutná statistika: Začátkem února letošního roku byl nalezen zastřelený telemetricky značený samec orla královského ve svém hnízdním teritoriu na Znojemsku. V roce 2024 pak uhynuli celkem tři značení orli královští původem z Česka v Rakousku – v jednom případě se jednalo o kolizi s autem, ve dvou je podezření na pytláctví.

Dagmar Sedláčková
Foto autorka a AOPK

Kouzelný podzim vybarvil kraj pod Pálavou

Příjemné teploty, ranní mlhy a barevné vinohrady. Dlouhý a převážně slunečný podzim letos dělal radost nejen zemědělcům a dal jim dostatek času na práci v polích. Užívali si ho i obyvatelé a návštěvníci jižní Moravy při pohledech především směrem k Pálavě

Přesnost předpovědí děle než na jeden až dva týdny všeobecně výrazně klesá. Přesto modely odhadují, že listopad jako celek bude teplotně nadprůměrný.

Počasí sice bude teplejší, ale rozhodně ne ustálené. Tlakové níže nad Atlantikem k nám totiž budou posílat ze západu časté frontální vlny. Charakter počasí tak bude rozkolísaný, jak teplotně, tak i srážkově.

Podle dlouhodobého výhledu ČHMÚ se očekává, že následující měsíc bude srážkově průměrný s týdenním úhrnem srážek 10 až 15 mm. Pršet by tedy nemělo každý den, ale suché období nás určitě nečeká.

Přestože jsou dlouhodobé předpovědi zatíženy nejistotou, modelové ansámby se na vývoji počasí v dalších týdnech poměrně shodují. Pokud budou jejich předpovědi přesné, čeká nás proměnlivý a převážně teplý konec meteorologického podzimu.

Text a foto Dagmar Sedláčková

Unikátní kapli v Nesvačilce stavěli místní 10 let. Teď dílo ocenili architekti

Vysvětili ji loni, po dlouhých deseti letech stavby. Letos získala hlavní cenu Grand Prix Architektů. Kapli Panny Marie Bolestné v jihomoravské Nesvačilce, obci s pouhými asi 300 stovkami obyvatel. Unikátní kapli v Nesvačilce přibližně za 24 milionů korun zaplatili z velké části věřící, také proto její výstavba trvala tak dlouho.

Cenu převzal právě architekt Říčný. „Architektura je víc, než co se dá kvantifikovat a dát do tabulek. Musí spojit řadu rovin. Technologii, udržitelnost, kontext do harmonického celku. Ovšem ne každý, kdo umí noty, dokáže napsat skladbu. Musí budit emoce a to se vám povedlo skvěle,“ řekl předseda poroty Yama Karim při předávání hlavní ceny.

Za celorepublikové ocenění je Strouhal rád. „Je to odměna, protože úsilí bylo enormní. Je to milé, že kaple zvítězila. Taky mám radost, že byl oceněn architekt za důmyslný projekt. Rád tam jezdívám, protože vidím, že to mělo smysl,“ popsal farář.

O cenu se v letošním ročníku ucházelo 155 projektů. Z nich pětičlenná mezinárodní porota vybrala nejlepších padesát, kteří postoupili do finále. Ti poté projekty osobně porotě prezentovali. Porota každoročně vítězi uděluje trofej v podobě modré kostky.

Text a foto Dagmar Sedláčková

Tamním obyvatelům svatostánek v obci chyběl. Rozhodli se pro stavbu nového a přistoupili k tomu novodobě. Dnes mají v obci architektonický unikát. Kaple Panny Marie Bolestné v jihomoravské Nesvačilce vesnici zatraktivnila. „Kapli navštívilo tisíce lidí při komentovaných prohlídkách. Někteří jako poutníci, turisté nebo návštěvníci bohoslužeb. Jsem rád, že tam jezdí stále nové tváře. Je třeba zájem o svatby, koncerty od různých sborů. Je to malá vesnička, o které nikdo nevěděl. Ten projekt ji trošinku pozvedl. Region je bohatší. Těší mě to,“ řekl médiím farář René Václav Strouhal, který stál za projektem.

Pětadvacet metrů vysoká válcovitá dřevostavba odkazuje na sedm utrpení Panny Marie. Hlavní konstrukci tvoří sedm jedlových trámů opracovaných pouze sekerami. Osmý trám, který je osazený napříč, dotváří obraz kříže.

Desítky malých oken zase symbolizují slzy. „Marie trpí a pláče za nás, propojuje nás s bohem a zároveň nabízí svou náruč. Stavba ční se svou bílou věžičkou v rozlehlé krajině mezi poli jako maják naděje a svým provedením odkazuje na historii, současnost ale neopomíjí,“ uvedl při loňském vysvěcení kaple architekt Jan Říčný.

Na české Vánoce si pořídíte stromek od českých pěstitelů

V letošním roce evropské plantáže vánočních stromků silně zasáhly pozdní květnové mrazy, které poškodily čerstvé výhony jedlí. Bohužel se tyto škody nevyhnuly ani našim domácím pěstitelům. Dařo by se tedy očekávat, že oproti loňskému roku nebude trh tak zahlcen nadprodukcí nepříliš kvalitních stromků z Dánska a Polska.

Právě tyto stromky některé velké obchodní firmy používají jako marketingový tah pro přilákání zákazníků do svých prodejen. Máme ovšem obavu, že se tyto obchodníci budou snažit i tak dostat tyto poškozené stromky na vánoční trh za dumpingové ceny, což může výrazně poškodit české pěstitele.

Výše zmíněné škody a tím i nižší nabídka kvalitních vánočních stromků bude důvodem očekávaného zdražení o cca 5%, jak již avizovali jak evropští, tak i naši domácí pěstitelé. I přesto očekáváme v letošním roce na předvánočním trhu dostatečnou nabídku kvalitních českých vánočních stromků všech druhů.

U standardní kvality v nejprodávanejších kategoriích 150–200 cm letos předpokládáme tyto ceny:

- Jedle kavkazská od 750–1100 Kč
- Smrk pichlavý (stříbrňák) od 400–600 Kč
- Smrk ztepilý od 400–500 Kč
- Borovice od 400–600 Kč

Maloobchodní ceny vánočních stromků ale budou, tak jako v minulosti, regionálně rozdílné.

Domácí produkce vánočních stromků pravidelně stoupá, což zajišťuje zákazníkům významnou výhodu, což jsou čerstvě sklizené vánoční stromky. Nejprodávanejším druhem v Česku je jedle kavkazská (cca 90%), tu následuje výrazně menšinový smrk pichlavý (cca 5%) a podíl našich domácích druhů, tedy smrku a borovice poklesl pod 5%.

Stromky pochází z plantáží

V České republice se stále setkáváme s názorem, že vánoční stromky nejsou ekologické, protože jsou řezány v lese, kde by mohly růst dále. Toto je zásadní omyl. Lidé vyžadují stále vyšší kvalitu vánočních stromků, a proto v současné době všechny prodávané stromky pocházejí ze speciálních plantáží. Jejich kvalita neustále roste. Při sklizni vánočních stromků tedy nedochází k poškozování lesů. Vánoční stromek je obnovitelný přírodní zdroj, což se nedá říct o látkách, ze kterých je vyrobena jeho umělá atrapa! Rostoucí zájem o kvalitu životního prostředí a skutečnost, že přírodní vánoční stromky zatěžují životní pro-

středí výrazně méně, než jejich umělé atrapy, má rovněž příznivý vliv na vyšší spotřebu přírodních vánočních stromků.

Celková průměrná roční spotřeba přírodních vánočních stromků v ČR se dlouhodobě odhaduje na cca 1,3 milion kusů. Prodej stromků začne tradičně začátkem prosince.

Stromek přírodní, nebo umělý?

V České republice nebylo statisticky zjištěno, kolik lidí používá stromek přírodní a kolik umělý, ale v Německu má umělý stromek pořád méně lidí a brzy klesne na 5%. Podle odborníků je to dáno jednak tradicí a také dobrou životní úrovní obyvatel.

Jak pečovat o řezaný stromek

V čase předvánočním je stromek třeba skladovat v chladném prostředí nejlépe postavený v nádobě s vodou, ale před tím je třeba odříznout malý špalíček na kmínku, zalepeného smolou, aby voda mohla ke stromku proniknout. Uvidíte, že stromek s čerstvě provedeným řezem přijme přibližně 5 litrů vody, a tak zůstane déle svěží. Pokud máte na stromek stojan s vodou, musí kůra stromku dosahovat až do vody, tedy nesmí se ořezávat, stromek saje vodu pletivly pod kůrou. Po Vánocích stromek ostříháme a spálíme

v kamnech, zkompostujeme nebo odneseme na sběrné místo.

K pěstování vánočních stromků

Stromky se pěstují ze semene 2–4 roky ve školkách, potom se přesadí na plantáže, přičemž doba pěstování každého druhu je jiná, do výšky 180 cm naroste stromek ze semínka u jedle kavkazské za 10–15 let, smrku pichlavého 10–13 let, smrku ztepilého 9–10 let a borovice černé 8–9 let.

V průběhu pěstování se stromky každoročně hnojí, ošetřují proti plevelům a tvarují stříhem a vyvazováním. Po dobu pěstování na plantáži poskytují stromky úkryt drobnému ptactvu, broukům a jiným drobným živočichům, také produkují životadárný kyslík, který naše civilizace značně spotřebovává. Například podle testů vypracovaných na Vídeňské univerzitě bylo zjištěno, že k výrobě jednoho umělého stromku je spotřebováno tolik kyslíku, kolik vyprodukuje několik set živých vánočních stromků po celou dobu svého růstu. Argument některých lidí, že mají umělý stromek a tím chrání životní prostředí, je tedy zcela mylný.

Podle tiskové zprávy Sdružení pěstitelů vánočních stromků zpracovala redakce Agrobases

FOTOREPORTÁŽ:

Rekonstrukce sjezdu do vody v Županovicích

Státní podnik Povodí Vltavy dokončil a v praxi otestoval nový sjezd do vody na přehradě Slapy v rekreační obci Županovice. Sjezd má sloužit veřejnosti i potřebám Integrovaného záchranného systému, zejména hasičům Středočeského kraje ze střediska Dobříš.

U místa sjezdu do vody je také nové malé molo

Rekonstruovaný sjezd umožňuje přístup v zimě i v létě

Sjezd budou využívat složky Integrovaného záchranného systému

Spuštění na vodu trvá jen několik málo minut

Manipulace s plavidly je jednoduchá

Celková délka sjezdu je 73 metrů

Redakce Agrobaze

Dravé vtáky pomáhajú aj v chovoch zvierat

Využitie dravcov v poľnohospodárstve najmä na biologickú ochranu pred hrabošmi je známe už dlhšie. Na Slovensku postupne pribúdajú podniky, ktoré v okolí obhospodarovateľných polí osádzajú búbky či takzvané téčka, ktoré slúžia dravým vtákom pri love ako posed, z ktorého môžu na neželané hraboše striehnúť. V tomto prípade poľnohospodárom pomáhajú voľne žijúce dravé vtáky. Využitie však majú aj tie, ktoré sú sokoliarsky cvičené – a to na biologickú ochranu chovu zvierat.

„Nachádzame sa na pôde Vysokoškolského poľnohospodárskeho podniku SPU na stredku v Oponiciach, kde sa prostredníctvom sokoliarsky cvičených dravcov uskutočňuje biologická ochrana chovu proti holubom,“ vysvetlila Terézia Hegerová, sokoliarka zo združenia Sokoliari SPU. Na univerzite sa sokoliarstvu študenti venujú v rámci krúžkovej činnosti. Podporený sú aj prostredníctvom Grantovej agentúry SPU, ktorá je financovaná z prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti. „Som prístupný k týmto environmentálnym témam z hľadiska biologickej ochrany pomocou dravcov. Je zaujímavé odsledovať si výsledky sokoliarov v podmienkach nášho podniku. Keďže naša farma nie je hneď v Nitre ako škola, v rámci našej spolupráce máme záujem zabezpečiť študentom – sokolia-

rom, dopravu do nášho podniku. Aby k nám prichádzali čo najčastejšie,“ uviedol Pavol Findura, konateľ VPP SPU v Nitre.

Néželané vtáky vyženu

Na mliekovej farme v Oponiciach sa nachádza 700 kusov hovädzieho dobytku. Mesačná produkcia mlieka dosahuje asi 250 tisíc litrov. Výskyt holubov v okolí farmy je dlhodobý. „Holuby na farme spôsobujú škody – na jednej strane konzumujú väčšie množstvo krmiva, a rovnako ho svojim trusom kontaminujú. Môžu prenášať rôzne ochorenia. Pokiaľ majú holuby vhodné podmienky, hrozí, že sa premnožia a problém sa znásobí,“ vysvetlila Terézia Hegerová. Aby sa ťažkostiam zamedzilo, pomáhajú pri plašení holubov práve sokoliari. „Ide o systematické prelietavanie dravcov

na danej ploche, pričom škodcovia – teda holuby – toto územie opustia alebo obmedzia svoju prítomnosť na danom mieste,“ uviedol Martin Malík, ktorý sa biologickej ochrane venuje.

Podľa neho k nej musí pre dosiahnutie efektu dochádzať systematicky. „Máme tu dravé vtáky ako sokol sťahovavý, kaňúr okrúhlochvostý či sokol aplomado. Dravce sú prirodzenými predátormi holubov, a pri ich prelietavaní tak opúšťajú ich lovecké teritórium,“ dodala Terézia Hegerová.

Na tento typ bioochrany sa využívajú len sokoliarsky cvičené vtáky. „Na Slovensku sa v rámci chovu zvierat tento spôsob používa zatiaľ v menšej miere, ale v zahraničí je bežný. U nás sa dravce využívajú skôr vo vinohradoch alebo vo výsadbe čučoriedok. Najväčšie využitie to má na letiskách, pre zabezpečenie bezpečnej letovej prevádzky. Ale tento spôsob čoraz viac preniká aj do poľnohospodárstva,“ dodal Martin Malík.

Ivana Kaliská, polnoinfo.sk

Proč se zapojit do šetření FSDN?

Zemědělská účetní datová síť FADN (Farm Accountancy Data Network) vznikla před šedesáti lety jako nástroj Evropského hospodářského společenství k podpoře řízení Společné zemědělské politiky (SZP). Je to klíčový nástroj pro sledování ekonomické situace zemědělských podniků v členských státech. Jejím vznikem reagovala evropská zemědělská politika na problém nedostatku kvalitních a srovnatelných dat o tom, jaká je skutečná finanční situace farmářů.

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

ZEMĚDĚLSKÁ ÚČETNÍ DATOVÁ SÍŤ
KONTAKTNÍ PRACOVNÍSTĚ FADN CZ

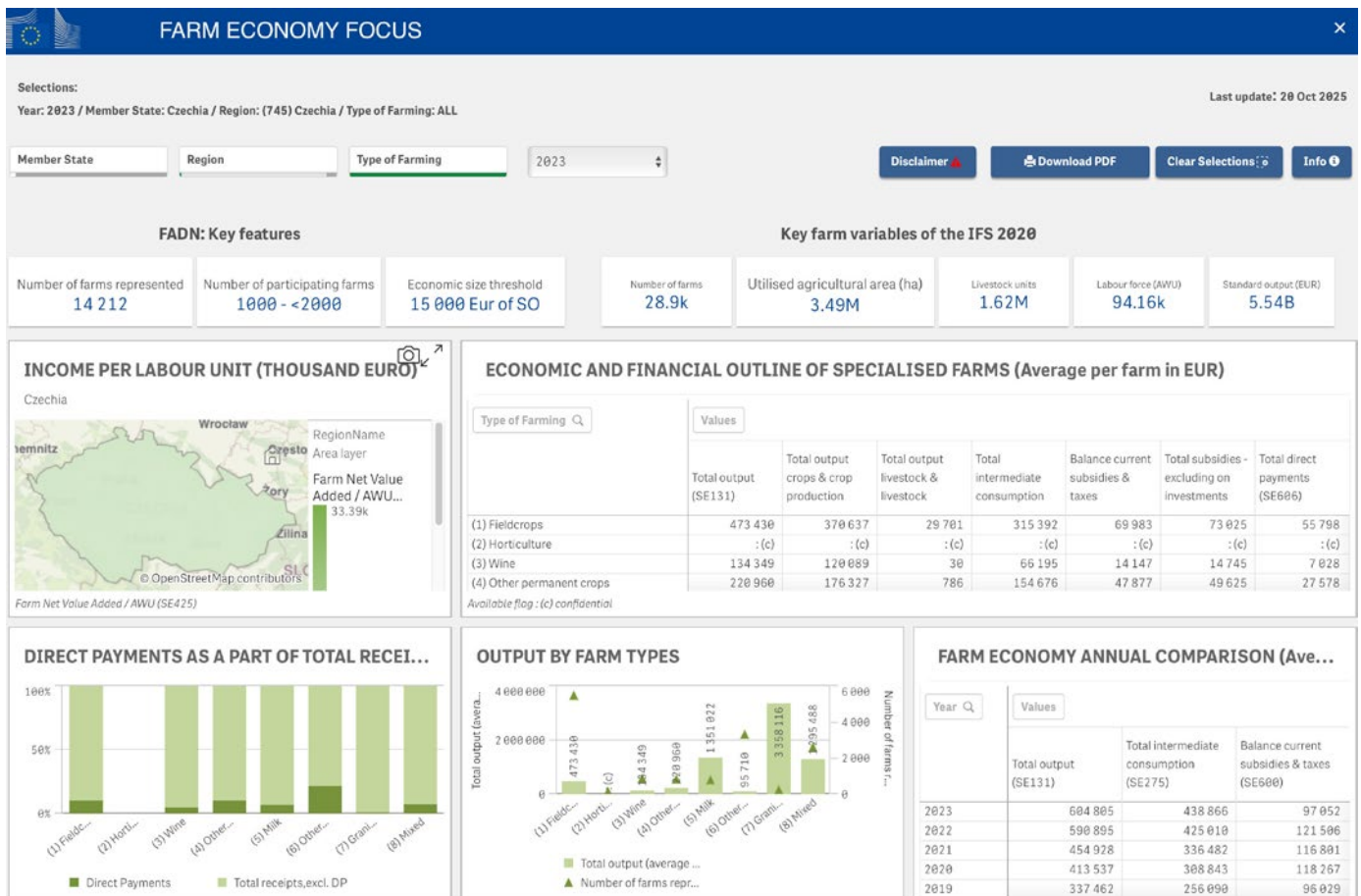
Vznik FADN tak byl zásadním krokem k tomu, aby se tvůrci politik rozhodli na základě skutečných, objektivních a spolehlivých dat, nikoli odhadů či politických dojmů. Proto jsou data zemědělských podniků tak cenná! FADN je jediný zdroj mikroekonomických dat zemědělských podniků, který je založený na harmonizovaných účetních principech. Jedná se o každoroční šetření prováděné všemi členskými státy EU na vzorku tržně orientovaných zemědělských podniků, jejichž účast je dobrovolná. Výběrový soubor FADN představuje panel přibližně

75 000 zemědělských podniků, který reprezentuje zhruba 3,5 milionu tržně orientovaných farem v EU. Výběrový soubor je reprezentativní ve třech dimenzích: region, ekonomická velikost a výrobní zaměření. Česká republika je dle metodiky FADN/FSDN jeden region.

Původním zaměřením proměnných FADN byla analýza příjmu zemědělských podniků. Proto se původní datový soubor zaměřil především na fyzické a strukturální charakteristiky, položky příjmů, nákladů, aktiv a pasiv. V průběhu času se zaměření proměnných FADN postupně rozšiřovalo také na analýzu dopadů SZP, až v roce 2023 vznikla Datová síť pro udržitelnost zemědělských podniků FSDN (Farm Sustainability Data Network). K FADN se tak přidaly proměnné vztahující se k environmentální

a sociální dimenzi. V červnu 2022 v souvislosti se strategií v oblasti biologické rozmanitosti a strategií „Farm to Fork“ („od zemědělce ke spotřebiteli“) pro vytvoření spravedlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnímu prostředí, Evropská komise uveřejnila svůj návrh na změnu FADN na FSDN a 29. listopadu 2023 Rada EU schválila přijetí základního nařízení FSDN. O rok později (25. října 2024) Rada EU přijala prováděcí nařízení Komise 2024/2746, které stanoví podrobnou definici proměnných, metodiky pro výběr zemědělských podniků pro sběr dat atp., které již Evropská komise (EK) v letošním roce pozměnila dalším nařízením.

Systém FSDN v současné době představuje nejvýznamnější zdroj informací o hospodaření

AGRObase
komise

Datová síť pro udržitelnost zemědělských podniků (FSDN) – srovnávací výsledky

ZEMĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA

? CS

Vaše výsledky se porovnávají s 410 (5 481 zastoupených zemědělských podniků) podobným vzorkem zemědělských podniků

Výběr vstupních proměnných

Rok *
2022

Země *
Česko

Hlavní zemědělská činnost *
Polní plodiny

Třída ekonomické velikosti *
Všechny

Měna *
CZK

Kurz národní měny *
24,5601

Obnovit formulář

Export do PDF

Export do XLSX

Export do CSV

Strukturální informace | **Ekonomický rozměr** | Environmentální rozměr | Sociální rozměr

Výkaz příjmů	Jednotka	Průměrný zemědělský podnik	Zadejte své hodnoty	Referenční hodnota	Výkonnost		
Celková produkce	CZK	11 667 087,72	710 700	6%	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Rostlinná produkce	CZK	9 536 321,05	10 700	0 %	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Produkce hospodářských zvířat	CZK	568 297,77	0	0 %	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Ostatní produkce	CZK	1 562 468,9	700 000	45 %	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Z toho výstupy z ostatních výdělečných činností (OVČ)	CZK	1 398 357,84	0	0 %	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Vyrovňovací běžné subvence a daně bez investic	CZK	1 893 147,02	2 000 000	106 %	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Mezispotřeba	CZK	7 483 361	0	0%	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %
Zvláštní náklady	CZK	4 262 933,27		0%	Méně než 33 %	33–67 %	Více než 67 %

FADN database

Standard results about the economic situation of EU farms by different groups.

Economic results

Farms' economic performance at member states, farming types and economic size level.

Analyses

Analyses of FADN data: farm incomes, costs of production, farm business analyses and more.

MyFSDN

MyFSDN is a unique single access point for all external services provided by the EU FADN/FSDN.

zemědělských podniků. Využívají ho nejen instituce Evropské unie, ale i výzkumné organizace a samotní zemědělci, aby mohli analyzovat efektivitu a plánovat rozvoj podniků.

Díky účasti zemědělců FSDN získává relevantní data o hospodaření zemědělců v praxi. Čím více se zemědělských podniků zapojí, tím přesnější a reprezentativnější budou výsledky celého sektoru.

Majitelé či statutární zástupci zemědělských podniků, kteří se účastní šetření FADN/FSDN, mají možnost získat přístup do internetové databáze FADN/FSDN, kde mají možnost si porovnat výsledky svého podniku s agregovanými výsledky skupiny podobných podniků. Mohou si také zažádat o benchmarking, který zpracovává Kontaktní pracoviště FADN ČR.

Ve veřejné databázi EK jsou k dispozici standardní výsledky, což je soubor statistik, které EK pravidelně připravuje a zveřejňuje. Tyto výsledky podrobně popisují ekonomickou situaci zemědělců v různých skupinách

napříč Evropskou unií. Proměnné definované ve standardních výsledcích představují průměrné hodnoty. Tyto údaje se počítají každoročně za jednotlivé členské státy, typy výrobních zaměření a ekonomické velikostní třídy. Zveřejňovány jsou také ekonomické výsledky nebo analýzy ve formě dashboardů. Základní portál o zemědělské ekonomice, založený na datech FADN, lze nalézt na adrese: agridata.ec.europa.eu/extensions/FarmEconomyFocus/FarmEconomyFocus.html

porovnávat ekonomické, environmentální a sociální výsledky své farmy s agregovanými výsledky skupiny podobných podniků z databáze FADN/FSDN. Nástroj je v českém jazyce a je dostupný na následujícím odkazu:

„My FSDN“ je nový portál EK pro přístup k interaktivním nástrojům pro poradenství a porovnávání výsledků na základě dat FADN/FSDN. Tento nástroj umožňuje zemědělcům

webgate.acceptance.ec.europa.eu/fsdn-benchmark/dashboard.

Poskytování dat je také způsob, jak přispět k efektivnější politice. Díky svým zkušenostem, znalostem a ochotě sdílet cenné informace mohou zemědělci takto ovlivňovat rozhodnutí, která formují udržitelné, inovativní a prosperující zemědělství. Politika by totiž měla odrážet realitu každodenní práce na farmě a podporovat odvětví, které je základem naší společnosti.

Pokud chcete, aby hlas českých zemědělců zazníval v evropské debatě silněji, zapojte se do šetření FSDN. Přihlásit se můžete přes Agrární komoru ČR, kde se obraťte na paní Ing. Soňu Chánovou (chanova@akcr.cz), anebo napište přímo na naši adresu fadn@fadn.cz. Pokud se zemědělský podnik zapojí do šetření FSDN, získá kromě těchto benefitů i finanční odměnu.

Ing. Jana Macháčková, Ing. Martina Harvilíková
Kontaktní pracoviště FADN ČR,
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Fytolaser je úspěšně se rozvíjející společnost, která pomáhá prvovýrobě

Současné zemědělství čelí zásadním výzvám. Mění se klimatické podmínky, přísnější evropská environmentální politika, postupné omezování chemických přípravků a tlak na snižování emisí uhlíku nutí zemědělce hledat nové cesty, jak zajistit stabilní produkci a zároveň chránit půdu i životní prostředí.

Není jednoduché pracovat v těchto mantinelech. I proto se do popředí dostávají moderní technologie, které dokážou podpořit výnosový potenciál plodin při nižší spotřebě chemie – mezi nimi i laserová stimulace osiva, kterou v České republice rozvíjí společnost Fytolaser s.r.o.

Fyzikální metoda s praktickým přínosem

Fytolaser se zaměřuje na fyzikální metodu ošetření osiva pomocí laserového záření, která stimuluje přirozené procesy v osivu a podporuje jejich vitalitu již v počátečních fázích růstu. Společnost nabízí své služby zemědělským podnikům i jednotlivým farmářům po celé republice. Díky mobilnímu zařízení provádí ošetření přímo u zákazníků – laserované je tedy jejich vlastní osivo (nakoupené i farmářské), připravené k seti.

Laserové záření ovlivňuje fyziologii semen, aktivuje enzymatické procesy a zvyšuje klíčivost i odolnost k abiotickým stresům. Technologie tak přináší zdravější a vyrovnanější porost, vyšší výnosy a lepší kvalitu produkce.

U cukrové řepy například přispívá k vyššímu výnosu cukru i lepší výtěžnosti rafinády.

Odborné a vědecké zázemí

Zázemí společnosti tvoří čtyřčlenný odborný tým, jehož klíčovými osobnostmi jsou zakladatelé Ing. Jaroslav Skopal a RNDr. Jaroslav Wagner, Ph.D., kteří stáli u zrodu praktického využití laserové stimulace osiva v České republice.

Pan Skopal přináší dlouholeté zkušenosti z agronomie, biologie a řízení zemědělských podniků, zatímco jeho kolega pan Wagner je fyzik se specializací na optiku a laserové technologie. Právě propojení těchto dvou oborů umožnilo vznik funkčního modulu Fytolaser a přípravu metodiky jeho využití v praxi.

Společnost se může opírat o silné výzkumné partnery – spolupracuje s Výzkumným centrem CATRIN Univerzity Palackého v Olomouci, Mendelovou univerzitou v Brně, Českou zemědělskou univerzitou, Výzkumným ústavem pčinnářským v Troubsku, AGRITEC Šumperk či šlechtiteli ve společnosti Selgen a dalšími.

Významným přesahem do potravinářského sektoru je také spolupráce s Výzkumným ústavem pivovarským a sladařským, který sleduje vliv laserované varianty ječmene na kvalitu sladu. Dosavadní výzkumy prokázaly, že laserová stimulace osiva má měřitelný a stabilní pozitivní vliv na vitalitu rostlin i kvalitu výsledné produkce. I proto je tato technologie již testována také v zahraničí, a to ve společnostech Betaseed, KWS a Limagrain.

Vývoj, inovace a investice

Fytolaser neustále pracuje na zdokonalování svého zařízení. Společně s Mendelovou univerzitou podal žádost o projekt Proof of Concept, který je zaměřený na vývoj a testování prototypu nové generace. Současná zařízení Fytolaseru spolehlivě fungují v praxi, cílem nového prototypu však není jen jejich náhrada, ale i rozšíření možností budoucího využití – například pro model pronájmu modulů nebo jejich nasazení ve velkých semenářských podnicích. Nová generace má zároveň přinést vyšší úroveň bezpečnosti práce a moderní konstrukční řešení odpovídající aktuálním technologickým standardům.

V loňském roce se společnost stala součástí technologické inkubace pod vedením CzechInvestu, která je vnímána jako významný přínos. Díky této podpoře se může provádět rozsáhlý výzkum různých plodin a sledovat jejich reakce na laserovou stimulaci. Finálním cílem je připravit certifikovanou metodiku, která přehledně shrne všechny dosavadní výsledky a doporučení pro praxi a zároveň posílí důvěru zemědělců i odborné veřejnosti.

Přínos pro praxi

V současnosti má Fytolaser přibližně 90 % zákazníků v České republice, působí však také na Slovensku. Mobilní zařízení umožňuje ošetřit osivo pro jeden hektar za pouhé tři minuty, přičemž společnost provozuje šest takových modulů. Cena služby je nastavena tak, aby enormně nezvyšovala náklady a přinesla

Modul FYTOLASER

zemědělcům čistý zisk díky vyšším výnosům a lepší realizaci.

Zemědělci oceňují především zdravé a vyrovnané porosty, vyšší klíčivost, odolnost proti mrazu a suchu a také ekonomickou návratnost. Společnost navíc připravuje certifikaci úspory CO₂, která umožní zákazníkům ji započítávat do vlastní uhlíkové stopy.

Výhled do budoucna

Fytolaser plánuje rozšíření působnosti nejen na sousední evropské trhy, ale i spolupráci s výrobcí osiv. Dlouhodobým cílem je export technologie do aridních oblastí, kde může laserová stimulace přinést zásadní přínos pro stabilitu výnosů a udržitelnost tamní produkce. Společnost se tak stává průkopníkem nové éry zemědělství – érou, kde udržitelnost hraje klíčovou roli.

Redakce Agrobases

Ing. Mgr. Martin Šula, koordinátor mezinárodního rozvoje, prezentace na konferenci DemoDay, Czechinvest

Máme ambice stát se běžnou a široce dostupnou technologií

Laserová stimulace osiva má svůj vědecký základ už v minulosti. Řada laboratoří po světě ji zkoumala, výsledky byly slibné, ale tehdejší technologie jednoduše nedovolovala převést metodu do praxe.

Lasery nebyly dostatečně přesné, chyběla stabilita výkonu i možnost ošetřovat větší objemy osiva mimo laboratorní prostředí. Co bylo dříve vědou je dnes každodenní praxí, a nejen o tom jsme si povídali se dvěma jednatelem Ing. Jaroslavem Skopalem, Ing. Pavlou Šulovou a spoluzakladatelem společnosti RNDr. Jaroslavem Wagnerem, Ph.D.

Jak se tedy podařilo dostat laserového ošetření osiv až do skladů prvovýroby?

Na vědecké poznatky minulosti navázali dva zkušení odborníci, Ing. Jaroslav Skopal, který mnoho let působil v zemědělství a agronomii, a RNDr. Jaroslav Wagner, Ph.D., fyzik a specialista na optické technologie. Spojili své obory a začali hledat způsob, jak původní laboratorní metody technicky posunout tak, aby byly spolehlivě využitelné v běžném zemědělském provozu. Postupně vyvinuli funkční zařízení, modul Fytolaser, které umožňuje přesné a stabilní ošetření osiva přímo u zemědělců. První testy proběhly v roce 2019 a následně, po jejich úspěšném vyhodnocení, založili v roce 2023 společnost Fytolaser s.r.o. Dnes za sebou máme tisíce hektarů ošetřených plodin, několik výzkumných partnerství a jasně prokazatelné výsledky, že laserová stimulace zvyšuje vitalitu prvních fází růstu, rozvoj kořenové soustavy a tím i zvyšuje toleranci ke stresovým podmínkám.

Kde vznikl samotný nápad využít laser pro stimulaci osiva v běžných provozech?

Zpočátku to byla spíše odvaha než jistota. Technologie byla známá, ale nedostupná pro praxi. Setkávali jsme se s pochybnostmi, ale zakladatelé vytrvali – a když přišly první pozitivní výsledky z pokusů i z praxe, bylo

jasné, že ta cesta dává smysl. Dnes už máme stabilní klientelu, která se k nám pravidelně vrací.

Výzkum a praxe mají poněkud odlišné nároky na počet lidí, jak velká je nyní vaše společnost?

Ing. Pavla Šulová (vpravo), jednatelka společnosti, Galavečer SME EnterPRIZE Generralli, start up roku

Jsme malý, ale odborně silný tým. Máme čtyři klíčové členy, pro vývoj, fyziku, agronomii a obchodní zázemí. Během samotné laserovací sezóny pak najímáme členy do výjezdních týmů, které obsluhují naše mobilní moduly u zákazníků po celé republice.

Spolupracujete i nadále s vědeckou sférou, v jakých směrech?

Ano, velmi aktivně, bez toho by to ani nešlo. S CATRIN Univerzity Palackého jsme dělali laboratorní pokusy, s Mendelovou univerzitou připravujeme nový prototyp modulu, spolupracujeme také s Českou zemědělskou univerzitou, jednotlivými výzkumnými ústavami a šlechtiteli. Výzkum probíhá i přímo na parcelách našich zákazníků. Navíc jsme navázali spolupráci s Výzkumným ústavem pivovarským a sladařským, kde sledujeme vliv

laserování ječmene na kvalitu sladu, což už má přesah do potravinářství.

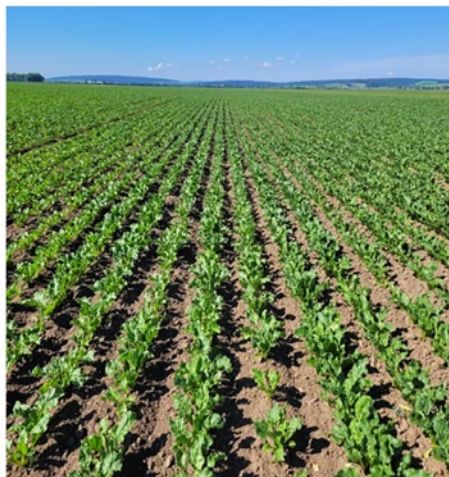
Jaká je zpětná vazba od zemědělců, kteří jsou v podstatě koncovými klienty?

Zemědělci dnes čelí velkým tlakům, od změn klimatu, ekonomické nejistoty až po legislativní nároky. Ne každý proto má chuť zkusit v neisté době nové metody, ale ti, kteří nám

Výzkum s laserováním osiv probíhá přes 50 let, ale jen málo z toho se podařilo dostat do provozů.

KONTROLA

FYTOLASER

Ing. Jaroslav Skopal, jednatel společnosti, zakládání pokusů na Mendelově Univerzitě

dali šanci, výsledky vidí. Máme zákazníky, kteří s námi spolupracují už několik let, sledují přínosy a celkový význam laserového ošetření a pravidelně si službu objednávají. Věříme, že jakmile bude naše technologie certifikována i z pohledu úspory CO₂, bude to velký krok kupředu.

Které plodiny laserujete nejčastěji, je to plošná záležitost, nebo zemědělci některé osivo upřednostňují?

Nejčastěji pracujeme s řepkou a cukrovou řepou, ale velmi dobré výsledky máme také u ječmene jarního, máku, kukuřice, slunečnice a sóji, dokonce i u brambor. Postupně rozšiřujeme portfolio podle poptávky i podle výsledků výzkumu. K tomu se každý rok snažíme testovat nové plodiny, letos to byla hořčice, čirok a česnek, a i zde byly průběžné výsledky slibné.

Kdo může být vaším zákazníkem?

Pracujeme převážně se zemědělskými podniky i jednotlivými farmáři, ale jsme otevření i podnikům služeb. Do budoucna chceme navázat přímou spolupráci s výrobcí osiv a distributory. V podstatě každá spolupráce je pro nás výzvou i přínosem.

Stojíte na startu další etapy, tedy plošné nabídky služeb, nezbývá než se zeptat, jaké plány máte do budoucna?

Naším cílem je vyvinout profesionální prototyp nové generace, posílit spolupráci s výrobcí osiv a expandovat na zahraniční trhy – nejprve do okolních států, později i do oblastí s vyššími teplotami a suchem, kde může naše technologie pomoci nejvíc.

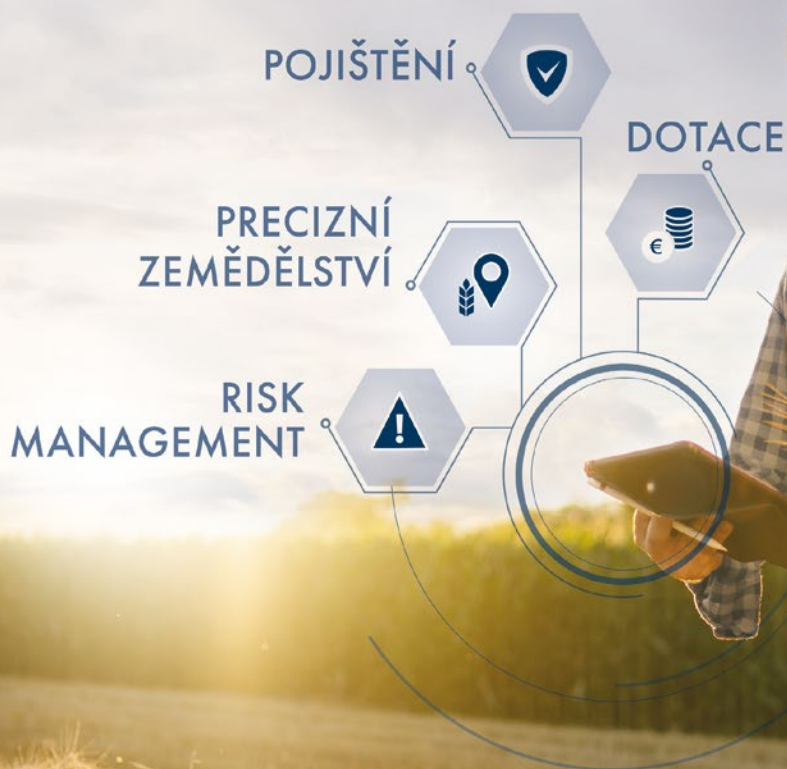
Při takových plánech a rozkročení, při relativně úzkém týmu, máte i nějaký společenský přesah?

Samozřejmě i o to se snažíme, protože zde cítíme vlastní zodpovědnost a každá taková pomoc je přínosem. Podporujeme proto lokální iniciativy, které propojují zemědělství s ochranou krajiny, a také vzdělávání mladých lidí v oblasti udržitelnosti. Věříme, že i malé firmy, jako jsme my, mohou přispět k pozitivní změně.

Určitě musíme zmínit, že jste před pár týdny získali ocenění SME EnterPRIZE v kategorii start-up, jejímž účelem je mimo jiné zviditelnit právě malé společnosti a představit tak výsledky jejich práce, jak tuto cenu vnímáte?

Byla to pro nás velká čest i překvapení. Účast v soutěži jsme brali vážně a vítězství nás opravdu potěšilo. Odborná porota ocenila náš potenciál a inovativní přístup, což je pro nás velká motivace do další práce. Velmi si ale vážíme i ceny studentů. Potěšilo nás, že nás podpořila právě mladá generace, která bude jednou určovat směr zemědělských technologií i celé společnosti.

Redakce Agrobaze

www.renomiaagro.cz

Nové možnosti pro Váš růst

RENOMIA AGRO dlouhodobě patří mezi největší odborníky v oblasti řízení zemědělských rizik, pojišťujeme již více než třetinu českých zemědělců. Naše služby neustále zlepšujeme a rozšiřujeme. Díky partnerství s firmami GRANTEX dotace a Agdata Vám můžeme pomoci i se zajišťováním dotací a implementací nejmodernějších technologií pro precizní zemědělství. Obraťte se na náš tým specialistů.

PARTNEŘI AGRÁRNÍ KOMORY ČR

Nevyužitý potenciál nákladní lodní dopravy v ČR

Na straně jedné odebrání vody z krajiny ve prospěch lodní dopravy, na straně druhé nárůst rizika pro ve vodě žijící ryby v případě, že se hloubka velkých vodních toků nebude žádným způsobem regulovat. Jeden z rozporů, které provázejí aktuální diskuze o potenciálu a využití vodních cest v celé EU.

Most přes kanál Vraňany–Hořín březen 2021 dokončení ŘVC

V naší zemi se ovšem vodní cesty v současné době využívají především k rekreační plavbě a k plavbě menších nákladních lodí. Ty se přitom mohou plavit kromě tří hlavních vodních koridorů také po Odře, Ohři a Bečvě. Uvedenými hlavními koridory jsou Moravská vodní cesta, Vltavská vodní cesta a Labská vodní cesta. Právě Labe je teoreticky nejdelší splavnou řekou v ČR v délce 160 kilometrů, a to v úseku od Chvaletic po státní hranici s Německem ve Hřensku. Vltavská vodní cesta začíná pod českobudějovickým Dlouhým mostem. Díky plavební komoře v Hněvkovicích je na Vltavě pro malá plavidla splavných více než sto kilometrů na Orlickou přehradu, odkud lze pokračovat dále na Slapy, do Prahy, k soutoku s Labem v Mělníku a pak ještě dále, například do Hamburku. Vodní cesta na řece Moravě začíná od soutoku Moravy a Bečvy

po soutok Moravy a Dyje. Počítá se do ní i Bařův kanál z Otrokovic do Rohatce. Právě Bařův kanál lidé nejvíce využívají k rekreační plavbě malých plavidel. Uměle vytvořená vodní cesta byla původně určena k dopravě lignitu z Ratíškovice do otrokovické elektrárny. Kanál je dlouhý 50 km, z čehož 26 km vede korytem řeky Moravy a zbytek umělým průplavem.

Plnému využití Labské vodní cesty (ale i dalších vodních cest) v posledních letech nicméně brání opakované nízké stavy vody omezující především nákladní dopravu. Brání tomu ale také opakované odkládání staveb, které by mohly situaci zlepšit, a to jak plavebního kanálu na Labi u Přelouče kvůli splavnění Labe do Pardubic, tak plavebního stupně (jezu) v Děčíně, který by mohl zajistit celoroční plavbu nákladních lodí do Německa.

V obou případech bránilo přitom vybudování staveb požadavky ochránců přírody. Zatímco v případě kanálu u Přelouče se zdá být problém vyřešen a Ředitelství vodních cest ČR plánuje zahájení stavby v roce 2029, jez v Děčíně se stále potýká s realizací takzvaných kompenzačních opatření, které se týkají možného ohrožení biodiverzity na tamních bahničitých náplavách.

I proto je potenciál lodní dopravy v ČR v porovnání s dalšími typy nákladní dopravy značně nevyužitý, a bude tomu tak zřejmě i nadále, pokud se naplní navrhovaná struktura rozpočtu na příští rok. V něm je logickou prioritou budování dálnic a důležitých silnic, ale také nemalé investice do železnic. A to přesto, že nákladní lodní doprava je z uvedených variant nejvíce ekologická a ČR ji v minulosti

značně využívala. Například Vltavskou vodní cestu využívali podle historických pramenů již v sedmém století, přičemž nejčastěji dopravným zbožím byla v té době sůl. Za panování Karla IV. pak na řekách došlo k úpravám, aby se zlepšily plavební podmínky. Ty probíhají i v současné době, týkají se ale především rekreační plavby a zlepšení možností pro menší lodě, například na jednom z hojně využívaných kanálů Vraňany–Hořín. V letech 2019–2021 tam proběhla rekonstrukce všech přemostění plavebního kanálu tak, aby mohly projíždět lodě s nástavbami až 7 m nad hladinou, což umožňuje kromě přepravy větších nákladů také přístup velkých turistických lodí až do Prahy bez demontáže vrchních částí. Přestavělo se 7 pevných mostů a čtyři se zrekonstruovaly jako zdvižné.

Rekreačně se také hojně využívá Batův kanál na Moravě. Podle aktuálních dat Povodí Moravy proplulo letos po tamních plavebních komorách 38 929 lodí, které v součtu přepravily 184 125 osob. Ve srovnání s loňským rokem se tak jednalo o přibližně o 4 000 proplutí a 17 000 osob více. Od roku 2013, kdy se začaly údaje o proplutí na plavebních komorách evidovat, rostl přitom počet proplutí až do roku 2020, kdy Batův kanál zaznamenal 42 072 proplutí plavebními komorami s 193 770 osobami. Růst zájmu je mimo jiné také důsledkem řady modernizací a vybudování nových zázemí pro plavbu, ale i kotvení lodí na těchto vodních cestách.

Přesto by bylo žádoucí nezapomínat také na možný, alespoň částečný rozvoj nákladní lodní dopravy v ČR. Musely by se přitom zrealizovat požadavky na ochranu přírody a krajiny, a to nejen v ČR. S obdobnými problémy jako Labe se totiž potýkají i v zahraničí. Nízký stav vody zejména v letních měsících totiž omezuje možnost plavby mimo jiné také po Rýnu, 1 232 kilometrů dlouhého evropského toku, který protéká devíti státy a jehož největší část povodí leží v Německu. Aktuálně tam proto probíhají diskuze, jak zajistit celoroční splavnost Rýna a zároveň ochránit životní prostředí, a pro ČR by to mohla být dobrá inspirace.

Podpořit splavnost velkých řek, jako je Labe nebo Rýn (a další evropské řeky), je přitom možné například prohloubením jejich koryt. To je ovšem předmětem kritiky, neboť hlubší tok „stahuje“ z okolní přírody více vody, což je častým argumentem ochránců přírody. Jak ale vyplývá z německých dat, nízká hladina vody v tocích také zásadně ohrožuje organismy v ní žijící. Hrozí jim totiž nebezpečí, že je zachytí lodní šrouby, což může být problém například pro šneky, slávky nebo koryše. Nízká hladina vody ale také zvyšuje teplotu vody, přičemž již od 25 °C se zásadně mění podmínky pro existenci ryb. Navíc, pokud bude voda teplejší, zvyšuje se kyslíková potřeba ryb, zároveň se snižuje obsah kyslíku ve vodě, a kromě toho se podle německých poznatků stávají ryby

náchylnějšími k patogenům. Možné prohloubení koryt řek tak v mnoha ohledech biodiverzitu podporuje. Pokud se pak týká „stahování“ vody do koryt z okolního prostředí, tomu lze bránit budováním drobných vodních ploch a tůň a celkovou úpravou okolí řek během adaptací na probíhající klimatické změny.

To vše svědčí o potřebě posuzovat projekty ovlivňující bilanci vody v přírodě komplexně a nezavrhat ortodoxně technická opatření na řekách ani samotné zásahy do toků. Výsledkem by pak mohlo být jejich celoroční splavnění, a v případě ČR skutečně funkční

Inspirací pro větší využití lodní dopravy mohou být ekologicky šetrné příklady ze západní Evropy.

napojení na evropskou páteřní síť nákladní lodní dopravy. Že je nákladní vodní doprava důležitá i v EU, dokazuje přitom od konce roku spuštěná webová stránka www.eurisportal.eu, na níž jsou v jedenácti jazycích, včetně ČR, k dispozici oficiální údaje o splavnosti 17 000 km evropských vnitrozemských vodních cest. Ještě důležitější by ale bylo je funkčně propojit na mezinárodní úrovni, respektive možnost plavby i v období nedostatku srážek mezi jednotlivými zeměmi.

Přínos by to mělo mít ostatně i pro zemědělství. Kromě stavebních materiálů, jako je štěrk nebo písek, patří totiž (či spíše patřily) mezi typické komodity přepravované prostřednictvím nákladních lodí také některé zemědělské komodity, jako je například obilí. Což by mohlo přispět k exportu této komodity z ČR do zahraničí za situace, kdy je nutné z naší země každoročně vyvázet přebytky tuzemské produkce.

Redakce Agrobaze

Aktuální data o výměře, struktuře a stavu lesů v ČR

Říjnové vydání časopisu Českého statistického úřadu (ČSÚ) „Statistika & My“ přineslo po čase velmi ucelený soubor dat týkající se lesnictví v ČR, přičemž lze konstatovat, že jde vesměs o data příznivá.

Například, že lesy zaujímají v naší zemi větší plochu, než se předpokládalo, že se na nové výsadbě podílí stále více listnaté stromy nebo že rostou plochy, na nichž se les přirozeně obnovuje. Data ČSÚ je tak v praxi možné využít k argumentaci v diskuzích o podmínkách EUDR (nařízení o odlesňování) při snižování administrativní zátěže s tímto nařízením spojené. Zmiňovaná data lze podrobně prostudovat na webu, pod záložkou statistika lesů.

Vydání lesnických statistik obsahuje přitom mimo jiné také rozhovor s ředitelem Národního lesnického institutu Jaroslavem Kubištou, podle kterého je plocha lesů v ČR ve skutečnosti větší, než se dosud uvádělo. „Když jsme v roce 2001 začali s národní inventarizací lesů, zjistili jsme, že lesa máme podstatně víc, podle posledního cyklu zhruba o 300 tisíc hektarů. Jsou to nejrůznější plochy, které vlastník například nechal ladem, ty pak

postupně zarůstají vegetací a mění se v les. Přibývají ale i lesní plochy podle katastru nemovitostí, okolo dvou tisíc hektarů ročně,“ konstatoval Kubišta. Podle něj sice nové lesní plochy vysázené člověkem nevyváží to, co člověk aktivně odlesní, ale přirozený přírůstek je tak rychlý, že lesa u nás stále přibývá.

Podle dat ČSÚ přitom jen mezi lety 2023 a 2024 vzrostla výměra lesních pozemků o 1 375 hektarů a na konci roku 2024 dosáhla podle údajů z katastru 2 683 138 hektarů. To odpovídá 34 % z celkové výměry ČR. Státní lesy tvořily zhruba 54 % celkové rozlohy lesů, samotný státní podnik Lesy České republiky pak k uvedenému datu spravoval 45 % ploch všech lesů. Od roku 1950 se plocha lesních pozemků v ČR navýšila o 171 000 hektarů. V poslední době stoupá výměra lesních pozemků přibližně o 1,4 až 2 tisíce hektarů ročně.

V porovnání s plochou jednotlivých zemí patří ČR k více zalesněným zemím. V EU přitom zaujímají lesy celkovou plochu 160 milionů hektarů, nejvyšší podíl na celkové ploše má Švédsko (17,6 %), nejnižší pak Malta (0,0 procenta), ČR se na evropské ploše lesních porostů podílí 1,7%. Celoevropská těžba dřeva činila loni zhruba 500 milionů kubíků, v roce 2023 pak 478 milionů kubíků. Nejvíce dřeva se těží v Německu a ve Švédsku. Obě země produkují zhruba stejné množství, v roce 2023 dohromady zajistily 30 % celkové těžby dřeva v EU, třetí místo zaujímá Finsko se 13%. V Česku se v roce 2023 vytěžila 4 % z celkové těžby dřeva v EU, a naše země se tak řadí do první třetiny zemí s nejvyšší těžbou. Přesto je zřejmé, že podíl ČR na těžbě dřeva v EU a zejména zalesněnost naší země nevytvářejí riziko odlesňování planety (nebo přímo EU), což by měla Evropská komise při diskuzích o parametrech nařízení o odlesňování (EUDR)

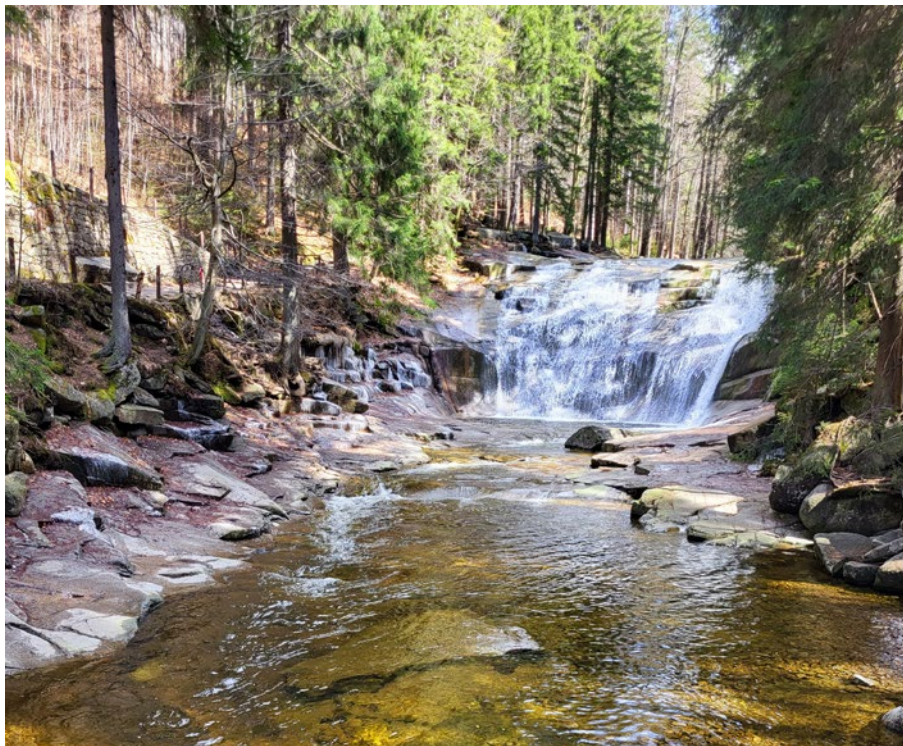

zvít v úvahu. Rozhodnutí se nicméně blíží a jeho formulaci bychom na evropské úrovni měli získat během nadcházejících dnů. Ve hře je přitom jak další odklad EUDR o jeden rok, tak zmírnění původních parametrů, ale také spuštění této povinnosti na konci letošního roku podle původních představ. I tak ale bude systém EUDR nejspíše předmětem dalších diskuzí a ČR v nich může využít právě i aktualizovaná data ČSÚ.

Z nich mimo jiné vyplývá, že v loňském roce došlo v ČR k opětovnému poklesu těžby dřeva, meziročně o 3,7% na 17 807 tis. kubíků. V porovnání s rekordní těžbou v roce 2020 (35 754 tis. kubíků) došlo dokonce ke snížení o polovinu. Objem vytěženého dříví v roce 2024 dosahoval stejné úrovně jako v letech 2006 a 2016 (17 678 a 17 617 tis. kubíků). Obdobně jako v roce 2023 i loni však byla těžba dřeva nižší než jeho přírůstek v lesních porostech, a bilance zásob dřeva v lesích tak dosáhla kladné hodnoty. V letech 2018–2022 se naopak kvůli zpracování rozsáhlé kalamity zásoba dřeva na pni snižovala. Týkalo se to především Moravy, kde v uvedeném období dosáhla těžba dřeva historicky rekordní úrovně.

Podle ČSÚ došlo loni v ČR oproti roku 2023 k poklesu plochy umělého zalesňování o 5 728 hektarů (o 16,3%) na 29 494 hektarů. „Stále se sice jedná o poměrně rozsáhlé zalesňování, ale s odeznívající kalamitou jeho intenzita klesá a holiny, vzniklé zejména během kůrovcové těžby, postupně ubývají,“ uvádí ČSÚ. V oblasti zalesňování zcela převažuje sadba, jejíž podíl se již několik desetiletí pohybuje kolem 99% a loni činil 99,3% (29 276 hektarů). Při zalesňování se používá zejména sadební materiál lesních dřevin (sazenice). Loni se spotřebovalo 159 713 tisíc sazenic, z nichž 58,0% tvořily listnáče. Průměrná spotřeba sazenic byla 5 455 na hektar sadby, u listnatých dřevin 7 116 a u jehličnatých 4 125. V počtu vysazených sazenic na jednotku plochy opět došlo k poklesu. Na hektar se využívalo o 3,3% (185 ks) méně sazenic než v roce 2023. V absolutním množství se nejvíce sazenic spotřebovalo v případě buku (38 021 tisíc, 23,8% ze všech sazenic) a dubu (37 712 tisíc, 23,6% všech sazenic).

Loni také dosáhla rekordu přirozené obnova lesů v ČR. Za rok 2024 se přirozená obnova lesů uplatnila na 12 447 hektarech, a tvořila tak 29,7% z celkové plochy zalesňování a přirozené obnovy. Meziročně vzrostla plocha přirozené obnovy lesa o 2 881 hektar (o 30,1%). Dle dostupných údajů se jedná o nejvyšší hodnotu v historii ČR (původní rekord byl 10 088 hektarů v roce 2022). Skokový nárůst je patrný zejména od roku 2020, což souvisí s nutností znovu zalesnit rozsáhlé plochy po kalamitách, a to nejlépe s nižšími náklady než v případě umělé obnovy lesa. V přirozené obnově lesa převažovaly jehlič-

nany (52,4%), z dřevin se nejčastěji využíval smrk (40,2%) a buk (18,5%). Významně se uplatňuje také bříza (1 888 hektarů, 15,2% celkové přirozené obnovy), která je typickou pionýrskou dřevinou.

Podle dat z lesních hospodářských plánů a osnov se v ČR celková zásoba dříví od roku 1930 více než zdvojnásobila. V roce 1930 byla na úrovni 307,0 milionů kubíků a zatím nejvyšší hodnoty (702,9 milionů kubíků) dosáhla v roce 2018. Od tohoto roku vlivem kůrovcové kalamity postupně klesala a v roce 2024 činila 679,4 miliony kubíků. Průměrná zásoba pak vykazuje stejný trend, kdy vzrostla ze 130,4 kubíků na hektar v roce 1930 na maximální hodnotu 269,9 kubíků na hektar v roce 2018 a následně poklesla na 259,5 kubíků

na hektar v roce 2024. Celkový běžný přírůstek (CBP) se zvýšil z 9,2 milionů kubíků v roce 1950 na 21,9 milionů kubíků v roce 2024. Vyjádřeno v hektarových hodnotách došlo k nárůstu z 3,7 kubíku na hektar na 8,5 kubíku na hektar. CBP se tedy za posledních 74 let také více než zdvojnásobil.

Také u druhové skladby našich lesů došlo k významné změně. V roce 1950 měly jehličnany zastoupení 85,8%, do roku 2024 jejich plošný podíl klesl na 66,8%. Nejvíce se snížilo zastoupení smrku ztepilého ze 60,0% na 45%, a naopak narostly podíly buku lesního ze 4,6% na 10,0%, dubů z 3,6% na 8,0% a ostatních listnáčů ze 4,4% na 9,6%.

Redakce Agrobase

Krušné hory po imisní kalamitě: jak obnovit zdravé a odolné lesy?

Článek publikovaný v časopise *Journal of Forest Science* shrnuje informace o vývoji, degradaci a obnově lesních ekosystémů na náhorní plošině Krušných hor.

Popisuje historické příčiny kolapsu smrkových monokultur (emise SO_2 , nevhodná druhová skladba, patogeny), zásahy ke zlepšení půdních podmínek (vápnění, hnojení Mg) a především praktické postupy, jak přeměnit porosty náhradních dřevin (PND) na druhově a strukturně bohaté, klimaticky odolné lesy při přijatelných nákladech.

Autoři ukazují, že obnova Krušných hor probíhala v několika vlnách: od historického rozšíření buku a jedle přes masivní nástup smrkových monokultur a imisní kalamitu až po plošné zavádění porostů náhradních dřevin (PND) – zejména břízy, jeřábu, modřínu, smrku pichlavého.

K obratu přispělo odsíření zdrojů imisí a následná stabilizace chemismu půd, přičemž se nově negativně projevují dopady změny klimatu (sucho, větrné a námrazové epizody, kůrovec). Z toho plyne potřeba dlouhodobé adaptivní péče a promyšlené přeměny na pestré a víceetážové porosty.

Studie srovnává přínosy přirozené a umělé obnovy. V 6.–7. LVS (vyšší a horské polohy) se přirozená obnova autochtonních druhů jeví jako účinná a ekonomicky výhodná, protože má nižší počáteční náklady, obvykle menší poškození zvěří a umožňuje rychlejší raný vývoj bez intenzivní ochrany.

Uměle zakládané porosty na chudých či exponovaných stanovištích naopak čelí vyšším ekonomickým nákladům (ochrana, výchova), stresu suchem a biotickému poškození, a proto vyžadují precizní plánování výchovy porostů a s ní spjaté redukce hustoty.

Doporučení pro praxi:

- Maximálně využívat přirozené zmlazení a pracovat s mikroklimatem; tam, kde je třeba, doplňovat podsadbami po delší dobu, aby vznikla výšková diferenciace.
- Zajistit geneticky vhodný a kvalitní sadební materiál; u krytokořených sazenic bránit deformacím kořenů (mechanická stabilita).
- Přizpůsobit obnovní postup větrným pomě-

rům: volit šířku/délku obnovních prvků tak, aby se omezilo proudění vzduchu; preferovat clonné formy hospodaření a ponechat cca 10 % plochy přírodě blízkému vývoji.

- Zakládat a udržovat síť rozčleňovacích linek pro dlouhodobou výchovu a obsluhu porostů.
- Výchovu vést individuálně: pozitivní výběr perspektivních a cílových jedinců, udržovat dlouhé koruny a nízké těžiště (principy Bohdaneckého, výběrné postupy dle Schädalina).
- Na suchých a imisně zatížených místech pracovat s hustotou porostu (riziko poškození sněhem a námrazou vs. stabilita); omezit plošné schematické zásahy.
- Důsledně zvažovat náklady: přeměny porostů jsou finančně náročné, proto je nutná kombinace ekologických cílů a ekonomické optimalizace.

Modelové příklady hospodaření:

Velkoplošná holina: po přípravě půdy výsev pionýrské břízy (nízké vstupní náklady), následně mozaikové prosvětlování a postupné vnášení cílových dřevin podle typologických podmínek; v horizontu 70–80 let dosažení plného zápoje a přechod k bohatě strukturovanému porostu s vysokou odolností.

Zbytkové porosty cílových dřevin: ověřit genetickou vhodnost, odstranit stanovištně nevhodné příměsi, připravit půdu a pod ochranou horní etáže obnovit cílové klimaxové dřeviny; dlouhodobě udržovat výškovou diferenciaci a mozaikovitou strukturu porostu při minimální nutné výchově a s ohledem na lokální hydrologii stanoviště.

Obnova Krušných hor vyžaduje adaptivní hospodaření zaměřené na druhovou pestrost, vertikální strukturu a dlouhodobou odolnost. Přirozená obnova, kde to podmínky dovolí, snižuje náklady a zvyšuje stabilitu porostu. Umělá obnova má své místo tam, kde je to nutné, ale musí být přesně zacílená a ekonomicky obhajitelná. Cílem je funkční klimaticky odolný les s udrženími produkčními i mimo-produkčními funkcemi.

Článek je ke stažení zde:

doi.org/10.17221/34/2025-JFS

Podle originálu připravil: *Jakub Černý, VÚLHM, v. v. i., e-mail: cerny@vulhmop.cz*

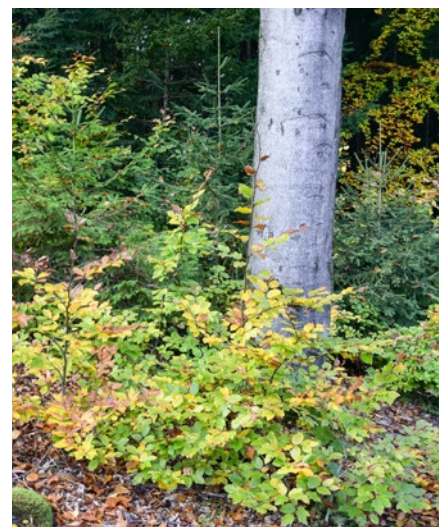
Náhradní porost břízy podsázený smrkem, Krušné hory, autor Jan Řezáč

Smrk, nebo buk? Smíšené lesy jsou stabilnější než monokultury

Nový článek publikovaný v časopise *Zprávy lesnického výzkumu 3/2025* ukazuje, že smíšené a strukturně bohaté porosty smrku a buku vykazují vyšší stabilitu a odolnost než monokultury.

Buk rostoucí pod smrkem vytváří základ pro nestejnověký, vícevrstvý smíšený porost

Přirozené zmlazení buku a smrku

Dendrochronologické analýzy z výzkumných ploch na Školním lesním podniku Křtiny, Masarykův les potvrzují, že druhová a věková diverzita zlepšuje reakci stromů na klimatické extrémní a podporuje jejich růst. Studie přináší důležité poznatky pro adaptivní hospodaření se smrkem a buku ve střední Evropě.

Výzkum řešený během projektu „Bohatě strukturované smíšené porosty jako klíčová forma adaptace lesního hospodářství na probíhající změny klimatu“ vycházel z dlouhodobých dat získaných z letokruhů smrku a buku (1867–2022) a hodnocení přírůstu kruhové výčetní základny (BAI).

Vědci porovnávali monokultury smrku, stejno-
věké směsi smrku a buku a nestejnověké bo-
hatě strukturované smíšené porosty. Analýza
ukázala, že monokultury smrku sice dosahují

vyšší průměrné výčetní tloušťky, ale vykazují nižší stabilitu a citlivěji reagují na klimatické výkyvy.

Naopak smíšené porosty, zejména nestejnověké, byly stabilnější a vykazovaly vyrovnanější radiální přírůst. Přítomnost buku měla pozitivní vliv na smrk, protože snižovala konkurenci o vodu a umožňovala díky vzájemné komplementaritě efektivnější využití zdrojů. Buk také přispěl k lepší stabilitě růstu a vyššímu BAI porostů při období sucha a jiných extrémních událostech.

Doporučení pro praxi:

- Podporovat smíšené porosty smrku a buku, protože druhová diverzita zvyšuje stabilitu a dlouhodobou produkci.
- Preferovat nestejnověké a vícevrstvé porosty, které lépe odolávají klimatickým

extrémům.

- V monokulturách smrku počítat s vyšší variabilitou růstu a větším rizikem destabilizace.
- Buk ve směsi stimuluje růst smrku a přispívá k efektivnějšímu využití vody a živin z půdy.
- Adaptivní lesnické strategie by měly kombinovat hospodářské i ekologické cíle a opírat se o dlouhodobé výzkumné experimenty.

Vědci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství, v. v. i., a Mendelovy univerzity v Brně ve studii potvrzují, že smíšené a strukturně pestré porosty smrku a buku představují perspektivní cestu k udržitelnému hospodaření v měnícím se klimatu. Podpora diverzity není jen ekologicky přínosná, ale i ekonomicky výhodná, protože stabilnější porosty lépe odolávají disturbancím a zajišťují dlouhodobou produkci.

Článek „Konkurenční vztahy dřevin v porostech buku lesního a smrku ztepilého a jejich vliv na produkci v různých typech a stupních smíšení“ je ke stažení zde:
doi.org/10.59269/ZLV/2025/3/765

Podle originálu připravil
Jakub Černý, VÚLHM, v. v. i.
e-mail: cerny@vulhmop.cz
Foto Jan Řezáč

Už víme, jak spolehlivě rozlišit lípu srdčitou a lípu velkolistou

Jedno z adaptačních opatření pro zajištění ekologické stability lesních ekosystémů a ochrany genofondu domácích, změnou klimatu ohrožených populací lesních dřevin je využít jejich minoritní druhy přirozeně se vyskytující jen sporadicky. Zajímavými dřevinami, jejichž vyšší zastoupení by prospělo stabilitě našich lesů, jsou lípy.

Skupinka lip srdčitých v lesním porostu na Pelhřimovsku, autor Jaroslav Dostál

Výzkumu významných lokálních populací lípy srdčité a lípy velkolisté se věnují vědci z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. ve spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brně. V současnosti řeší určování (rozlišování) jednotlivých druhů pomocí genetických metod, a to během realizace projektu „Využití analýz DNA pro účely zachování žádoucí genetické diverzity uznaných zdrojů kvalifikovaného reprodukčního materiálu a pro genetickou charakterizaci populací méně běžných autochtonních druhů lesních dřevin“.

Genetická diverzita populací hraje zásadní roli při zajišťování schopnosti druhů odolávat různým biotickým a abiotickým stresům v měnících se podmínkách prostředí. U lesních porostů lip nebylo v ČR genetické šetření dosud realizováno.

Znalosti o genetické diverzitě populací lesních dřevin v České republice jsou stále nedostatečné. V souvislosti s nutnou změnou druhové skladby lesních porostů musíme zacílit pozornost i na méně zastoupené druhy lesních dřevin.

Zejména pro získání kvalitního reprodukčního materiálu je nezbytné správně určit druhy, jejichž jasné určování na základě morfolo- gických znaků bývá v některých případech

složitě. Právě rozlišení jednotlivých druhů lip je značně obtížné kvůli velké variabilitě rozlišujících znaků a výskytu četných hybridů.

Zatímco lípa srdčitá je málo proměnlivou dřevinou s malou variabilitou mezi populacemi, lípa velkolistá je naopak mimořádně proměnlivým druhem, jehož variabilita se projevuje i např. existencí několika poddruhů, které nejsou morfologicky ostře vyhraněny, takže je jejich rozlišování problematické. V případě vzácného poddruhu lípy velkolisté červenavé může dokonce dojít k záměně s lípou srdčitou.

Další obtíže při určování vznikají u přechodných typů mezi oběma domácími druhy, kdy nelze jednotlivé stromy k určitému druhu jednoznačně přiřadit. V těchto případech se většinou jedná o přírodní křížence lípy srdčité a lípy velkolisté, kteří se vyznačují přechodnými znaky mezi oběma rodiči.

Vědci z VÚLHM pro určení druhové příslušnosti, zjištění potenciálních hybridů a posouzení genetické diverzity vybraných populací lípy srdčité a lípy velkolisté zpracovali a aplikovali analýzy mikrosatelitových markerů. Pro studii odebrali genetický materiál z 250 stromů lípy srdčité a lípy velkolisté z osmi co nejvíce odlišných lokalit.

Po zpracování genetické analýzy provedli verifikaci druhového určení jedinců v terénu a podle morfologických znaků si potvrdili, že identifikace druhové příslušnosti jedinců na základě provedených analýz byla správná. Do celkového vyhodnocení DNA analýz tak zahrnuli pouze 240 přesně geneticky a morfologicky identifikovaných jedinců studovaných druhů, tedy 122 jedinců lípy srdčité a 108 jedinců lípy velkolisté.

Vědcům se podařil významný objev, kdy na rozdíl od zahraničních studií využívajících marker Tc918 pouze u lípy velkolisté, zjistili, že marker Tc918 lze s úspěchem zařadit do genetických analýz i u lípy srdčité. Pro druhové rozlišení lípy srdčité od lípy velkolisté byly tedy identifikovány dva vhodné diagnostické SSR markery Tc8 a Tc918.

Zastoupení lípy srdčité se během uplynulých tří staletí v lesních porostech silně zredukovalo v důsledku intenzivního zavádění smrkových a borových monokultur. V současnosti by tak její větší rozšíření mohlo přispět k obohacení a zvýšení stability lesních ekosystémů.

Lípa velkolistá je v lesích ještě méně zastoupeným druhem, který oproti lípě srdčité roste i ve vyšších polohách, kde může vhodně doplňovat druhovou skladbu. Častěji se uplatňuje i na teplejších a slunnějších stanovištích s bazičtějšími půdami, takže ji lze využít i k obnově rozpadajících se nestabilních porostů jehličnanů.

Malá pozornost, která se věnuje méně běžným lesním dřevinám, se projevuje nedostatečným uznáváním pouze malého množství kvalitních zdrojů reprodukčního materiálu, což výrazně omezuje jejich širší využívání k obnově lesa. Při uznávání porostů je potřeba zohlednit i povinnost naplnění požadavku evropské legislativy, kdy smí být do oběhu uváděno pouze osivo s minimálně 99% druhovou čistotou. To by však genetické analýzy realizované v širším měřítku u lokálních populací málo zastoupených lesních dřevin mohly změnit.

Připravil Ing. Jan Řezáč
e-mail: rezac@vulhm.cz

Přirozená obnova smrku na výsypkách je úspěšnější než rekultivace

*Přirozená obnova lesů na výsypkách po těžbě hnědého uhlí může být efektivnější než tradiční rekultivační postupy. Ukázala to nová studie týmu vědců z Univerzity Karlovy, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., a Biologického centra AV ČR, která byla publikovaná v časopise *Ecological Engineering*.*

Výzkum se zaměřil na porovnání růstu čtrnáct let starých smrků ztepilých v podrostu pionýrských dřevin na sukcesních (přirozeně se vyvíjejících) plochách a smrků vysazených na technicky rekultivovaných lokalitách v Sokolovské pánvi.

Hlavní výsledky

- Smrky rostoucí v přirozeně se vyvíjejících porostech byly výrazně vyšší a měly více chlorofylu a fosforu v jehlicích, zároveň vykazovaly vyšší podíl mykorhizních kořenových špiček.
- Půda na sukcesních plochách měla nižší pH a současně vyšší obsah ergosterolu i silnější mykorhizní kolonizaci kořenů, což dohromady vytváří příznivější podmínky pro růst smrku.
- Ačkoliv byla hustota mladých smrků na sukcesních plochách výrazně nižší než na rekultivovaných (cca 700 vs. 11 600 ks/ha), jednotlivé stromy v sukcesi prosperovaly lépe.

Význam pro praxi

Studie naznačuje, že běžná technická rekultivace, tedy plošné srovnání terénu a výsadba velkého počtu sazenic může vést k méně příznivým podmínkám než ponechání ploch přirozené sukcesie. Přirozený vývoj v kombinaci s pionýrskými dřevinami vytváří prostředí, které podporuje růst cílových klimaxových hospodářských dřevin, jako je smrk. Tyto dřeviny se sem šíří přirozenou obnovou, ale jistě by bylo možno jejich rozvoj podpořit i podsadbou vhodných cílových dřevin.

„Naše výsledky ukazují, že pokud ponecháme prostor pionýrským dřevinám a využijeme jejich pozitivní vliv, mohla by být obnova lesa na výsypkách levnější, efektivnější a ekologicky udržitelnější. Obnova půdy pomocí pionýrských porostů by mohla být např. kombinována s doplňkovou podsadbou cílovými klimaxovými dřevinami a pěstebními zásahy,“ říká hlavní autorka studie Dr. Olga Vindušková z Univerzity Karlovy.

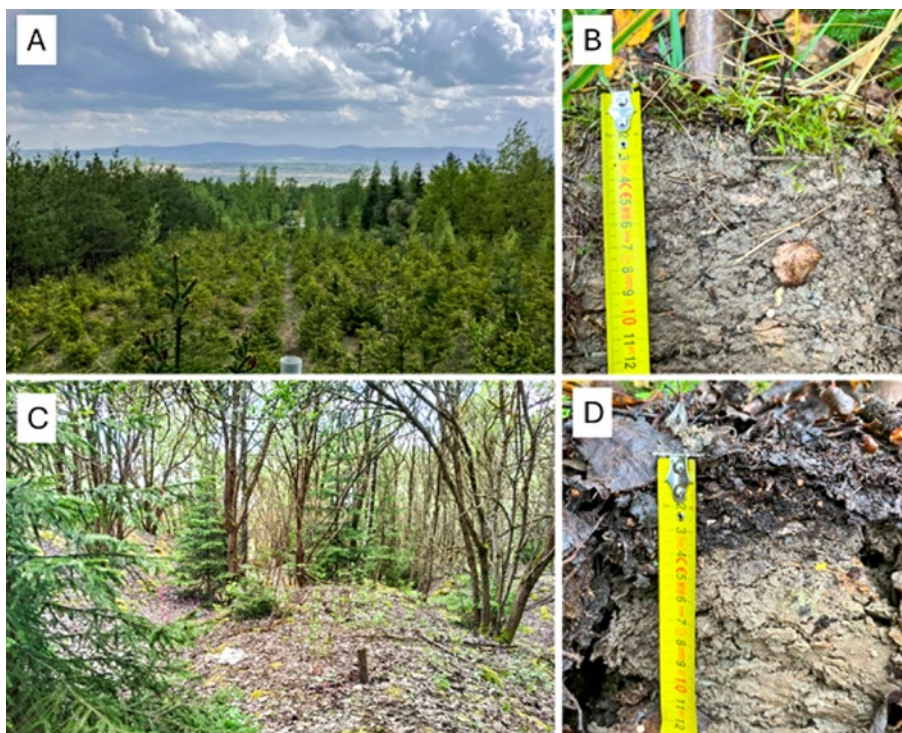
Výzkum finančně podpořila Technologická agentura ČR jako součást programu SIGMA

(projekt č. TQ03000234 Meliorační potenciál pionýrských druhů dřevin při obnově kalamiťních holin a degradovaných stanovišť).

Obnova a životaschopnost přirozeně vzniklých porostů je vyšší než člověkem řízený proces.

Článek „Natural regeneration of Norway spruce under pioneer trees outperforms conventional reclamation on post-mining sites“ je volně ke stažení v plném znění na: doi.org/10.1016/j.ecoleng.2025.107812

Podle originálu připravil
Jakub Černý, VÚLHM, v. v. i.
e-mail: cerny@vulhmop.cz

Srovnání růstu 14letého smrku sázeného přímo do hlušiny v rámci tradiční rekultivace (A), bez výrazného vývoje půdních horizontů (B), s přílehlou plochou vyvíjející se spontánní sukcesí (40 let od nasypání hlušiny). Zde se v podrostu pionýrských dřevin (lívka, topol osika, bříza) přirozeně obnovuje smrk, který vykazuje vyšší růst (C). Důvodem je meliorační vliv pionýrů na půdní vlastnosti, zejména na pH, které je zde optimálnější díky vyšší akumulaci organické hmoty, která půdu přirozeně okyseluje. Optimálnější pH pak zřejmě pozitivně ovlivňuje dostupnost živin i rozvoj ektomykorhizních hub. Autorky: Doubravka Šimánová, Olga Vindušková

Digitální zemědělství: spojení technologií v jeden funkční ekosystém

Zemědělství prochází v posledních letech zásadní proměnou. Přísnější regulační požadavky, rapidně rostoucí ceny vstupů, klimatická volatilita i nedostatek pracovních sil staví podniky do situace, kdy tradiční způsoby hospodaření již přestávají stačit. A přestože se objevují stále nové technologie, jako jsou robotické systémy, senzory, autonomní technika či drony, jejich skutečný dopad závisí především na tom, jak dobře jsou propojeny v jeden funkční celek.

Maximálního přínosu může precizní zemědělství dosáhnout až ve chvíli, kdy jsou jednotlivá data propojena s dalšími zdroji informací a farma může pracovat v jednom uceleném systému. Takový přístup umožňuje využívat dostupné informace jako podklad pro ekonomicky i agronomicky správná rozhodnutí a konkrétní aplikace v terénu.

Výrazným tématem v precizním zemědělství jsou dnes drony. Jsou atraktivní, rychle se vyvíjejí, snadno ukazují viditelné výsledky a pro mnoho podniků představují další krok v digitalizaci. Je proto přirozené, že zájem o ně rychle roste a jejich role v zemědělství je stále důležitější. Zásadní změnu však přinese až uvolnění legislativních omezení a jejich plné využití při cílených aplikacích, především přípravků na ochranu rostlin.

Platforma Agdata využívá dronová data jako jednu z nedílných vrstev moderního preci-

zního hospodaření – spolu se satelitními snímky, relativním výnosovým potenciálem, půdními analýzami, vegetačními indexy či telemetrií techniky.

TECHNOLOGICKÉ TRENDY: OD EFEKTIVNÍCH NÁSTROJŮ K SYSTÉMOVÝM ŘEŠENÍM

Hlavním trendem současnosti je odklon od izolovaných technologií. S rostoucím množstvím dostupných technologií se farmy a zemědělské podniky přirozeně posouvají od samostatných nástrojů k propojeným, komplexním řešením. Nejde tedy o to, zda mají k dispozici chytré rozmetadlo, postřikovač, senzory, satelitní data či zmiňované drony, ale o to, jak dobře jsou tyto technologie schopné spolupracovat a dlouhodobě vytvářet konzistentní a využitelný obraz o stavu pozemků.

Automatizace agronomických operací

Technologie se už dnes nezaměřují pouze na sběr dat, ale také na jejich interpretaci. Moderní systémy dokážou navrhnout dávkování hnojiv, vyhodnocovat rizika, upozorňovat na anomálie nebo porovnávat historický vývoj. Tím nahrazují časově náročné manuální činnosti a poskytují agronomům podklady pro rychlejší a přesnější rozhodování.

Přesné hospodaření a náklady pod kontrolou

Zemědělské podniky stále více využívají ekonomické modely hospodaření a sledují návratnost jednotlivých zásahů. Digitalizace umožňuje přesnější plánování nákladů, predikci rizik, optimalizaci spotřeby vstupů a dlouhodobou stabilizaci výnosů.

Standardizace a kompatibilita

Schopnost jednotlivých nástrojů spolu komunikovat je nezbytným předpokladem efektivního využití dat v praxi. Integrace prostřednictvím ISO-BUS, Task Controlleru či API umožňuje přenášet informace napříč technickou bez nutnosti složitého přepisování. Díky tomu může mít farma jeden centrální systém,

který propojuje všechny součásti provozu a zpřístupňuje je v jednotné podobě.

DOTAČNÍ POLITIKA: SPRÁVNÝ SMĚR, ALE S DŮRAZEM NA VYUŽITÍ

Strategický plán SZP 2023–2027 nasměroval zemědělské podniky k větší digitalizaci, preciznímu hospodaření a zavádění technologií s prokazatelným dopadem na udržitelnost. Řada podniků již má podané nebo schválené projekty, které zahrnují variabilní aplikaci hnojiv, moderní senzorické a telemetrické technologie, software pro řízení podniku, robotizaci či modernizaci aplikační techniky.

Pro mnoho podniků představují tyto programy významnou příležitost, která může zásadně urychlit technologický posun. Úspěch však závisí na tom, zda jsou nové technologie integrovány do každodenní praxe. Právě projekty bez jasné metodiky, systémové práce a návaznosti dat selhávají nejčastěji.

Agdata proto pomáhá podnikům nejen splnit požadavky projektů, ale především skutečně využít technologický potenciál v praxi, tak, aby podaná dotace znamenala reálné zlepšení efektivity i výsledků hospodaření.

Pokud v oblasti precizního zemědělství realizujete projekt nebo vás čeká jeho implementace, v Agdata jsme připraveni vám s celým procesem pomoci.

ROK 2026: TECHNOLOGIE, KTERÉ BUDOU FORMOVAT ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

V roce 2026 bude hrát klíčovou roli schopnost farem pracovat s pokročilými technologiemi a přesnými daty. Prediktivní modely a simulace scénářů umožní na základě historických dat, aktuálních snímků či meteorologických informací modelovat výnosový potenciál jednotlivých pozemků, odhadovat dostupnost živin či vyhodnocovat rizika sucha. Na tento přístup navazuje také koncept digitálního

Snímek z dronu v aplikaci Agdata

dvojčete farmy – digitálního modelu pozemků, hydrologie, terénu a půdních vlastností, který umožní plánovat zásahy na úrovni konkrétních zón a předvídat jejich dopady.

Významný posun nastane i v oblasti automatizace. Tvorba aplikačních map se bude stále více odehrávat v reálném čase, bez potřeby složitých ručních úprav, a zásadní roli bude mít jejich přímé nahrávání do strojů – tak, jak již dnes umožňuje platforma Agdata. Tento proces dále zefektivní sjednocování datových standardů napříč výrobci techniky, které sníží nutnost manuální administrace a usnadní propojení různých zařízení.

Autonomní a poloautonomní prvky pak převzou část opakovaných operací, zejména tam, kde je nezbytná vysoká přesnost a konzistence. Kombinace těchto trendů povede k vyšší efektivitě, přesnějším zásahům a kvalitnějšímu využívání získaných informací.

UMĚLÁ INTELIGENCE: SKVĚLÝ POMOČNÍK PRO MODERNÍ AGRONOMIÍ

AI se dnes stává aktivním pomocníkem agronoma a přebírá část úkolů, které jsou časově náročné nebo příliš komplexní na to, aby je bylo možné efektivně řídit pouze manuálně. Součástí platformy Agdata je i AI asistentka Agáta, která už nyní poskytuje různá agronomická doporučení, kontextové informace a mnoho dalšího.

V platformě Agdata však největší přínos AI spočívá v interpretaci rozsáhlých datových sad, optimalizaci navržené mapy zonace. AI dokáže analyzovat variabilitu pozemků, optimalizovat dávkování, predikovat, vytvářet aplikační mapy nebo srovnávat trendy napříč několika sezónami.

Cílem umělé inteligence však není zcela nahradit agronoma, ale poskytnout mu nástroj, se kterým se zvýší jeho přesnost práce, sníží se rizika a urychlí se datově orientované rozhodování. AI tedy jen posílí roli agronoma a umožní mu se soustředit na strategické řízení podniku, místo řešení rutinních činností.

BIG DATA A DIGITALIZACE: INFORMACE JAKO ZÁKLADNÍ VÝROBNÍ FAKTOR

Zatímco v minulosti byla hlavním zdrojem informací především agronomická zkušenost a vizuální kontrola porostu, dnešní zemědělství stále více stojí na měřitelných a objektivních datech. Ta umožňují přesně identifikovat rozdíly mezi jednotlivými částmi pozemku, plánovat zásahy podle skutečné potřeby, sledovat dlouhodobé trendy, zpřesňovat hnojení i ochranu rostlin a zároveň vyhodnocovat návratnost investic.

Digitalizace proto již není jen volitelným nadstandardem, ale zásadním krokem k dlouhodobé efektivitě a ekonomické stabilitě zemědělských podniků.

Aplikační mapa v systému Agdata

Agdata na Agritechnica 2025: potvrzení trendů
V listopadu letošního roku se Agdata zúčastnila mezinárodního veletrhu Agritechnica v Hannoveru, nejvýznamnější evropské akce zaměřené na zemědělské inovace. Díky podpoře Ministerstva průmyslu a obchodu jsme mohli být součástí oficiálního českého stánku. Účast nám umožnila představit a lépe přiblížit náš datový ekosystém a ověřit si, že témata jako integrace dat, automatizace procesů, zapojení AI či využití satelitních a dronových snímků patří mezi klíčové oblasti, které dnes zemědělci napříč Evropou intenzivně řeší.

Agritechnica byla zároveň významnou příležitostí setkat se s našimi partnery, navázat novou spolupráci a sdílet zkušenosti s odborníky z celého světa. Ukázala také, že české technologie mají v Evropě své pevné místo a že směr, kterým se ubírá digitalizace českého zemědělství, je plně v souladu s globálními inovacemi.

ZÁVĚR: BUDOUCNOST PRECIZNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ BUDE O KOMPLEXNÍM PŘÍSTUPU

Satelity, drony, N-senzory či autonomní stroje jsou důležitými součástmi moderního zemědělství. Samy o sobě však nemají sílu zásadně změnit způsob hospodaření. Skutečná transformace nastává až ve chvíli, kdy jsou jednotlivé technologie propojeny do jednoho funkčního systému – od sběru dat přes jejich interpretaci až po provedení zásahů na poli.

Budoucnost českého zemědělství bude stát na třech pilířích: datech, integraci a automatizaci. Podniky, které dokážou tyto pilíře vzájemně propojit, získají stabilitu, efektivitu i konkurenční výhodu v prostředí, které bude v dalších letech stále více záviset na přesných informacích a kvalitním řízení.

Tým Agdata

At' je Váš rok 2026
úrodný na úspěch i dobrá rozhodnutí

PF 2026

Krásné svátky a klidnou zimní sezónu
Vám přeje tým Agdata

Tři výjimečné příběhy. Agrární komora ČR natočila seriál o českých potravinách

Agrární komora ČR spustila videocyklus s názvem Tři výjimečné příběhy, který je zaměřený na české zemědělství a české potraviny. Na příkladech Věstarské cibule, Chelčicko-Lhenického ovoce a Třeboňského kapra ukazuje, kolik je za kvalitní produkci práce, starostí a také nezbytných vědomostí. Premiéra prvního dílu nového seriálu, který volně navazuje na předchozí série Žijeme jídlem, měla premiéru ve středu 5. listopadu na internetové televizi Stream, další dva následovaly každou středu.

Cílem nového seriálu Agrární komory ČR je nejen propagovat kvalitní domácí produkci, ale také informovat širokou veřejnost o režimech jakosti tuzemských zemědělských produktů a potravin. Proto byly vybrány produkty, které jsou držiteli unikátního evropského označení kvality a výjimečnosti. Jedná se konkrétně o Chráněné označení původu (CHOP) u Věstarské cibule a Chráněného

zeměpisného označení (CHZO) u Chelčicko-Lhenického ovoce a Třeboňského kapra.

Na konkrétních příbězích cibule, ovoce a kapra cyklus seriál ukazuje, jak jsou tyto produkty výjimečné a jejich produkce je navázaná na místní přírodní podmínky, bohatou tradici, umění a dovednost lidské práce, vědomosti a téměř každodenní péči. Součástí je

také jejich výsledné přetvoření do kvalitních, chutných a bezpečných potravin umístěných na český i evropský trh a ukázka jejich praktického využití v kuchyni.

„Garance původu je jednou z hlavních cest, jak si členské země chrání ve stále více se globalizujícím světě svou kulturní, gastronomickou a místně specifickou rozmanitost a bohatství zemědělské výroby a jejího zpracování,“ uvedl prezident Agrární komory ČR Jan Doležal. „Systémy značení zemědělské produkce a potravin EU tímto způsobem ochraňují historické poznatky a znalosti producentů, identifikují a zaručují pravost produktů, garantují ke krajinně šetrné podmínky jejich výroby, ale i technologické procesy jejich zpracování a know-how. Jejich souhrnným cílem je zajistit spotřebitelům jistotu unikátnosti zemědělské produkce a potravin jak na trhu každé z členských zemí, tak v celé EU i pro jejich umístění a propagaci na trzích třetích zemí,“ dodal.

Každý díl, který trvá kolem 20 minut, začíná návštěvou pole, sadu nebo láně. Moderátorka Dominika vyzpovídá zástupce farmy, který popisuje, s jakými nástrahami se během práce potýká i jakou radost mu následně přináší její výsledky. Následuje praktické využití zemědělské produkce v kuchyni a ukázka tří méně obvyklých receptů, v nichž jsou využity právě cibule, jablka a kapr. Součástí jednotlivých epizod je také stručná historie a význam značek CHZO a CHOP, k nimž vystupují odbornice ze spolku Česká zeměpisní označení Žaneta Vinopalová a Kateřina Dlabolová.

První díl o Věstarské cibuli byl zveřejněn 5. listopadu na internetové televizi Stream, další následovaly vždy ve středu 12. a 19. listopadu. Video jsou následně k dispozici také o dva dny později na webu Žijeme jídlem (www.zijeme-jidlem.cz) a kanále YouTube (<https://>

www.youtube.com/@Zijemejidlem], dále také na internetových stránkách Agrární komory ČR. Seriál finančně podpořilo Ministerstvo zemědělství z národního titulu Podpora projektů nestátních neziskových organizací pro rok 2025.

O ČEM JSOU JEDNOTLIVÉ DÍLY?

Všestarská cibule

První díl se odehrává v Zemědělském družstvu Všestary na Královéhradecku, kde se pěstuje proslulá Všestarská cibule. Předsedkyně Monika Nebeská popsala zajímavosti o pěstování této výjimečné plodiny, jak probíhá sklizeň i co obnáší její skladování. Závěrem dostali diváci tip, jak si připravit výbornou bramborovo-cibulovou tortillu.

Chelčicko-Lhenické ovoce

Děj druhého dílu se diváky zavede do podniku Zemcheba Chelčice. V této oblasti jižních Čech má pěstování ovoce, které je unikátní a plně šťávy, více než 700letou tradici. Moderátorka se s předsedou družstva Jaroslavem Muškou podívala do sadů, kde se pěstují jablka, hrušky, třešně, švestky, ale i červený a černý rybíz. Pomohla sklízet jablka a navštívila také zázemí, kde se ovoce zpracovává například do ovocných šťáv a dřenů. Nakonec uvařila slaný jablečný tart s kozím sýrem a tymiánem.

Třeboňský kapr

Třetí a závěrečný díl je zaměřený na výjimečný příběh Třeboňského kapra. Prostřednictvím vyprávění místních profesionálních rybářů pod vedením Zdeňka Eiserta z Rybářství Třeboň se představí celý proces chovu kapra od líhně až po výlov, který probíhal u největšího českého rybníka Rožmberk. Z tradičního kapra pak vznikl filet na másle s koprovou omáčkou.

Barbora Pánková, tisková mluvčí AK ČR

Podzimní dotace pro zemědělce: známe letošní výsledky

Státní zemědělský intervenční fond zveřejnil doporučené projekty ze 6. kola Strategického plánu SZP a letošní výsledky potvrzují, že zájem o investice do zemědělství i souvisejících odvětví nadále roste. Podporu získaly stovky projektů napříč živočišnou výrobou, rostlinnou výrobou, zpracováním, inovacemi i lesnickými intervencemi. Níže přinášíme přehled nejdůležitějších záměrů a oblastí, které byly letos nejúspěšnější.

INVESTICE DO ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKŮ (33.73)

Projekty do dvou milionů korun v živočišné výrobě

V tomto záměru Státní zemědělský intervenční fond obdržel 702 žádostí, z toho 361 doporučil a 341 nedoporučil. Minimální bodová hranice činila 26 bodů (při rovnosti bodů rozhodovala výše požadované dotace). Záměr je určen pro podniky do 150 hektarů a projek-

ty zaměřené na modernizaci stájí, technologie chovu a zlepšení podmínek pro skot, prasata, drůbež i další živočišné druhy.

Projekty do dvou milionů korun v rostlinné výrobě

Celkem SZIF obdržel 1156 žádostí, z nichž doporučil 503, nedoporučil 652. Minimální bodová hranice činila 23 bodů (v případě rovnosti rozhodovala výše dotace). SZIF podpořil

investice do modernizace pěstebních postupů, nákupu strojů, technologií pro skladování nebo zpracování plodin. Úspěšné projekty prokázaly výrazné zlepšení efektivity nebo kvality produkce.

Skot

Celkem žadatelé podali 401 žádostí, z nichž SZIF doporučil 144, nedoporučil 257. Minimální bodová hranice činila 62 bodů. Podpora mířila na modernizaci chovu skotu, rekonstrukci budov, technologická řešení pro řízení stáda nebo zlepšení welfare. Uspěl vysoký počet projektů zaměřených na obnovu a rozvoj farem.

Prasata

Žadatelé podali 71 žádostí, z nichž SZIF doporučil 14, nedoporučil 57. Minimální počet bodů pro doporučení činil 58 bodů. Projekty se týkaly zejména modernizace chovu selat či prasat ve výkrmu, rekonstrukcí stájí a investic do technologií. Doporučení získaly žádosti splňující minimální bodovou hranici.

Drůbež

Žadatelé podali 62 žádostí, z nichž SZIF doporučil 26, nedoporučil 36. Minimální bodová hranice činila 46 bodů. Žadatelé modernizovali drůbežárny, zlepšovali klima, obnovovali technologické vybavení a zaváděli nové systémy ustájení. Podporovány byly projekty posilující hygienu a efektivitu provozů.

Ostatní živočišná výroba

SZIF obdržel 38 žádostí, doporučil 17, nedoporučil 20. Minimální bodová hranice činila 42 bodů. Do této kategorie spadají chovy ovcí, koz, koní, králíků, běžců, hmyzu nebo farmové zvěře. SZIF doporučil jen omezené množství projektů vzhledem k vysoké konkurenci v záměru.

Rostlinná výroba

SZIF obdržel 322 žádostí, z nichž doporučil 104, nedoporučil 218. Minimální bodová hranice činila 61 bodů. Šlo o rozsáhlejší projekty, například modernizace skladovacích kapacit, investice do strojů nebo rekonstrukce budov.

Réva vinná

Žadatelé odeslali 152 žádostí, SZIF doporučil 19,

nedoporučil 133. Minimální bodová hranice činila 32 bodů. Podpořeny byly investice do obnovy vinic, technologií pro sklepní hospodářství i modernizace zpracování hroznů.

Welfare drůbeže

Žadatelé zaslali 28 žádostí, SZIF všechny doporučil. Minimální počet bodů činil 12. Tento záměr se tradičně vyznačuje vysokou úspěšností. Doporučeny byly projekty zajišťující lepší podmínky ustájení, větrání, osvětlení a technologií pro péči o drůbež.

Welfare prasnic

Žadatelé zaslali 13 žádostí, SZIF všechny doporučil. Minimální bodová hranice činila 17 bodů. Podpořeny byly projekty zaměřené na zlepšení ustájení prasnic a podmínky jejich chovu.

INVESTICE DO ZPRACOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ (34.73)

Záměr a

SZIF obdržel 239 žádostí, z nichž všechny doporučil. Minimální bodová hranice činila 15 bodů. Investice cílí na modernizaci výroby, rozšíření kapacit, energetická opatření nebo inovace v potravinářském zpracování.

Záměr b

SZIF obdržel 329 žádostí a doporučil jich 326. Minimální bodová hranice činila 9 bodů.

Záměr c

Žadatelé podali 33 žádostí, SZIF doporučil všechny. Minimální bodová hranice činila 15 bodů.

PODPORA MLADÝCH ZEMĚDĚLCŮ (49.75)

Záměr Muži

SZIF obdržel 823 žádostí a doporučil jich 565. Minimální hranicí bylo 25 bodů.

Záměr Ženy

SZIF obdržel 469 žádostí a doporučil jich 323. Minimální bodová hranice činila 30 bodů.

OBNOVA KALAMITNÍCH PLOCH (38.73)

SZIF obdržel 54 žádostí a všechny doporučil. Minimální hranice činila 15 bodů.

OCHRANA MELIORAČNÍCH A ZPEVNŮJÍCÍCH DŘEVIN (39.73)

SZIF obdržel 46 žádostí a všechny doporučil. Minimální bodová hranice činila 15 bodů. Podporovány byly projekty zaměřené na obnovu porostů, ošetření dřevin a ekologické funkce lesa.

PŘEMĚNA POROSTŮ NÁHRADNÍCH DŘEVIN (44.73)

SZIF obdržel 9 žádostí a všechny doporučil. Minimální bodová hranice činila 65 bodů. Doporučeny byly projekty zaměřené na přeměnu nestabilních porostů na druhově pestřejší a dlouhodobě odolnější lesní ekosystémy.

GRANTEX
AGRO

Vážení zemědělci,

děkujeme vám za každodenní práci,

která má skutečný dopad na každého z nás. Rok 2025 byl plný změn, nových pravidel i výzev v oblasti zemědělských dotací, ale také příležitostí, které jste dokázali proměnit ve výsledky.

Do roku 2026 vám přejeme dostatek příležitostí, jasná pravidla a úspěchy ve všech dotačních i investičních záměrech. At je pro vás příští rok obdobím růstu.

ONDŘEJ HORČIČKA
Managing Partner, Grants

dotace@grantex.cz
www.grantexagro.cz

Vážíme si vaší práce a rádi vám i nadále budeme stát po boku na cestě k úspěšným projektům. Přejeme vám klidné Vánoce a do nového roku hodně energie, hojnosti a dobrého počasí.

INOVACE PŘI ZPRACOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUKTŮ (51.77)

SZIF obdržel 7 žádostí a všechny doporučil. Minimální bodová hranice činila 13 bodů. Podporovány byly projekty zaměřené na zavádění moderních technologií, automatizaci a energetickou efektivitu.

Co nyní čeká úspěšné žadatele

Gratulujeme všem úspěšným žadatelům, kteří nyní vstupují do další fáze administrace. Je třeba doplnit povinné dokumenty, aktualizovat žádost a zajistit dodržení všech lhůt poskytovatele. Správně připravená dokumentace je zásadní pro hladké schválení projektu a následné čerpání. S administrativními kroky a ohlédáním důležitých termínů vám pomohou naši dotační specialisté.

Váš tým Grantex

Pivní válka v Království českém

Pivo u nás bylo odjakživa oblíbeným nápojem, a tak na něm vydělávali nejen pivovarníci a hospodští, ale také korunované hlavy. Když panovník potřeboval peníze na svatbu dcery či na vedení války anebo doplnit poloprázdnou pokladnu, prostě zvýšil daň z piva. Nejinak tomu bylo za císaře pána Františka Josefa I.

Zdražení piva vždy vyvolává nelibost veřejnosti. Lidé si zahartusí, omezí spotřebu, ale po krátkém čase se vše vrátí do starých kolejí. Jednoho dne však i příslovečný džbán trpělivosti přetekl. Stalo se tomu v roce 1903, kdy byla v Čechách nově zvýšena daň z piva, tzv. zemská dávka pivní. Připomeňme si dnes už zapomenutou „pivní válku“, jak ji podrobně popsal Josef Staněk v knize *Blahoslavený sládek* (Práce, Praha 1984).

Úmysl to byl vlastně bohubilý. Nově vyměřená daň z piva měla v tehdejším Království českém sloužit ke zvýšení platů učitelů a profesorů. Avšak jak známo, dobrými úmysly bývá dlážděna cesta do pekla. Nejenže v Praze vypukly demonstrace, ale lidé se rozhodli bojkotovat hostince, v nichž se nově zdražené pivo začalo prodávat. Tehdejší odbory a sociálně demokratická strana k tomuto bojkotu přímo vybízely.

Vraťte starou cenu

„Dle usnesení zástupců odborových organizací dělnických a důvěrníků továren z 20. února 1903 nebude dělnictvo pít pivo jakýmkoli způsobem zdražené,“ hlásaly plakáty na pražských nárožích. Vylepovalo je Odborové sdružení československé a Zemský výbor strany sociálně demokratické. Sociálně demokratická strana československá okamžitě vyhlásila heslo: „Uvědomělý dělník zdraženého piva nepije.“

Šlo o to, že počínaje prvním březnem 1903 měl být litr piva zdražen o čtyři haléře. Tím by se daň z piva bezmála ztrojnásobila. Zemská exekutiva Strany sociálně demokratické v Čechách a odborové sdružení československé ve svém prohlášení k občanům a dělníkům uvedly, že daň není třeba uvalovat na kapsy chudých konzumentů, ale měla by se hradit z kapitalistického zisku. Argumentovaly tím,

že většina pivovarů je v rukách velkostatkářů a bohatých akcionářů, kteří vydělávají závratné sumy, když jen na dividendách si mohou vyplácet 40 % i více.

V závěru prohlášení bylo uvedeno: „Občané, nepijte pivo tam, kde bude zdraženo, a budete vidět, že v krátké době poznají sládcí i hostinští, že je lepší menší výdělek než žádný. Budou-li všechny pivovary a všichni hostinští společně postupovat a pivo bude všude o čtyři haléře dražší, pak dejme na to rovněž jednotnou odpověď, a sice: přestane-me pít pivo tak dlouho, dokud nebude za starou cenu. Heslem každého budiž: Dražší pivo nepiji!“

Připomeňme, že v prohlášení zmíněná „stará“ cena piva tehdy činila šest krejcarů za půllitrovou sklenici. Proto na táborech lidu nesli dělníci tabule s nápisem „Pijme za šest!“. Peněžní jednotka krejcar byla sice úředně zrušena v roce 1892 zavedením korunové měny, ale zvyk je železná košile. Lidé byli i s odstupem času stále zvyklí počítat ceny ve zlatkách a krejcarech, nikoli v nově zavedených korunách a haléřích. Na vysvětlenou – jeden zlatý byl v přepočtu roven dvěma korunám. A tak se dodnes desetikoruně říká pětka, ale to jen na okraj.

Co byl pivní krejcar

Abychom pochopili, proč nově vyměřená daň vyvolala tolik bouře, nutno dodat, že zemská dávka z piva nebyla jedinou daní z pěnívého moku. Kromě státu vybíraly daň z piva také obce. Pod vžitým názvem pivní krejcar byla tato daň zavedena v dubnu 1864 na úhradu finančních potřeb obcí. Výši dávky si stanovovala každá obec sama. Ačkoli daň nebyla povinná, většina obcí ji zavedla brzy po vyhlášení.

Způsob vybírání nepopulárního pivního krejcaru se různil. Někde se platilo z veškerého piva, které hostinský z pivovaru odebral, jinde pouze z množství vyčepovaného piva. Ne všechny peníze ale skončily v obecních pokladnách. Vybírání poplatku bývalo pronajímáno soukromníkům na určitou dobu, a tak se na výběru daně přizívali různí prostředníci. Bylo obvyklou praxí, že se pivní krejcar vydražoval ve veřejné dražbě. Možná nám to trochu připomíná dnešní praxi ve výběru pokut za překročení rychlosti v obcích. Ale to také jen na okraj.

Z pivního krejcaru plynuly nemalé peníze, jak vyplynulo ze schůze hostinských v pražských Nuslích v roce 1902. Například 22 hostinských v sousední Michli odvádělo na pivním krejcaru ročně 3 600 zlatých (v přepočtu 7 200 korun). Pivo hostům však prodávali za šest krejcarů stejně jako tam, kde pivní krejcar nebyl vůbec zaveden. Navíc se mnozí hostinští zavázali svým hostům, že pivo nebudou zdražovat. Proto jim byl pivní krejcar proti srsti a usilovali o jeho zrušení. Za této situace byla zákonem ze dne 27. ledna 1903 zvýšena Zemská dávka ze spotřeby piva v království Českém. Reakce veřejnosti byla bouřlivá, jak jsme již popsali v úvodu textu.

Pijme za šest

Požadavek demonstrujících „Pijme za šest“ nebyl slovy do větru. Šenkovny zely prázdnout a hostinští upřímně přiznávali, že za těch několik dní protestů jim vzešly nemalé škody. Všichni přiznávali, že učitelstvo si zvýšení platů zaslouží, ale proč zrovna zdražením piva? Ministerské odhady předpokládaly, že částka potřebná k úpravám učitelských platů by měla dosáhnout výše 12 milionů korun. Znamý politik Július Grégr navrhoval, aby se mimořádná daň uvalila na exportované uhlí. Kdyby se každý vagón zatížil dávkou čtyř korun, pak by to při ročním exportu uhlí z Čech vyneslo asi dvacet milionů korun. To by k vyřešení problému stačilo. Ale poslanci se usnesli zdanit pivo. Vyneslo by to ročně 15 až 16 milionů korun při tehdejší výstavu 9,5 milionů hektolitrů piva. Pro srovnání – v současnosti činí výstav piva v České republice 20 milionů hektolitrů (údaje za rok 2023 uvádí Situační a výhledová zpráva Chmel, pivo, MZe ČR 2024).

Josef Staněk ve své knize Blahoslavný sládek uvedl, že už za první měsíc zdražení piva poklesl jeho výcep tak povážlivě, že za okny mnohých hostinců se objevily namalované šestky. Hospodští tím dávali najevo, že prodávají opět za staré ceny. Ti, co přiřazili na ceně celé čtyři haléře, vyčepovali asi třetinu původního množství. Protože výběr daně byl opožděn, začaly první výměry chodit až po několika měsících. Úředníci přesně věděli, kolik kdo z pivovarů odebral. A tak původní prospěch z nezdraženého piva později přinesl hostinským oči pro pláč. Mnozí museli svoji živnost ukončit, protože na vyměřenou daň neměli.

Čepovali s bídou hektolitr

Hostimil, což byl časopis pro živnost hostinskou a výčepnickou, rozeslal dotazníky do všech hostinců v Čechách, aby zjistil, jak na tom po zdražení piva jsou. Hostinců tehdy bylo 43 tisíc. Z odpovědí vyplynulo, že v hostincích s dřívějším výcepem osmi až deseti hektolitrů týdně se nyní čepuje s bídou hektolitr. Mnozí zemskou dávkou vůbec nezaplátili, protože ukončili živnost. Očekávaný výnos zemské dávky však byl uspokojivý. V roce 1904 dosáhl výše 11,8 milionu korun, v roce 1905

pak 11,9 milionů a v roce 1906 13,6 milionu korun.

Konzumenti si poradili jinak, pili pivo lahvové, které nebylo zdaněno. Prodej lahvového piva stoupl čtyřnásobně. Výrazně vzrostla spotřeba kořalky. Do toho začaly v roce 1905 z Vídně unikat zprávy, že má dojít k dalšímu zvýšení zemské dávky, a to až dvojnásobně. Tentokrát měly být podpořeny zemské finance. Opět byly pořádány tábory lidu, nyní i za účasti hostinských. Heslo demonstrujících znělo: „Pryč se zvýšením zemské dávky z piva!“

Zvýšení pivní dávky se podařilo odvrátit a od prvního ledna 1910 pozbyl zákon o placení zemské

**Heslo té doby
znělo jasně „Uvědomělý
dělník zdraženého
piva nepije!“**

dávky z piva platnosti. Zůstala tu však další břemena. Pražští hostinští museli od roku 1908 odvádět „policejní příspěvek“ jako poplatek za ochranu. Další dávkou bylo placení tzv. „všeobecného hudebního“ za různé automaty, hudební skříně, orchestriony a hudební nástroje. Hostinští je platili též z výnosu z piva. Zakrátko však měl národ jiné starosti. V červenci 1914 vypukla světová válka. Vařit pivo z obilí bylo zakázáno. Provoz se zastavil i v mnoha hospodách a restauracích. Po válce se pivovarský průmysl konsolidoval jen zvolna. Na předválečnou úroveň se výroba piva dostala teprve v roce 1929.

Závěrem připomeňme, že v současnosti je pivo u nás zatíženo 21 % DPH a také se z něj odvádí spotřební daň ve výši 32 Kč/hl za každé procento původní mladiny. Úlevu mají malé pivovary s výrobou do 200 tisíc hektolitrů ročně. Podle vyrobeného množství se odvádí 16 až 28,80 Kč/hl. Na spotřební dani z piva letos do září inkasovala celní správa celkem 3,2 miliardy korun.

Alice Olbrichová

Bez cukroví nejsou Vánoce

Vánoce se neobejdou bez dobrého vánočního cukroví. Každá hospodyně má několik svých osvědčených receptů, které se často předávají z generace na generaci. My přicházíme se dvěma tradičními, avšak mírně pozměněnými recepty. Vyzkoušejte je a uvidíte, že si je oblíbíte. Dobrou pohodu o Vánocích a šťastné vykročení do nového roku 2026.

ŠKVARKOVÉ PRACNY

SUROVINY

- 170 g celozrnné pšeničné mouky
- 120 g mletých domácích škvarků
- 120 g strouhaných lískových ořechů
- 120 g moučkového cukru
- 2 lžíce kakaa
- 1 vejce
- šťáva z 1 citrónu
- 1/2 lžičky mleté skořice
- špetka mletého hřebíčku a nového koření
- špetka soli

POSTUP

Z uvedených surovin vypracujeme pevné těsto a uložíme ho do druhého dne do chladničky. Pak z těsta oddělujeme kousky a přiměřeně silným vtlačáním plníme nevymazané formičky na pracny tak, aby měly zvednuté okraje a promáčknutý střed. Je dobré vybírat tvary formiček tak, aby byly přibližně stejně velké a hluboké. Jinak se budou nestejněmálně péct. Malé pracny pečeme v troubě předehřáté na 170 °C maximálně 8 minut, na pohmat musejí být uprostřed ještě měkké. Jinak se přepečou, vysuší a jsou tvrdé. Po upečení necháme pracny krátce zchladnout, pak jdou snadno vyklápat z formiček. Doporučujeme pracny raději neobalovat v moučkovém cukru, vynikne tak jejich pěkný rustikální vzhled. Ostatně ve vánočním cukroví je cukru dost a dost. Pracny upečte v dostatečném předstihu. V chladné a temné spíži se do Vánoc pěkně rozleží.

KOKOSOVÁ VOSÍ HNÍZDA S BRUSINKOVO-OSTRUŽINOVÝM DŽEMEM

SUROVINY

Na nepečené těsto

- 150 g dětských piškotů
- 60 g nastrouhaného kokosu
- 60 g másla
- 10 g medu
- 4 lžíce pomerančové šťávy
- 1/2 lžičky jemně nastrouhané pomerančové kůry
- 1/2 lžičky vanilkové pasty

Na náplň

- brusinkový a ostružinový džem

POSTUP

100 g piškotů rozmixujte nejemno, zbytek odložte na dokončení vosích hnízd. K rozmixovaným piškotům přidáme nastrouhaný kokos, změkklé máslo, med, pomerančovou šťávu a kůru a vanilkovou pastu a vypracujeme kompaktní pevné těsto. Pokud se těsto drolí, přidáme trochu mléka. Těsto zabalíme do mikrotentové fólie a uložíme asi na hodinu do chladničky. Z vychlazeného těsta tvoříme kuličky o průměru asi 2 cm, postupně je vtlačíme do formičky na vosí hnízda a uprostřed vyhloubíme důlek. Brusinkový a ostružinový džem smícháme, dohledka rozmixujeme tyčovým mixérem a vložíme do pevného igelitového sáčku, kterému odstříhneme růžek. Důlky ve vosích hnízdech plníme džemem a zakryjeme celými piškoty, které zlehka přimáčkneme. Hotová vosí hnízda uchováme v chladnu.

Recepty, kuchařská úprava a foto Dalibor Pačes

AGRObase ZPRAVODAJ

Zpravodaj AGRObase vydává: Agrární komora ČR, Blanická 3, 779 00 Olomouc. Úřad AK ČR Praha: Počernická 272/96, 108 00 Praha 10 – Malešice. IČ: 47674868, DIČ CZ47674768. tel.: 296 411 180, e-mail: sekretariat@akcr.cz. Zástupci AK ČR: Ing. Jan Doležal, prezident; Ing. Jiří Mílek, viceprezident a předseda Sněmovny všeobecné, Ing. Martin Ludvík, viceprezident a předseda Sněmovny

společenství. Grafický design: Tomáš Neubauer. Uzávěrka čísla: 28. listopadu 2025. NEPRODEJNÉ. Příští číslo vyjde: 28. ledna 2026.

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení Vašeho sporu efektivně, rychle a odborně!

O Rozhodčím soudu

- byl založen roku 1949
- řídí se zákonem, Statutem, Řádem
- vede Seznam rozhodců a tím garantuje odbornou kvalitu rozhodčího řízení probíhajícího před Rozhodčím soudem
- na Seznamu rozhodců je více než 240 rozhodců z tuzemska i zahraničí

Sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje

- konzultace před uzavřením smlouvy či podáním žaloby u Rozhodčího soudu
- odborné znalce
- tlumočníky
- veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory řeší?

- obchodní vztahy (kupní smlouvy, nájemní smlouvy, smlouvy o dílo, úvěrové smlouvy ...)
- občanskoprávní (mj. i manželské smlouvy, kupní smlouvy na nemovitost, smlouvy o půjčce ...)
- pracovní právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- řízení je jednoinstanční, neveřejné, rychlé, méně formální
- rozhodčí nálezy jsou v tuzemsku i v zahraničí dobře vykonatelné
- Newyorská úmluva z roku 1958 umožňuje uznání a výkon rozhodčích nálezů ve více než 140 státech světa
- strany si mohou určit místo i jazyk rozhodčího řízení

Podmínka pro rozhodování sporu v rozhodčím řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR je platná rozhodčí doložka ve prospěch tohoto soudu.

Znění rozhodčí doložky doporučené k zapracování do Vašich smluv:

Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho řádu třemi rozhodci.

Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho řádu jedním rozhodcem jmenovaným předsedou rozhodčího soudu.

Veškeré potřebné dokumenty lze nalézt na adrese: www.soud.cz

Rozhodčí soud je tu pro Vás.

Další informační materiály jsou k dispozici stranám, ale i ostatním zájemcům v sídle soudu Vladislavova 1390/17, Praha 1, v jazyce českém, ruském, anglickém, německém a francouzském. Telefonní spojení je: tel.: +420-222 333 340, fax: +420-222 333 341, e-mail: praha@soud.cz